

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 11 } చెన్నపట్టణము 1925 వ సం॥ మార్చి నెల 17-వ తేది మంగళవారము } No. 262
సంపుటము ౧౧ } (శ్రీ) రక్తాపీనామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస బహుళ సప్తమి 2. } (సంచిక ౨౯౨)

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారినే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

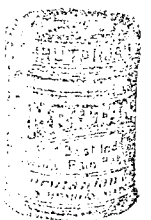
అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంచీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
దేశములలో కూడ వాడునున్నారు.

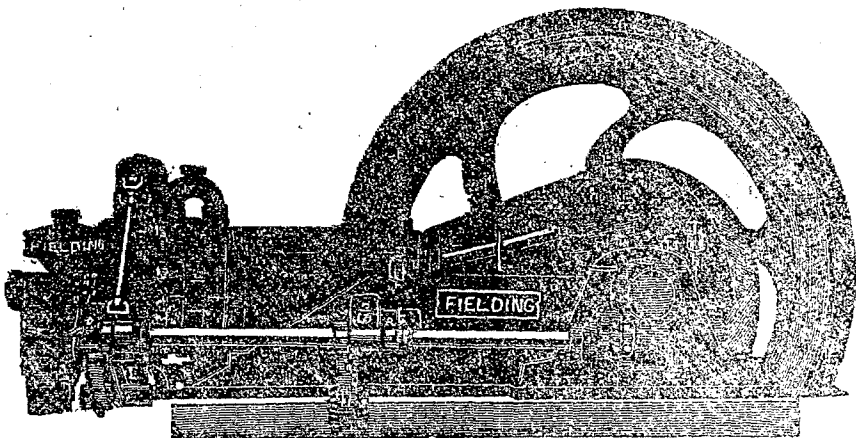

చక్క-నిడబ్బి తో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగు” వేటెంటు కమిడిశన్
క్లబ్ స్టారింగు క్రూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

యీ యింజను నుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరై జరు చల్లని స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు
కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతినంతపిక్తముగా పనిచేయును. క్రూడు
అయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును సడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ రేజింటు:—

తెరఫాన్ డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో., పోస్టుబాక్సు
నెం 690 రు. 12, తంజు కెట్టిపిథి, మదరాసు. నెం 203 రు.

12, తంజు కెట్టిపిథి, మదరాసు.

వెల్లింగుటన్ సీసా

మాంటు రోడ్డు, మదరాసు 953

14.8-25 శనివారమునుండి 20.3-25 శుక్రవారమువరకు
శని, ఆదివారములందు సుధావహ్నం 8-15 గంటల మాటలీగలదు.
యూనివర్సల్ ట్రైమెన్డజ్ సిరియల్

ది ఫాస్టు ఎక్స్ ప్రెస్సు రెండవభాగము
ప్రచురింపబడును.
సుప్రసిద్ధులైన విల్లియంజెన్స్ & ఎడ్మండుబాస్
అంబుత్ చర్లలు చూడదగినవి.

అతి పిత్తముచే గలగిన వాంతులకు

లేక పిత్త పాండువుకు

అత్యద్భుత నివారిణి

వా కొమారునికి కొంతకాలము క్రిందటనే పిత్తసంబంధ
మైనవ్యాధి కనిపించినది. వాని దేహము, కండ్లు మొలకలవలె
పసుపుపచ్చగా మారెను. అందుచే వాడేమితినినను కడుపులో
నిలవక నమనముచుండెను. అంగ బోషధములచే నూయు
కానందున ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణము, జూలై 10, అక్కినియన్
వీధి నెం 72 లు గృహమునందుండు మ-రా-రాశ్రీ పంకిత
స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద బోషధము ఇప్పించితిని
నాకొమారుడు రెండుదినములు బోషధమునువారివద్ద తీసు
కొనినచే నమనములు నిలిచినవి ప్రస్తుతము వాడతేడాటి
వ్యాధియులేదు.

217 లింగిచెట్టివీధి, } వ. రఘునాథగారు,
మదరాసు 11-8-25. } వైద్యవర్జి, మదరాసు,

మద్రాసు వెన్సిలు ఫ్యాక్టరీ, మద్రాసు—(కేవలం తెలుగు భాషలో)

1964

Star of India H, HB, B పెన్సిల్లు డ్రాయింగుసరియైన రకములు. నూమూలు వ్రాతకు మాపెన్సిల్లంత మెలురకం అంత వాడుక
ఇంకేమీ మీకు దొరకవు. (National, pioneer, Fort St., George) Star of India కాపీ పెన్సిల్ల ఎంకా
సుఖముగా వ్రాయును. అరగవు. మా Blue, Red, Green పెన్సిల్లు మంచి మేలైనవి. మీరు ఈ పెన్సిల్లకొంటే మన దేశములో కరు
వులు పోవును. మద్రాసు పెన్సిల్లతప్ప మరేమీ ముట్టనేముట్టవద్దు. వ్యాపారసమరూపములన్నియు చేయుదుము. నమూనాకట్ట రు 1/-

వి. వె రు మాల్లు శెట్టి & సన్స్, మద్రాసు.

చూడుడు! టీ పాండు రంగ సి నీ మా చదువుడు!!

బెనర్జి పేట ఏలూరు కృష్ణా జిల్లా
మాతవముగా నిర్మించబడిన ఈ హాల్ లో ప్రతిదినము రెండు ఆటలు సాయంత్రము 6 గంటలకు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభము. ఎలక్ట్రిక్ పంకాలు ప్రతిక్షానునకుగలవు. రిజర్వేషన్లు క్లాసు సోఫాలు ప్రారంభదినము ముందు తెలియపరుచబడును. 850 ఎలక్ట్రిక్ దీపములతోను, పంకాలతోను విశాలమయిన ప్రదేశముచూచుటకు శ్రేయోదకరమేగాక సంతోషాన్నియు సంతకములను చక్కని ఫీలుములు జూపబడును. నాటకములు ఆడుటకు పెన్డెంట్ లైటులుగలదు. వైట్ పేంట్ 18 గజములు వెడల్పు 16 గజములు ఈ హాల్ అద్దెను కావలసినవారు ఈ క్రిందిచిరునామాకు వ్రాసివివరములు తెలుసుకునవచ్చును. ఏప్రిల్ 1వ తారీఖునంచి వీలు ననుసరించి హాలు నాటకములకుగాని పాటకచేరీలకు గాని వీలగుగాని సరకులనుకూడ అద్దెను ఇయ్యబడును. సమస్తజనులకు తెలియగలదులకు కర్ణాసంగ్రహము ఆటజరుగునపుడు మ|| రా|| శ్రీ అల్లూరి నారాయణరాజుగారిచే ఆంధ్రభావలో చెప్పబడును. ఆసమయముననే హాల్ నియము తబలావాయిద్యములు ప్రవీణులచే వాయిదించబడును.

గుత్తా వెంకయ్యచౌదరి.
మేనేజరు.

4.8-25

గ్లాసు పాళీలు
అగేట్ కలములు
2057

మార్చి నెల ఖరీదు వరకు
గ్రాసు రూ 10 లు చొప్పున వంపబడును.
విక్టోరియా డిపో,
మైలాపూరు - మద్రాసు.

ఆలస్యము చేయక ఒక దఫా మా ప్రదర్శన కాలకు వచ్చి పరీక్షింపుడు. 1824

నాగవత్తులు

ఇవి 6 సవరములు మొదలు 14 సవరములకు అనేక మోస్తరులలో నవనాగరికమునకు తగినట్లు తయారుచేయబడును. పాతికాపరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వెడల్పువరకు చేయవచ్చును. వీటికి తరుగునహా మజారి రు. 25 లు మొదలు రు. 85 లు వరకు గలదు. పుష్కరా గములు, పట్టెకంపులు, నత్తములు మొదలగునవి చేర్చినవాటికి ప్రత్యేకముగా సామగ్రి యియ్యవలెను. అన్ని రకపు వెండిసవరములంగారు నగలు, సామానులు స్టావ లో సిద్ధముగానున్నవి. ఒకసారి వచ్చి ఒక చిన్న ఉరుపునుమావద్ద తీసిన మానవ్యము మీకు తెలియును. మాచి తవిత్రపు 172 ఫుటల క్యాలిటాను 1-కి రు. 1. తెలిఫోను నెం. 802 తంజివిలాసము "ఉమ్మిడియా" ఉమ్మిడి రామయ్య కెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారుగోడు, మదరాసు.

లోకామయహరకస్తూరిమాత్రలు
విజ్ఞాపన

మహాభాగా, 25 సం॥ లనుండి నేను లోకసేవ చేయుచుండునంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చు మే ప్రతి సం॥ రము లక్షలకొలిది కుటుంబములు నన్ను చాలా శ్రీతితో ఆదరించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రలను గాక బర్మా, సిలీన్, మలయాష్ట్రలు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడా నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడు నన్ను మరచుటలేదు. నా పేరు (లోకామయహరకస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, భారీంతలు, కడుచు వారు, ముసలివారు, వారు వీరనశేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశత్రుములు, సకలజ్వరములు, మాందము, శీతవాతము, ప్రకృలకాశ్మ, ఆకలితమండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదము, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (శ్వాసకోసము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇన్ ఫ్లూఎంజా, ప్లేగుజ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుసానపత్రికలోనున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను, నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి/పంపిన యోగ్యత పత్రికలు వేసకు పేలు గలవు. ఒకదఫా నాతో స్నేహముచేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలకు బుడ్డి 1 కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు 6 బుడ్డు నెల పోస్టుఖర్చుతో రు. 1-8-0 12 బుడ్డు రు. 2-18-0. 25 బుడ్డు రు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.
ఆయుర్వేద వైద్యపాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారామున వైద్యశాల, మైసూరు.

బారిష్టరు పార్వతి శం (భాగము ౧)

గ్రంథకర్త: శ్రీ మొక్కపాటి సరసింహశాస్త్రిగారు (సాహితీసమితి)
క్రానుస్రేజి. మేలుకాగితము. పుస్తకము క్రొత్త పోకడలతో ముచ్చట గూర్చుచున్నది.
పార్వతీశ మను కుట్టువాడు ఇంగ్లాండుకు ప్రయాణముచేయు కథ. హాస్యరసభరితము.
నవ్వు - కడుపు చెక్కలగును. వాడుకమాటలలో వ్రాయబడినది. సాహితీసమితి వారి కథల రుచి దాదాపు ఆంధ్రులందఱు నెఱిగినదే. ప్రతి యాంధ్రుడగును చదువదగినది.
వెల రు. 1-4-0 మాత్రమే.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మార్చి నెల 17-వ తేది మంగళవారము

- 1. ధాన్యములు**
దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు
బియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు
కుసుమ తెనాలిది ,, ప 48 గలవి రు 15 8 0 15 12 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 17 0 0 17 4 0
డిల్లివి ,, డిటా ,, 18 8 0 18 12 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0 9 0 0
నవ్వులు ,, ,, 20 0 0 24 0 0
- 2. పప్పుధాన్యములు**
కందులు బస్తా 1-కి రు 205 ,, 10 8 0 11 0 0
నెనగలు ,, డిటా ,, 12 0 0 12 8 0
పెసలు ,, డిటా ,, 18 0 0 14 0 0
వినుములు ,, డిటా ,, 18 0 0 16 0 0
ఉలవలు రు 164 ,, ,, 8 4 0 8 8 0
- 3. నూనెవస్తువులు**
నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 154 0 0 155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 22 0 0
కొండాపురంవేరునెనగబప్పుబా1కి,, 55 0 0 60 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 50 0 0 58 0 0
వేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 120 మిమకనూనె 122
ఆముదము బా 1-కి ,, 184 0 0 185 0 0
- 4. చిల్లరవస్తువులు**
చాయపసుపు బా 1-కి ,, 145 0 0
కురపసుపు ,, ,, 100 0 0 105 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి,, 165 0 0 108 8 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముఱుగు 1-కి రు 50,55
రాళ్లనా స్తీపాయకట్టు ,, ,, 70,75
బెల్లము బా 1-కి రు 85 0 0 45 8 0
చింతపండు బా 1-కి ,, 80 0 0 59 8 0
- 5. ఇనుము**
పట్టా రకం బా 1-కి ,, 82 0 0 88 0 0
చవరంప ,, 82 0 0 85 0 0
- 6. లోహములు**
వెండి 100 రులొక్క ,, 78 0 0 78 12 0
బంగారము, కులము 1-కి ,, 21 10 0 21 14 0
సవరము 1-కి ,, 18 18 0
ఇత్తడి బా 1-కి ,, 260 0 0 275 0 0
రాగి డిటా ,, 295 0 0 800 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పొ|| గలవి 84 8 0 85 4 0
- 7. రంగులు అలిజరై ను**
ఆవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు ,, 70 0 0 72 0 0
తొట్టికృష్ణుడు డిటా ,, ,,
సింహం డిటా ,, గుర్రం డిటా ,,
- 8. దూది**
బోండావెట్టుబారువ 1-కి రు 800 0 0
పల్నాడు దూది ,, ,, 240 0 0
- 9. నూలు**
కోయంబత్తూరు నెం 10 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి ,, 8 0 0
మధుర నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి ,, 6 0 0
పుళ్లూరు యేనుగ నెం 8 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి ,, 8 8 0
అనామదాదూరు నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి ,, 7 12 0
నూళ్లయేనుగ నెం 20 ,, 10 10 0
జసాన్ నెం 20
,, ,, 40 ఏ తేదిలు అయినను ,, 18 6 0
గోకాకు నెం 12 $\frac{1}{2}$,, 8 10 0
పద్మావతి నెం 24 $\frac{1}{2}$,, 11 4 0
14 $\frac{1}{2}$ క్విలక్ పక్షి ,, 8 0 0
నెం 20 తెన్ని సింహం యీటె ,, 10 10 0
నెం 22 ,, ,, 10 14 0
నెం 12 $\frac{1}{2}$ తెన్ని సర్కసు ,, 8 8 0
నెం 14 $\frac{1}{2}$,, ,, 8 12 0

సంస్కరణముల ఫలితము

మదరాసు దొరతనమువారి నివేదిక

[సంస్కరణముల విచారణసంఘమువారి ఉపయోగముకొరకు కడచిన మూడుసంవత్సరములందు సంస్కరణము లెట్లు పనిచేసెనో వివరములు తెలుపుచు నివేదికమును పంపవలయు నని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అన్ని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములను కోరియుండిరి. రాష్ట్రపరిస్థితుల నమనరించి ఇండియా ప్రభుత్వచట్టమునే ఆధారముగ గ్రహించి ఎట్టి నిబంధనల గావించుట ఉచితమో సూచనలను పంపకోరిరి. ఇందులకు చెన్నపురి ప్రభుత్వపు ప్రధాన కార్యదర్శి యగు మార్జారి బ్యాంక్సుగారు పంపిన నివేదికమును, మంత్రులగు గౌ. పానగలురాజుగారు సర్ పాత్రోగారు పంపిన ప్రత్యేక నివేదికముల క్రమముగ ప్రకటించుచున్నాము. ఈ నివేదికము 1924 సం జూలై 28 వ తేదిన ఉదకమండలము నుండి పంపబడినది.]

సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడినప్పిమ్మట 3 సంవత్సరముల చరిత్రను లాడుదుగాను 1922 సం జూలై 16 వ తేదిన ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి పంపియుండిరి. కాని సంస్కరణముల పని లాభనష్టములు లోపాశాపములకు సంబంధించిన విమర్శకు వారు పూనుకొనలేదు. కావున ప్రత్యేకముగ తేలిక నివేదికమును తయారుచేయవలసిన అవసర మేర్పడుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వపు చట్టమునే ఆధారము గ్రహించి ఎట్లు అభివృద్ధిగాంచుచున్నో అనవివరము దృష్టియందుంచుకొని ఈ నివేదికను తయారుచేయబడినది.

ఆర్థిక పరిస్థితులు

సంస్కరణముల సందర్భమున ముఖ్యముగ గమనింపవలసినది ఆర్థికవిషయము. సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టినప్పటికి రాష్ట్రపు ఆర్థికపరిస్థితులు మిగుల అసంతృప్తికరముగ నుండెను. ఇందువల్లనే సంస్కరణములకు సంప్రదించుట కలుగలేదు ను అసంతృప్తి రాష్ట్రమునందు వ్యాపించినది. ఆర్థిక సౌకర్యములు లేనందుననే దేశీయభివృద్ధికి తోడ్పడుకాదుల గొప్ప మొత్తములను ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకింపజాలకపోయిరి. కావలసిన ధనముండిన సంస్కరణములకు మంత్రుల కెట్టి నిజముగ ఆధికారము లివ్వబడినది, సంస్కరణములకు ప్రజల కెట్టిలాభములు కలుగునది నిదర్శనమై యుండెడిది. సంస్కరణములు ప్రకటించబడినపుడు ఇది నివృత్తియొనరినదిగాననియు, పీటిని అంగీకరించుట యొక్క కావనియు నోరు గలిగిన వాయకు లందరు అభిప్రాయములను ప్రకటించిరి. కొంతకాలము గడచిన పిమ్మట మితవాదము ప్రబలితను. కాని అతివాదులు మాత్రము తమ ఆందోళనమును మానుకొన లేదు. ద్వివిధ ప్రభుత్వవిధానమునకు రాష్ట్రపు ఆర్థికపరిస్థితులయొక్క విచిత్రస్థితికిని ఎట్టి సంబంధము లేకున్నది, అతివాదులు ఈరెండిటిని ముడిపెట్టిరి. అంతటితో వారు రూరకొనలేదు. ఆసహాయోద్యమమును వ్యాపింపజేసి మద్యపాననిషేధ మనువిషయో ఎత్తెన్న ఆదాయము తగ్గునట్లు చేసిరి. 1921-22 సంవత్సరమున ఈకాళి ఆదాయము 80 లక్షలు తగ్గెను.

1918-19 సంవత్సరాంతమున 210 లక్షలు నిలువయుండెను. 1919-20 సంవత్సరాంతమున 205 లక్షలు నిలువయుండెను. 1920-21 సంవత్సరాంతమున 58 లక్షలు మాత్రమే తేలితను. ఇందులకు ముఖ్యముగ కారణ మేమనిన రాష్ట్రమునందలి గజపెట్టే నాన్ గజపెట్టే ఉద్యోగులశీతములను పెంచించుటయని చెప్పవలసియున్నది. 128 లక్షలు ఇందులకు వ్యయమయ్యెను. 1921 ఏప్రిలు నెలలో సంస్కరణములు అమలునకు వచ్చెను. ఈ అదనపుఖర్చును సంస్కరణ ప్రభుత్వమువారు భరింపవలసినవైనను, మరల సర్వగువారి శీతములను పెంచించుటవల్ల 2 కోట్లు అదనవ్యయమునకు రాష్ట్రము పాలయ్యెను. దీనితోపాటు ఆసహాయోద్యమ విధానము తాత్కాలికముగ విజయము గాంచుటవల్ల లాంతు రెవిన్యూ, ఎత్తెన్నను, అటవీ కట్టల ఆదాయములు తగ్గెను. అకాలి ఆధికముగ వ్యాపించుటచే ములబాదనందు ఇతర జిల్లాలకుందు కాంతి సంతకమునకు వ్యయము అధికమయ్యెను. ఖర్చులను తగ్గింపవలయు

నను ఉత్తేజముతో 1921-22 సంవత్సరమున ప్రభుత్వమువారు ఉద్యోగముల సంఖ్యను తగ్గించుటకై ప్రయత్నించిరి. 60 x 2 పెట్టే ఉద్యోగములు 565 నాన్ గజపెట్టే ఉద్యోగములు, 4765 కాన్పుటేబిలులు, 7000 మంది గ్రామోద్యోగులు తీసివేయబడిరి. లాంతు రి కార్డు కౌలు కర్షణకర్తయగుటచే, పల్లికనర్షణకర్తయగుటచే మొదలు కొంతవరకు ప్రారంభింప కూడదని తీర్మానింపబడినది. తదనుగుణముగ ఆకాళియందలి కొన్ని ఉద్యోగములు రద్దుపరుపబడినవి. ఇన్నిచేసినను సంవత్సరము ముగియునప్పటికి ఆదాయముకన్న వ్యయము 98 లక్షలు 72 శేలు అధికముగ నుండెను. లోటుపడిన మొత్తము ఇండియా ప్రభుత్వమువారివద్దనుండి అప్పుగ పున్నుకొనబడినది.

1922-23 సంవత్సరమున కాననసభవారు గ్రామోద్యోగుల శీతములను పెంచించవలయునని తీర్మానించిరి. ఇందులకు 85 లక్షలు అదనపు వ్యయముగనని తెలిసియు, సభవారు ఎక్కువ పన్నులను అంగీకరింపలేరి. ఈ సంవత్సరమునందే ఏజెన్సీ ప్రదేశమున ఫిరకారి ప్రారంభమయ్యెను. ప్రభుత్వమువారు విధిలేక స్టాంపు డ్యూటీలను, కొద్దిపీనును రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజును పెంచించవలసివచ్చెను. ఈ సంవత్సరము 8 లక్షల లోటు ఏర్పడినది.

1923-24 సంవత్సరమునందు కొన్ని జిల్లాలు డౌనుము వల్లను వనలవల్లను బాధింపబడినందు దాదాపు 18 లక్షలు నిలవ ఏర్పడునని అంచనావేయబడినది.

మొత్తము నిర్ణయము

ఆర్థికవిషయముల సందర్భమున రాష్ట్రమునందు వ్యాపించిన అసంతృప్తికి మొత్తము నిర్ణయము కూడ ముఖ్యమైనది చెప్పవలసియున్నది. అన్ని రాష్ట్రములకున్న ఎక్కువకప్పుమును కన్న రాష్ట్రమువారు చెల్లించవలసి యుండుట అన్యాయ మని అన్ని పక్షములవారు అభిప్రాయపడిరి. ఈ సందర్భమున ఈ విషయమై వాద మొనర్చుటకు గవర్నరుగారు పూనుకొనలేదు కాని సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడినప్పిమ్మట ఆర్థికపరిస్థితుల విషయమై ప్రజల అభిప్రాయములను వివరింపవలసివచ్చెను.

ఈ ఇబ్బందులు అంతమొందక సంస, రణములకు ఎట్టి మార్పులు కలిగినను నివృత్తియొనరవలసి గవర్నరుగారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఆశలు వ్యర్థ మగుట

సంస్కరణములవల్ల లాభముకలుగు నను ఆశ లన్నియు ఏవిధమున వ్యర్థమయ్యెనో వివరింపబడినది. రాష్ట్రము ఒక ప్రతిష్టాపనమునందు, రాష్ట్రపు ఆదాయము విషయమై ప్రజల కెట్టి చింతయుండ నక్కరలేదను భయము, శేవలము రాజకీయవిషయములందు పరిష్కారములేని వారికే కాక విద్యావంతులలో కొందరుకు కూడయున్నది. సంస్కరణములపూర్వము కాననసభ్యులు పన్నులు తగ్గించవలయు ననియు దానితోపాటు విద్యకు ఆరోగ్యాభివృద్ధికి ఎక్కువధనమును ప్రత్యేకింపవలయు ననియు కోరుచుండుట సాంప్రదాయముగ నుండెను. ఇందులకు ఆకాలపు అధిక విధానమే కారణమని చెప్పవచ్చును. అప్పుడు రాష్ట్రములకు ప్రత్యేకముగ ధనములేమండెను. ఎంతమొత్తము కావలయునన్న అంత మొత్తమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచ్చుచుండిరి. ఎక్కువగ నున్న మొత్తము స్థానిక సంఘముల కివ్వబడుచుండెను. ఈ కారణములవల్ల ఆర్థిక బాధ్యత నెవ్వరు గురై దిగియుండలేదు. సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడినప్పిమ్మట రాష్ట్రమున కుండవలసిన ఆదాయము ప్రత్యేకింపబడినది. ప్రతిసంవత్సరము ఆయవ్యయ పట్టిక కాననసభయందు ప్రవేశపెట్టవలసినట్లు నిబంధన లేచెడిది. ప్రభుత్వమువారిపన్ను ఆదాయము ఖర్చుల వివరములు ప్రజలు తెలిసికొనగలిగిరి.

క్రొత్తపన్నులవల్ల కాననసభవారి విముఖత్వము

క్రొత్తపన్నులవల్ల కాననసభవారు విముఖత్వము చూపుచుండిరి. చెన్నపురియందు పత్తులభారము ఇదివరకే అధికముగ నుండుట ఇందులకు కారణమని మంత్రులు వాదించుచున్నారు. ఇంతేకాక క్రొత్తపన్నులకల్గవచ్చు ఆదాయము తమ స్వాధీనమునందు లేని రిజర్వుకాళులకొరకు వ్యయపరుపబడుననుభయము కూడ మరియొక కారణ మని చెప్పబడుచున్నది. సంస్కరణకాననము నమనరించి ప్రజాయత్తకాళుల ఖర్చులకు కూడ క్రొత్తపన్నులను విధించుట మంత్రులకు అధికారమున్నది మంత్రులీ అధికారము నుపయోగించలేదు. కాననసభవారు క్రొత్తపన్నులనంగీకరింపరను భయము ఇందులకు కారణమని గవర్నరు

గారు తలచుచున్నారు. క్రొత్తపన్నులను ఆమోదించినవిషయ ప్రజావిశ్వాసమును కోలుపోయెదమనుభయమువల్ల కాననసభ్యులు క్రొత్తపన్నులవల్ల విముఖులైయున్నారని గవర్నరుగారి అభిప్రాయము కాననసభలయందు జరిగిన చర్చల వల్ల రాష్ట్రపు ఆదాయముల ఖర్చులకు చాలవనియు, ఆదాయమును పెంచించుటకు ప్రయత్నింపవలయునను విషయమును కాననసభ్యులు గురైతీగినట్లు స్పష్టమగుచున్నది. అయినను కాననసభవారు క్రొత్తపన్నుల విధించుటకై ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రయత్నములను రెండు పర్యాయములు భంగ మొనర్చిరి. క్రొత్తపన్నులను అంగీకరింపజేయుట యట్లుండ గ్రామోద్యోగుల శీతములను పెంచుచేసవలయుననియు, పర్యవేంబు పెట్టితెచ్చుట కావలయు ననియు కాననసభవారు కోరుచుండుట విచిత్రముగ నున్నది. ఆదాయము నందుకలుగుటకు ఎట్లుభరిత్యేయవచ్చునో ఎవ్వరుమాచించరు.

కాననసభవారివద్దపన్నును కొంచుగ ఆర్థికవిషయములందు తమ బాధ్యతను గురైయుచున్నారు. లోటును పూర్తిచేయుటకు అప్పుచేయవలయునని కొందరు ఖర్చులను తగ్గింపవలయునని కొందరు సలహా నిచ్చుచున్నారు. యావద్భారతసర్వస్వము ఉద్యోగుల సంఖ్యను తగ్గించిన ఎక్కువమొత్తము మిగులకలదని కొందరు హితముననుచున్నారు. వీరి శీతములకు రాష్ట్రపు ఆదాయములో నూటికి రెండు వంతుమాత్రమే వ్యయమగుచున్నది. ఈ సర్వస్వము ఉద్యోగులలో అనవసరముని చెప్పువారుమా. కొందరు న్నారు. ఇట్టి ఆందోళనము ప్రబలుటవల్ల సర్వస్వము ఉద్యోగులకు తమ ప్రతిష్ట గౌరవములకును కడకు ఉద్యోగులకు కూడ లింగముకలుగునోమో యని భయపడుచున్నారు. సర్వస్వము ఉద్యోగుల విషయమై అధికారము కాననసభవారికిచ్చిన ఆర్థిక ఇబ్బందులు కొంతవరకు అంతమొందునని సభవారు తలచుచున్నారు.

సాంఘిక నయస్య

బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్య ఈ రాష్ట్రమునందు గీతముగ వ్యాపించెను. మొదట ఎన్నికల కందు అధికసంఖ్యాకులగు బ్రాహ్మణేతరులు కాననసభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి. పల్లిక సర్వస్వలయందు బ్రాహ్మణేతరులకు ప్రత్యేక సౌకర్యములను కలుగజేయవలయునని బ్రాహ్మణేతరులు పట్టుచుతో పనిచేసిరి. శేవలము ప్రభుత్వోద్యోగులు విషయమందేగాక ఇతరవిషయములందుకూడ బ్రాహ్మణేతరులపట్టుదల వ్యాపించెను. కళాశాలలయందు విద్యార్థులనుచేర్చుకొను విషయమునందుకూడ బ్రాహ్మణేతరుల సౌకర్యము కలుగజేయవలయునని వీరుపట్టుదల వహించిరి. ప్రతీకళాశాలయందును విద్యార్థులను చేర్చుకొనువిషయమై ఆలోచించుటకు ఒక ఉపసంఘ మేర్పరుపబడినది. జిల్లాబోర్డుల అధ్యక్షుల నియమించువిషయమై కూడ స్థానికపరిపాలన కాళువారుకూడ బ్రాహ్మణేతరులకు ప్రత్యేక సౌకర్యములను కలుగజేసిరి. బ్రాహ్మణేతరుల ఒత్తిడివల్ల ప్రజాయత్తకాళులయందే కాక ప్రభుత్వాయత్తకాళులయందుకూడ బ్రాహ్మణేతరులకు ఉద్యోగములు అధికముగ ఇవ్వవలయునను విధానము అమలునకు వచ్చెను. ఇట్టికోరికలు ఇప్పుడు కొంచెముగ్గిరి. ఆస్పత్రిలుకూడ తమకు ప్రత్యేక సౌకర్యములు కావలయునని కోరుచున్నారు. రాష్ట్రమున వీరిసంఖ్య అత్యధికముగ నున్నను ఒక్కరు ఎన్నుకొనబడలేదు. ఆదిద్రావిడ ప్రతినిధులందరు గవర్నరుగారిచే నియమించబడినవారే

రాజకీయ పక్షములు

ప్రజలయందు రాజకీయపరిజ్ఞానము కొంచుగ ఏర్పడుచున్నది. పార్లమెంటరీ పార్టీసాంఘికాయములనుశరింపవలయునని కాననసభ్యులు ఒకవిధమున ప్రయత్నించుచున్నారు. వోల్టరు తమనున్న అధికారమును కొంతవరకు గురైతీగియే వోల్టరుచ్చిరి చెప్పవచ్చును. కాని నూటిలో ముగ్గురు మాత్రమే వోల్టరు ఇచ్చి అధికారమున్నది వోల్టరులలో ముడవవంతుమంది మాత్రమే ఎన్నికలయందు వోల్టరుచ్చిరి. పూర్వపు అధికారులు రాజ్యము అంతమొందినదనియు ఇప్పుడు అనధికారులను ఎక్కువ హక్కులనున్నవని గ్రామములు గురైయున్నారు. కాని ఈమార్పునవారు ఆమోదించుచున్నారా అనువిషయము సంశయాత్మకమైనది. కాననసభయందు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరక్షులరెండు మాత్రమే యున్నవని చెప్పవచ్చు విలులేదు. 1923 సంవత్సరమున విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమువల్ల మంత్రులరెండు మాలిపోయినది చెప్పవచ్చును. బ్రాహ్మణేతరులనేమిట అసోజిషను పక్షమువారితోచేరి మంత్రులకు వ్యతిరేకముగ సమర్థులు నొసగిరి కాని ఈతీర్మానపు సందర్భమున జరిగిన చర్చయందు మాత్రము ఎట్టి రాజకీయ మాత్రముల నిర్వచించబడలేదు. ఎన్నికలయందు ముగ్గురుగవర్నరుచేరిన వారనేమిట ఆపరాయము గాంచిరినియు, తమకీవ్వబడిన అధికారమును మంత్రులు సర్వనియోగ

మొనర్చుచేదనియు వాదించబడెను-అభివృద్ధి కనుపడ లేదను నేర ను మోపబడెను.

సామాజ్య ప్రభుత్వమునందు పాలు వైకొనకూడదని మ రయొక తీర్మానము జేపడెను. కన్యావిషయములందు బ్రిటిషు వారి విధానముపట్ల అసహ్యులని ప్రకటించుటకై ఇట్లు చేయవల యునని వాదించబడెను. ఈసందర్భమున కూడ బ్రాహ్మణేశ్వరు లు కొందరు ఆపోజిషనువర్గమువారితో కలిసి సమ్యుతుల కొసగిరి.

బ్రాహ్మణేశ్వర వర్గమునందు కూడ చీకేలేర్పడుచున్నది. ప్రత్యేక సంఘములు ప్రత్యేక పక్షములుగ ఏర్పడుచున్నవి.

మహాన్యుదీయులనిప్పు బాతులు స్వతంత్ర ఆధిపత్యము లను ప్రకటించుచున్నారు. రాజకీయ భేదముల ననుసరించి కత్త లే ర్పడుచున్నవని చెప్పబడుచుండుట సాంఘిక భేదముల ననుసరించి మున్యత్వములకు బడిననుసరించికాక లేర్పడుచున్నవని చెప్పబడు యుచియును. నియోజకవర్గములందు రాజకీయనూత్ర ములను విధానములకు తెక్కచేయువారు అతిస్వల్పముగనున్నా రు ఆభ్యర్థులపలకుండి ననుసరించియే ఎన్నికలయందు జయాప జయము లేర్పడుచున్నవి.

శాసనసభయందు పరిపాలనావిధానములకు సంబంధించిన తీర్మానముల సంఖ్య స్వల్పముగనుండెను. సాంఘికవిషయము లకు సంబంధించిన ప్రశ్నలు తీర్మానములు అధికముగనుండెను. పరిపాలనమునందలి లోపములకు, పరిపాలనా విధానములకును సంబంధమును శాసనసభవారు చక్కగ గుర్తెలుగలేదు. పరిపాల నా విధానములకును వివరములే ప్రబావ్యుత్పన్న అక్షింపుచున్నవ గనవచ్చుచున్నది. అభిప్రాయపడుచున్నార. ఎన్నికలయందు ఆ భ్యర్థులు ప్రకటనలు గావించుచున్నారే గాని ఈ ప్రకటనలప ర ప్రత్యేక రాజకీయ కక్షలున్నవని గాని వాటికిగల పరస్పర భేదములు గాని చెప్పబడుచులేదు. ప్రభుత్వమువారు అన్ని క షటనాటికి శత్రువులనియువారిని ఎదుర్కొనుటకు అన్ని కక్షలు లిసి పనిచేయువలయునను అభిప్రాయము మాత్రము ప్రకటిత పడుచున్నది.

అసహాయోద్యమము - శాసనసభ వైఖరి

ఇవన్నియు లోపములు. గమనింపవలసిన మంచి విషయ ములు కొన్నియున్నవి. ములబారు విప్లవము, కిలాఫతు ఆందోళ ము, అహాయోద్యమముల వీర్పడిన విషయపరిస్థితుల సందర్భ మన శాసనసభవారు ప్రజలు ప్రభుత్వమువారికి అన్ని విధముల ోడ్పడిరి. మంత్రులు సంపూర్ణముగ సహాయమొసగిరినే చేరుగ కప్పుటనవసరము. భూమిపన్నును పన్నులుచేయు విషయమున ప్రభుత్వమువారికి ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసగు శాసనము నొక గానిని శాసనసభ వారామోడించిరి. స్థానిక సంఘముల సభ్యులు రాజకీ ప్రమాణములను పుచ్చుకొనవలయునని మంత్రు లొక శాసనము తయారుచేసిరి. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానముపై ర్ప జరిగినప్పుడు ఈ విషయముకూడ వారితై ఒక నేరముగ యుపబడెను. తూర్పు తీరమునందును మలబారునందును ప్రభుత్వ మవారు పోలీసు సంఖ్యను వృద్ధిచేయుటను శాసనసభ ఆమోదిం చును. ఆందోళన ఫలితము ప్రజలు కొంతకాలము మోసపోయిరి గని మలబారు విప్లవము ప్రయము తొలగించెను. శాసనసభయం ఁ అతివాదుల విధానము ఎంతమాత్రము కనుపడలేదు. ఇతర రాష్ట్రములందువలె విధ్వంసనోపాయములు ఈ రాష్ట్రమునందు ప్రకటించుట ముఖ్యముగ గమనింపవలసిన విషయము.

ద్వంద్వ ప్రభుత్వము

మంత్రులకును ప్రభుత్వసభ్యులకును గల పరస్పరసంబంధ మను నివరించుట ముఖ్యమని గవర్నరుగారు తెలచుచున్నారు. నివిషయములందును మంత్రులు ప్రభుత్వసభ్యులకులసి ఆలో చించు సాంప్రదాయము ఏర్పడవలయునని చట్టనిర్మాతల ఉద్దే యు. మంత్రులసహకారము ప్రభుత్వసభ్యులకు కొన్ని సందర్భము లందు లాభము కలుగుచుండెనని అంగీకరింపబడియున్నది. ఇతే ధమున ప్రభుత్వసభ్యుల అనుభవము మంత్రులకు లాభకరముగ ఁడెను. ప్రభుత్వసభ్యులు సలహాలను మంత్రుల అంగీకరించుచుం రి. కాని ఈ ఏర్పాటుపల్ల కలిగిన గొప్పలోపమును తెలుప బడియున్నది. సభాయుతుడగు గవర్నరుగారు ఇండియా ప్రభు త్వమువారికి కొన్ని లేఖలు పంపవలసియున్నది. మంత్రుల అభి యములను గౌరవించుటకై వారి అభిప్రాయములను అనుకూల గవిధమున ఈ లేఖలు వ్రాయవలసివచ్చెను. సభాయుతుడగు గవర్నరుగారి లేఖలు వ్రాసినట్లు పరిగణింపబడెనుగాని గవర్నరు వారి అసగా ఎక్కిక్యూటివుకొన్నిలు వారి అభిప్రాయములను క్షిలు ప్రకటించుటండెను. ఇదియొక విపరీతము. ప్రభుత్వ యుల సలహాలను అనుసరింపవలయునని, ప్రభుత్వమువారి సమూలను అనుసరిం దుంచవలయుననియు మంత్రులు ప్రయ

త్నించుటవల్ల వారి స్వాతంత్ర్యమునకు కొంత భంగము కలుగక తప్పదు. ఇట్టిసమయములందు మంత్రులకును వారిపక్షమువారికిని సంఘర్షణ మేర్పడుచుండెను. ఇందులకు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధాన మే కారణమని కొందరు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వము లేకున్న ఈ ఇబ్బందు లుండవు కాని చట్టమునను సరించి ఈ ఇబ్బందు లేర్పడుచున్నవని చెప్పబడుట పిలువెడు.

మంత్రుల ప్రశంస

తీవ్రమున ఆందోళనము ప్రబలుచుండిన సమయమున మంత్రులు ప్రజలయందు సదభిప్రాయములను కలుగజేయు టకై ఎంతయో పాటుపడిరి. కొన్ని ముఖ్యకొనసమలుగ శాసన సభయందు ప్రవేశపెట్టి సభవారి ఆమోదమును పొందిరి. పరిపాలనా విషయములందు ప్రజలు ఎక్కువ శ్రద్ధవహించునట్లు పనిజేసిరి. ఆచరణానుయోగ్యము లేవియో ప్రజలు గుర్తించు నట్లుపనిచేసిరి. ఎట్టిఆవేశము వహింపక, అధికారుల సహకారము పొందుచు శాంతముగ పరిపాలనా సాంప్రదాయముల నేర్పర చిరి. మంత్రులుగాని ప్రభుత్వసభ్యులుగాని అభివృద్ధిని కనుజూప జాలకుండుటకు ద్వంద్వ ప్రభుత్వమువలన లోపములు కావని యు, పైసా లేకుండుటయే కారణమనియు చెప్పవలసి యున్నది.

సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడిన పిమ్మట సాంఘిక సమస్యలపల్ల సర్వము ఉదోగములు తమ ప్రతిష్టకు భంగమువాటిల్లు నేమోయనిభయపడిరి. అసభికారుల ప్రాబల్యముగల పనులు చురు కుగ జరుగుచుండెను. అసభికారుల ప్రాబల్యము ప్రభావరి పాలన విధానమునకు అనుగుణ్యముగ నుండునుగాని పరిపాలనా సౌక్యమునునా అను విషయమై ఆలోచింపవలసియున్నది. కాని ఇటీవల స్థానిక సంఘములవారు అధికారుల సలహాలను ఆదరించుచున్నారు.

ఎక్కువ సంస్కరణములు పొంద మద్రాసు అర్హత

సంస్కరణములు చాలవరకు విజయవంతముగ రాష్ట్ర ము నందు కొనసాగెనని గవర్నరుగారు అభిప్రాయపడు చున్నారు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమునందలి రెండు భాగములు కలిసి అన్ని సమస్యలు ఆలోచించుటచే ఎట్టి సంఘర్షణము లేకుండెను. ఇతర రాష్ట్రములందు ప్రభుత్వ వివిధశాఖలయందు ప్రజలిన పరస్పర సంఘర్షణములు ఈ రాష్ట్రమునందు లేకుండెను. చట్ట సమ్యుత్తముగ విధమున పనిచేయుచుండుట ఎక్కువ. సంస్కరణ ముల పొందుటకు ముఖ్యముగ అర్హుడైనవో మద్రాసు ఎక్కువ సంస్కరణముల పొంద ఇతర రాష్ట్రములకున్న ఎక్కువ అర్హ తను పక్రటించినదని సభాయుతుడగు గవర్నరుగారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

సిటి మోటారుచారిత్రాల మదరాసు

జైల్ ఘోషా నెంబరు 148

ఇచ్చట నుంచి అనుభవముగలవారితే మోటారు బండిని నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, ముసలగునవి నేర్పబడును. మరియు మోటారుబండ్లు మరమ్మతులు, రంగులుజేయుట వగైరా అన్ని పనులును చేయబడును. యోగ్యతాపత్రములు మంచిపుణులైన ఆటో ఇంజనీ ర్లకే ఇయ్యబడును. అన్నివిధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివర ములు తెలియగోరువారికిరిందివిలాసమునకు వ్రాసులయును. మేనేజరు,

సిటి టూక్స్ కంపెనీ, 1786

2/3 అంపర్స్ వీధి, జి.టి. మదరాసు.
(రాజ్యం వడదుటికి)

Asiatic Government Security Life Assurance Co., Ltd.,
(Incorporated in India)
PERSONAL INVESTMENT SEHEME.
GRANTS LOANS OF Rs. 1000/- WITHOUT INTEREST.
On Personal Security to its Bondholders as decided by the drawing held for granting such loans every year on 31st January & 31st July.
Apply for terms & call for list of Loans so far granted :—
V. Rangaswamy Esq, B.A., B.L.,
Secretary Asiatic Buildings,
MYSORE.
D. Rodgers Esq,
Chief Agents Mysore Province,
MYSORE.
Messrs.
P. K. Rau & Sons.,
Chief Agents Madras Presidency,
289, Thambu Chetty St., Madras.

పన్ను విచారణసంఘము

జె. సి. దాసుగుప్తాగారి సాక్ష్యము

పెద్ది కట్టములపై పన్ను విధించవలయునని నూచించుట

కలకత్తా, మార్చి 16:— ఇచ్చట విచారణ చేయుట నిన్న భారతపన్ను విచారణసంఘము ప్రారంభించెను. బరండ్ మందలి క్రిష్ణదత్తు కళాశాలయందలి ఆర్థికపండితు లగు జె. దాసుగుప్త గారు సాక్ష్యునిచ్చిరి. సోదామొదలగు పానీయము పైనను, కొవ్వునకును, సిగరెట్లు, కాగితములు, చీట్లపేక, మరద్రవ్యములు, పేటెంటుమందులు, పాగాకుచే తయారుచేస బడు పన్నువులపైనను ఎక్సైజు పన్ను వసూలుచేయవలయు న సాక్షి అభిప్రాయము. పన్ను విధానములో లేండురివియ్య కలి వేయవలయునని దాసుగుప్తాగారు నూచించిరి. కాని లేంగా నందు శాశ్వతమైన పెట్టి మెంటుగలదు గాన యీదేశమునంద వేరువిధానము అవలంబించవలయును. 1909 వ సంవత్సరమున, దు వలె వెయ్యిరూపాయలకు వించిన రాబడిపై పన్నువసూలు చేయవలయునని సాక్షి దత్తెను. కట్టములపై ప్రభుత్వము పన్ను వసూలు చేయవలయు నని దాసుగుప్తాగారు నూచించిరి.

(ఆ. ప్రె.)

అఖిలపక్ష సహాయము

స్వరాజ్యప్రజాళిక సిద్ధ్యిగారి సూచనలు

కరాచీ, మార్చి 16:— అఖిలపక్ష సహాయసంఘము వారిచే తయారుచేయబడిన స్వరాజ్య ప్రజాళికను విచారించు టకు ఖానుపురమునందు యేప్రిలు 11 వ తేదీన అఖిలపక్ష సహాయసంఘసభ్యులు కూడవలయునని దాి విసెంటియ్యుగారిచే నూచింపబడిన విషయమును సిద్ధ్యాగారు బలపర్చుచు వారా పత్రికలకు వ్రాయుచున్నారు. ప్రాణమున్నంతవరకును సాంఘిక విధేయము లుండుననియు ఎల్లరును దేశీయాభ్యుదయమును గుర్తించవలయుననియు సిద్ధ్యాగారు గోరుచున్నారు. స్వరాజ్యప్రజా లికను చర్చించుట కిది మంచితరుణమనియు, ప్రజాళికను విచా రించుటకు నియమింపబడిన ప్రత్యేకపుసంఘము యెదుట నిది ఉంచబడి సంఘముయొక్క ఆమోదము ప్రజాళిక నొందినచో దానిని అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు మంజూరు చేసిన యెడ, స్వరాజ్యప్రజాళిక ఎల్ల రాజకీయ పక్షములవారి ఆమోదమును బడయునని సిద్ధ్యాగారు దెల్పుచున్నారు.

(ఆ. ప్రె.)

మూత్రసంబంధ వ్యాధిచేకలిగిన

నరముల బలహీనతకు

అమోఘమైన నివారిణి

నేను అతినరముల బలహీనత, తలదిమ్మ, కండ్లమంటు, చదువుటకు అయ్యదుముగా నుండుట మున్నగువాటిచే బాధపడు చుంటిని. నేను ఆనేకవైద్యులయొద్ద చికిత్స చేసుకొనియు గుణముగపడలేదు. అదృష్టవశమున పండితస్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని, 10 దినములలోనే మంచినాణము గలిగినది. నేను గడచిన 25 దినములనుండి, వారి ఇద్దరుండి జోషధను నేమిచుచున్నాను. నేనీప్రభు చాల ఆరోగ్యస్థితిలో నున్నాను.

వారి సలహాకట్టు ము ర్పు. 15-0-0

డి. కోదండరామరెడ్డి, డి. కోదండరామరెడ్డి, కోవూరు నెల్లూరుజిల్లా, 11-8-1925. ఎంజినీరింగుకళాశాల, గిండి.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

సెనేటు సమావేశము

నిన్న సాయంత్రము 8-30 గంటలకు సెనేటు భవనమున విశ్వవిద్యాలయపు సెనేటు సమావేశము జరిగెను. వైసు ఛాన్సలరు డాక్టరు మెక్స్లెయిలుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

ఆరవ నిఘంటువు తయారుచేయుటయందు ఆలస్యముగుటకు కారణము తెలుపవలయునని ఎ. మాధవయ్యగారు ప్రశ్నించిరి. ప్రధమమున 1925 సంవత్సరమున కీపని ముగియునని తలపడెననియు, చేయవలసిన పని అధికముగ నున్నందున ఆలస్య మయ్యెననియు ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

ఈ పని ఎప్పటికి ముగియునని ప్రశ్నింపగ అచ్చుపని ముగియుట ఇంకను నాలుగుసంవత్సరములగుననియు సరిచూచుటకు కొంతకాలము పట్టుననియు మొత్తముమీద 5 సంవత్సరములు లోపుగ ఈపని ముగియవచ్చుననియు పని చురుకుగ జరుగుచున్నదని సిండికేటువారి అభిప్రాయాన్ని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

విశ్వవిద్యాలయ సైనికదళము

ఈ సైనికదళమునకు సంబంధించిన వివరములను తెలుపవలయునని సి. జె. వార్మిగారు ప్రశ్నింపగ ఈ క్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను. కాన్స్టేబుల్యూయంటు కళాశాలనుండి 6 కంపెనీలు ఆఫీసర్లతో కళాశాలలకుండిరెండు కంపెనీలు ఈజిప్టునుండి చేరియున్నవి. దళముయొక్క నిర్ణీత సంఖ్య 671. ఇంతమంది ఈదళమునందు చేరియేయున్నారు. ఈ సంఖ్యలో ఎవరైనను అనర్హులైనచో వారిస్థానము వాక్ర మింపతగినవారి పట్టికకూడ తయారుచేయబడినది. ఈదళము వారి యాజమాన్యమున రెండునెలల కొనపర్యాయము ప్రకటింపబడు ప్రతికూడ నిర్వహింపబడుచున్నది.

హుళా అందు కంపెనీవారిలో కాంట్రాక్టు

ఈ కాంట్రాక్టు విషయమై వివరములను తెలుపవలయునని వెంకటరమణగారు ప్రశ్నింపగ ఈక్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను. గవర్నమెంటువారు మేదూరులనందు నూచింపబడిన రేట్లకున్న నూటికి 15 మతున అధికమునరేట్లు ఇచ్చి విశ్వవిద్యాలయపు అచ్చు పనులు చేయమనెనుటకు హా అందు కంపెనీ వారి తో 5 సంవత్సరముల కాంట్రాక్టు చేయబడెను. అనుభవపరుడగు గవర్నమెంటువారు నూపరింపెండంటు సలహాపై ఈ కాంట్రాక్టు అంగీకరింపబడెను. ఈసందర్భమున పెండంటు పుచ్చుకొనబడెను. పెండంటులకు పంపవలయునను ప్రకటన ఫోర్డు సెంటువార్షిక జేటునందు ప్రకటింపబడెనాయని వెంకటరమణగారు మరల ప్రశ్నింప గజేటుందు ప్రకటనము గావించబడలేదని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

వాతసామానుల లెక్కలు తనందులకు కారణమును తెలుప వి. సత్యనారాయణగారు కోరిరి సిండికేటువారి విషయమై తనచర్య పుచ్చుకొనుచున్నారని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

అధికారరీత్యా సెనేటు సభ్యులగు నున్నవారు కొంత కాలము సెలవుగైకొని విదేశములకు వెళ్లినప్పుడు వారిస్థానము భారీపడినట్లుగ పరిగణింపబడునాయని సత్యమూర్తిగారు ప్రశ్నించిరి. ఇందులకు వైసు ఛాన్సలరుగారి కింది విధమున ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. సేవ చట్టముననుసరించి ప్రవర్తించవలసినవాడను. రెవరెండు మెట్లగుగారు సెలవుపై పోవగ ఈవిషయమై ఛాన్సలరువారి సలహా పొంది తననుగణ్యముగ ప్రవర్తించిరిని. ఛాన్సలరువారి అనుమతిసాందర గ్రాములుగ ఎన్నుకొనబడినసభ్యుని సభకు రాకుండచేయు అధికారము సిండికేటువారికి లేదు.

నూతన విశ్వవిద్యాలయభవనము లేవనకు ముగియునని సత్యమూర్తిగారు ప్రశ్నింపగ తా నీవిషయమై ఫీపు ఇంజనీ తోయరు కలసి మాట్లాడితినిననియు పని త్వరగముగించుట అవసరమని తెలిపెనని వైసు ఛాన్సలరుగారు చెప్పిరి.

తీర్మానములపై చర్చ

అరవనిఘంటు

1926 సంవత్సరము ముగియులోగ అరవనిఘంటు ప్రకటనము ముగియునట్లు సిండికేటువారు తమ ఏర్పాటులను చేయవలయునని ఎ. మాధవయ్యగారు రుపపాదించిరి. ఇందులకు సంబంధించిన చరిత్రను మాధవయ్యగారు వివరించి ఇప్పటికి ప్రకటింపబడిన భాగములం దెన్నియో తప్పులున్నవనియు, భగితుల

అధికారముగ వ్యయముగనున్నది. కావున తప్పులులేక త్వరలో పని ముగియునట్లు ఏర్పాటుచేయుట అవసరమనిరి.

టి. వి. శేషగిరి అయ్యగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు అరవభాష ప్రతిష్ఠకుతగిన నిఘంటువులకు గానుచేయు వలసినప్పుడు వ్యయమును కాలమును గమనింప కూడవలసియు, అంగభాష నిఘంటువులు తయారగుటకు దాదాపు 60 సంవత్సరము లయ్యెనాయు, అప్పులైనవా రెవరైన యున్న వారికి పనిచేయుట కవకాశ మిచ్చుటకు నిఘంటుసంఘము సంసిద్ధులై యున్నారనియు చెప్పిరి.

మాధవయ్యగారి తీర్మానము అధిక సంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను.

అచ్చుపనులు-వాతసామానులు

అచ్చు పనులు చేయించుటయందును వాతసామానులు కొనుటయందును సిండికేటువారు పెండంటు పుచ్చుకొనవలయునని వెంకటరమణగారు పాపాదించుచు దాదాపు 50 వేల రూప్యము లిందులకు వ్యయ మగుచున్నదనియు ఫోర్డు సెంటు జార్జికేటునందు ప్రకటించి పెండంటులు పుచ్చుకొనకు ఉదిత మని చెప్పిరి. సత్యమూర్తిగారు ఉపపాదనమును బలపరచిరి.

వాతసామానులు ప్రేక్షనకి నూపరింపెండంటువద్ద కొనవలయుననియు తేకున్న పెండంటు పుచ్చుకొనవలయుననియు సవరణను కె. బి. రామనాథంగారు రుపపాదించిరి. ఈ సవరణను వెంకటరమణగారు రంగీకరించిరి.

ఇట్లు చేయుటపల్ల వాతసామానులను కొనవచ్చుననియు ప్రస్తుతము గావించబడిన కాంట్రాక్టులు ముగియునచో ఈతీర్మానము ననుసరించి సిండికేటువారు పనిచేయవలయునని సత్యమూర్తిగారు చెప్పిరి.

సరింప పడినతీర్మానము ఆమోదించబడెను.

స్వంతముద్రాక్షరశాల

స్వంతముద్రాక్షరశాల యొందుట విశ్వవిద్యాలయమునకు లాభకరము కావున ఈవిషయమై సిండికేటువారు తమ ఏర్పాటులను సవరణయొనని వెంకటరమణగారు రుపపాదించిరి. అచ్చుపనులగున విశ్వవిద్యాలయము వారు సంవత్సరమునకు 50 వేలరూప్యములు వ్యయమొనర్చుచున్నారనియు స్వంతముద్రాక్షరశాలయొన్న అధికముగ లాభముకలుగుటయేకాక ఎన్నియో క్రొత్తపుస్తకములను విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రకటింపవచ్చునని వెంకటరమణగారు చెప్పిరి. పరీక్ష ప్రశ్న కాతములు బయటపడునను భయమండెను. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారి కనుగ్రాక్షరశాలయొందుటచే చాకధరల కన్నయోపుస్తకాలకు ప్రకటింపబడుచున్నారని, ఒక ప్రతికూడ ప్రకటింపబడుచున్నారని, ఎడమపైపున ఒక ముద్రాక్షరశాల, మడిపైపున చెక్కపుస్తకము, ఎడమ ప్రతిభాశాలలగు విద్యార్థులకుండి ఇంతిన్న వైసు ఛాన్సలరుగారు కోరతగినది మరొక్కటి యుండదు.

కొంత చర్చ జరిగినపిమ్మట ఇది ముఖ్యమగువిషయ మగుటచే సిండికేటువారి సలహాపొందుట ఉచితమని ఆర్. జి. గ్రీవుగారు రుపపాదించిరి. ఈ ఉపపాదనమును కొందరు ఆక్షేపించి గాని కడకు గ్రీవుగారి ఉపపాదనము అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.

గ్రంథాలయభవనము

పదివేలల వ్యయమొనర్చి విశ్వవిద్యాలయమున కొక గ్రంథాలయభవనము నిర్మించుట దండుగయనియు ఇందులకు మూడులక్షలు కన్న ఎక్కువమొత్తము వ్యయపరప కూడదనియు వెంకటరమణగారు పాపాదించిరి. ఆంధ్ర ప్రవిడ కేశ విశ్వవిద్యాలయములకు స్థాపించవలసి యున్నదనియు దేశభాషలకు వృద్ధిచేయవలసియున్నదనియు ఇట్టి పరిస్థితులలో ఒకభవనమునకు పదివేలల వ్యయపరచుట ఉచితముకావని ఉపపాదనము వాదించెను. కె. వి. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు తీర్మానము నాక్షేపించిరి. ఈ నూతనభవనమునందు విశ్వవిద్యాలయపు పుస్తక భాండాగారము ప్రాచ్య పరిశోధనాభాండాగారము యొందుననియు తమకుచేయవలసినంత మొత్తము కాలయమునని వైసు ఛాన్సలరుగారు చెప్పిరి.

వెంకటరమణగారు తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

సాంవత్సరిక నివేదికము

కె. రాముని మీననుగారి ఉపపాదనముపై 1928-24 సంవత్సరపు నివేదికము తెక్కులు ఆమోదించబడెను. మంజూరి చేయబడిన మొత్తమునకు మించిన కొన్ని పట్టులు కూడ ఆమోదింపబడెను.

భారత అధికమహాసభ వారికి వెయ్యిరూప్యములు

1926 సం॥ చెన్నపురియందు జరుగనున్న భారత అధిక

మహాసభ ఖర్చులకుగాను భారత అధిక సంఘమువారికి యియ్యి రూప్యములు విరాళము లివ్వవలయునని రత్న స్వామిగారు గుపపాదించిరి. సత్యమూర్తిగారు బలపరచిరి. ఉపపాదన ఆమోదింపబడెను.

వివిధవిశ్వవిద్యాలయసమితి

1924 సంవత్సరము సిన్హలో జరిగిన వివిధ విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధుల మహాసభయందు వివిధ విశ్వవిద్యాలయ సమితి కొకటి స్థాపించవలయునని అంగీకరింపబడెను. ఈసమితికి మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునూ ప్రతినిధులు సంవలయుననియు 1925 సంవత్సరము ఏప్రిలునండి మూడుసంవత్సరములవరకు సంవత్సరమునకు 1600 రూప్యములు ఈ సమితి ఖర్చులకు ఇవ్వవలయుననియు సిండికేటువారు సలహాఇచ్చిరి. ఈ సలహా గడచిన సమావేశమునందే చర్చకు తేబడెనుగాని ఈ సమావేశమువరకు చర్చ ఆపుటలేయబడెను.

ఈ కేంద్రసభకు సంబంధించిన నిబంధనలు వివరములు సంపూర్ణముగ తెలిసికొనినపిమ్మట ఈ విషయమై చర్చ జరుపవలయునని సత్యమూర్తిగారు ఆక్షేపించిరి. సిండికేటువారిసూచన ఆమోదింపబడెను. సమితిసమావేశము హొంకాయిలో ఈనెల 28 మొత్తము 25 తేదీలవరకు జరుగును. ఈసభలకు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధిగ వెల్లుటకు డాక్టరు మెక్స్లెయిలుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

1925-26 సంవత్సరపుబడ్జెటు

1925-26 సంవత్సరపుబడ్జెటు అంచనాలను ఆమోదింపవలయునని కె. రామునిమీననుగారు రుపపాదించిరి.

ప్రయాణపుఖర్చులు

సభ్యుల ప్రయాణపుఖర్చులకై ప్రత్యేకింపబడిన 85000 రూప్యములకు బదులు 47 వేల రూప్యములు లండన్లయనునదియు, ఇంతమొత్తము ప్రత్యేకింపవచ్చు సభ్యులు చట్టము ననుసరించి జరుగు రెండుసభలకుకూడ రాజాలనియు మార్గనారాయణగారు వాదించిరి. మార్గనారాయణగారి సలహా అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.

రిజిస్ట్రేషనుచార్జ్ యుండకూడదు

పట్టభద్రులకు రిజిస్ట్రేషనుచార్జ్ ఎట్టివారి పుచ్చుకొనకూడదని వెంకటరమణగారు రుపపాదించిరి. రిజిస్ట్రేషనుచార్జ్ సెనేటుపన్నీకలందు పాల్గొని కొనవచ్చునని నిబంధననుబట్టిచే వీధిపట్టభద్రులు ఈఅవకాశము నుపయోగించుకొనజాలవచ్చునని ఉపపాదనకు చెప్పెను. సత్యమూర్తిగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

ప్రతివిశ్వవిద్యాలయమునందు ఇల్లిఉచారమున్నదని చంద్రశేఖరనగారు చెప్పితిర్మానమును ఆక్షేపించిరి.

కొంత చర్చ జరిగిన పిమ్మట తీర్మానము అధిక సంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను.

వైసు ఛాన్సలరునిదీక్షలు

వైసు ఛాన్సలరుకు నెలకు 1500 రూప్యములు ఉత్తమంధ వలయునని సత్యమూర్తిగారు రుపపాదించుట ఇట్లు చెప్పిరి.

“విశ్వవిద్యాలయపు అధిష్టానికి ఇదియొక ముఖ్యవిషయము. దేశపుదారిద్ర్యము ననుసరించి ఉద్యోగులశీతములు నిర్ణయింపబడవలెను. ఇంతకుముందు సుప్రసిద్ధులు ఎట్టివేతనము పుచ్చుకొనక వైసు ఛాన్సలరులగుండె విశ్వవిద్యాలయమును అధిష్టానికితెచ్చిరి. 1500 రూప్యములు స్వల్పముగ మొత్తము కాదు. ఈశీతముతో వైసు ఛాన్సలరు తనగౌరవమును కాపాడుకొనవచ్చును. ఇతరవిధముల ఖర్చుచేయుటకు విశ్వవిద్యాలయము వారికి ధనము మిగులును.

వైసు ఛాన్సలరుగారు చేయవలసిన పనులు అధికముగ నుండుననియు కావున 2000 రూప్యములు శీత ముండవలయునని వార్మిగారు సవరణ రుపపాదించిరి.

టి. యస్. రామస్వామిఅయ్యగారు సవరణను బలపరచుచు ఇంతకుముందు ఎట్టిశీతములేక వైసు ఛాన్సలరుగారున్నవారు ఇతరఉద్యోగులందు నెలకు వాలు యిదువేల రూప్యములు శీతములను పొందుచుండెనని చెప్పిరి.

కృష్ణస్వామిఅయ్యగారు, వెంకటరమణగారు సత్యమూర్తి వాదనను బలపరచిరి.

అల్లాడి కృష్ణస్వామిఅయ్యగారు సత్యమూర్తి తీర్మానమును బలపరచుచు శీతమునకును ప్రతిష్ఠకు ఎట్టిసంబంధములేదనియు 1200 రూప్యములు శీతముపొందు ధర్మావాయులబోధ అధ్యక్షులకు సర్వ సదాశివయ్యగారి ప్రతిష్ఠ ఎంతమాత్రము తగలేదని చెప్పిరి.

కీర్తియుక్తము చేయవలసిన సలహాగల యత్నించుచుండ విద్యావిషయములందు ఎక్కువశ్రమచేయుటకు అంగీకరింపవలయుట విచిత్రముగనున్న దని తనికావలంజేట్టిగారు చెప్పిరి.

నెలకు 2500 రూప్యముల శీతముండవలయునని గ్రీవుగారు రుపపాదించిరి. గ్రీవుగారి ఉపపాదనను అధిక సంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను. నెలకు రెండువేలరూప్యముల శీతముండవలయునను మార్మిగారిసలహా అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.

అంతటితో (రాత్రి 7-10 o'cl) సభ ఆపుటలేయవలెను. మరల సేటిదినము సాయంత్రము కూడుగుంటలకు సభ జరుగును.

వేటకొన్నిలు

సరిహద్దు ప్రాంతములను
బాలించు క్రమమును జర్పించుట

సరిహద్దు జిల్లాలను వేటకొన్ని పాలించవలెను

డెప్టీ, మార్చి 16:—రజా ఆలీగారి తీర్మానమును బ్రతిపాదించుచు పాలనాక్రమమును నిర్ధారించుట కొకసంఘము నేర్పాటుజేయుటకు గలిగిన యవసరములను విపులపరచిరి. సంఘమువారు 22 ఉద్యోగస్థులనుండి సాక్ష్యముఁ గ్రహించిరి. దానిలో 18 గురు యూరప్షియనులు. అనధికారులు 76 గురు సాక్ష్యములనునిచ్చిరి. అందులో హిందువులు మిగతా గంధర్వ మహమ్మదీయులు సంఘమువారి ప్రయత్నములకు విపుల ప్రతిఘటన మొనగబడెను. అసహనవారులు గూడ సాక్ష్యములను చ్యుటయందు బాల్గొనిరి. కాని సభ్యులువారందఱు నేకాభిప్రాయము నెల్లయునును రాకుండుట విచారకరము. వీలయిన రంగారాజు, సమర్థగారులు ప్రత్యేకముగ నిర్ణయములనువచ్చిరి కాని దానివలన ప్రాంతములందు కాసన ప్రచారముజలన స్థిరీకృతము గు యెదుఱజ్ఞాతము, సరితము పాలనావిధానముక్రింద లేని యస్థిరములను జిల్లాలనుండి విడదీయవలయునునను, 1900 వూర్వముండినటుల మరల పంజాబులో గలపుటా యనవివయములకు నెట్టికాటించును లేదు. అటుల పంజాబులో గలపుటకు వీలులేనియెడల నెట్టికాలనావిధాన మవలంబింపబడవలయును వివయమున్నది. ఈయొకజిల్లాలవారికిని తదితరులకును గత పరస్పర సౌమ్యభావముల ననసరించి యిప్పుడు విడదీయ నవసరములేదని మెజారిటీవారు నిర్ణయించిరి. బుద్ధిమంతుల యభిప్రాయ మివివయమున సభిద్రుముగనే యున్నది. అట్లు స్థిరీకృతభాగమున స్థిరభాగమును విడదీయవచ్చును యెదుజిల్లాలను పంజాబులో గలపుట యనవసరము. మెజారిటీవారు ప్రాంతములను పాలించుటకు నూటికొకరు వదిలించుమందియెన్నుకొనబడిన ప్రజా ప్రతినిధులు గలకాసనసభల సేర్పాటులకు 1915 లోని కాంగ్రెసులోను నూచనలప్రకారము కార్యనిర్వాహకసర్గ మేర్పాటులకు నూతనముగ నింకొక న్యాయాధికారిని నియమించుటను, ప్రాంతములందల నేరములను విచారించుట కిదివలకుండినదానిని చాలవలకు దగ్గించుటను మొదలయిన సరళముగనూచనలు గావించబడెను. ఈ నూచనల నిరక్షముం డెట్టియాలస్యములేకుండ నమలులోనికి దీసికొనిరావలెను. ఇప్పటికే యాలస్యమైనది. ఎట్లులేననవరే మెజారిటీవారుచనల నమలులోనికి వెంటనేదేవలెనని, రజాఆలీగారు వాదించిరి.

మెజారిటీ మైనారిటీనివేదికలకు వైరుధ్యముగలదు
నల్లేశంగారు మాట్లాడుచు మెజారిటీవారి నూచనలను చాలవైరుధ్యముగలదనియు, నిట్టితెలిసి జర్పించుటవలన, ప్రత్యేకముగ తమకొకొక రాష్ట్రము సేర్పాటు కొనడలచిన మహమ్మదీయులకును, ముఱు నీయెదుజిల్లాలను పంజాబులోగలిగిన భాగుండునయెందు హిందువులకును మఱితవిధేద మేర్పాటున నియుఁ దలపిరి. ఇదిగాక మెజారిటీ వారిదివలలో హిందూజాత ముం దంతలను బరిక్షించివాడబడి, సరాజయమందినదని నిశ్చయింపబడిన ద్వంద్వ ప్రభుత్వమే యచట వలలు స్థాపన గోరుచున్నారనిరి.

రజాఆలీగారు:—ప్రాంతరాష్ట్రముం దింకను సరాజయ ముంకినటుల నిశ్చయించలేదు.

నల్లేశంగారు:—కాని కుకాగ్ర రాజకీయబుద్ధిగల రజా ఆలీగారు, ద్వంద్వపాలనము బ్రయత్నింపబడిన చోటులనెల్ల పరాజయమందినదనియు, వాటికంటె తక్కువ యభివృద్ధిగల ప్రాంతరాష్ట్రముం దనలే పనిజేయవలయు మఱివెరిసి సంకీర్ణముగనన్నది. కొంచెము స్థిమితముగ నూహించుచో తమతత్వ మార్గము నిరజా ఆలీగారికి బోధపడజూచును, కోపాటునం దంతటి వివాదములు జయత్వెడలినపుడు శాపుండు లింకను మాననపుడు వివిధసంఘములవారు ప్రభుత్వము తద్వారానివారణ మొనర్చుటకు బ్రయత్నించునపుడు నిట్టి చుర్చయసంజనము. ప్రారంభించినయెడల కొంత తీవ్రముగనే యుండును. ప్రస్తుతావస్థయందే మంచిగాదనిరి.

ఇది సమయముగారు

ప్రాంతములనుండి ప్రభుత్వము చేనియోజింపబడిన మెజారు అక్రమభాను గారు మాట్లాడుచు ప్రస్తుతమున నెట్టినిర్ణయముజేయుట కదనుగాదనిరి. నేడెట్టి నిర్ణయము మనవిచ్చు

ట జేసినను ప్రాంతరాష్ట్రవాసులందఱును సంతోషపాడుకముగ నుండదు హిందువులు నిక్కులును, నెమ్మదిగ ప్రాంతీయుల జేషభావల కలవకుచున్నారు. సంఘమువారు నివేదించుచున్నారజేయుకోజులకును, ఇప్పటికిని చాల వ్యత్యాసముగలదు నూతనముగ ప్రజేకపెట్టుటయే మార్పులకైనను. వారి యాచార సాంప్రదాయములకు భిన్నముగనుండునెడల, దానిని నిరోధించుసంఘము ప్రాంతీయులగున్నది. కొందఱు పాలనాక్రమముం దభివృద్ధిగోరుచున్నమాట సత్యమే. కాని మహాకార్యములు త్రిణకాలమున జరుగునవిగావు. నూచింపబడినవధతులు నెమ్మదిమీద జరుగవలెను. అజనులయొక్క యాచారముల, మిగతభాగములవలెగాక భేదముగనన్నవి. వారు కొంచెము వీర్యవంతులుగాన తొందఱపడగూడదు. స్థానికాధికారులు ప్రస్తుతపరిస్థితులను గమనించుచునేయున్నారు. వారెవరు నిట్టిస్థితిలో మార్పును గోరెనని నమ్ముకొందఱవడి చేసినయెడల విరోధములు ప్రబలును. స్థలజ్ఞులయందు విశ్వాస ముంచుదని గోరిరి.

రామదాసుపంతులుగారు

పిమ్మట రామదాసుపంతులు గారు తమప్రధమోపన్యాసమును సభకుందు గావించిరి. మైనారిటీసంఘమువారి నూచనలను బలపఱచిరి. మెజారిటీవారు సంతృప్తానిదర్శనములను బట్టి గావించిన నిశ్చయములకు విశ్వాసుఁజూపిరి. మైనారిటీవారు వివయమును పూర్తిగ విమర్శించి, యీయొకజిల్లాలను ముఱు పంజాబులోగలపుట యందలి ముకరమునేగాక, దానియందు గల లాభములనుగూడ విపులపఱచినారనిరి. కర్ణమప్రభువుగారి జిల్లాలను విడదీయుటకు నిశ్చయించిన నాటినుండి నేటికి చాలవలకు నష్టముననుభవించినవి. రాష్ట్రమునంతకు నొక్క పత్రికయైనను లేదు. ఫిక్ కమినర (ప్రధానాధికారి) తనయిష్టము వచ్చినటుల న్యాయవాదులనీ న్యాయాలయమునండి తేరొకచోటునకుమార్చుటగాని మఱియే యితరమయిన నిర్బంధములను గాని చేయుట నెస్సయినడలేదు. ఇందుకు తార్కాణముగ నెవరో కొందరు దుండగీడులు యువరాజు వచ్చినపుడు 3 జేసినందులకు తంతిరపాలకచ్చేరులను మాసినట్లుల మెజారిటీవారి నివేదికయందే గలదు. ఇట్టి సందర్భములవల్ల, ప్రజాజీవితమున్నటులే ద్యోతకము నేయుట లేదు. ఆరాష్ట్రమున నష్టదాయకమైనది. శేంద్రప్రభుత్వమున కేటెట 2 కోట్లరూపాయల తగుబడియగుచుండును. రజాఆలీగారు ప్రాంతములందొక పతానరాష్ట్రము నుద్ధవింపజేయుచో చాలకుంది భారతీయులు సహాయమును బొందరు. ప్రాంతముండు మహమ్మదీయ రాష్ట్రమును సృష్టించుటవలన రాజకీయముగ నష్టముగలదు. ఈయన్య భారతీయ మహాసభవారును, భారత మహమ్మదీయ సంఘమువారును గలసి యితరులెవరి ప్రమేయము లేకుండ నిశ్చయింపవలయునని నా కోరిక.

సభ్యుల యాక్షేపణలకు ప్రభుత్వసమాధానము

ప్రభుత్వము తరపున విదేశాంగకార్యదర్శి యగు బ్రేగారు సమాధానముఁ జెప్పిరి. రామదాసుపంతులుగారిని ప్రధమోపన్యాసమున ప్రాంతీయుల పరిస్థితుల బాగుగా గమనించి మాట్లాడినందుల కభినందించిరి. కాని మైనారిటీ నివేదికను మాత్రమే జదివినారని యాక్షేపించెను. నల్లేశంగారు రజాఆలీగారి నివేదన ప్రత్యేకము సరియని సందర్భములజూచుటకు గోరినందులకు సంతసించిరి. ఈవివయమున బ్రేగారికి కొంచెము సంగ్రహముగనే యున్నది. వీలన రజాఆలీగారి తీర్మానముయొక్క యుద్దేశ్యముతో వారకేభించిరి. ప్రభుత్వ మివివయమున చాలశ్రద్ధగ నుండిరి. క్లిష్టపరిస్థితులను సరితుగువిధమున వీలనంత త్వరిత సానుకూల పఱచుటకు ప్రయత్నములు సలుపబడును. నివేదిక ప్రచురణకుం దాలస్యమయినందులకు రజా ఆలీగారు యాక్షేపించిరి ఈనివేదిక ప్రచురింపబడుట కాలమున జాతివైషమ్యములు ప్రబలెను. అట్టితరీరి ప్రభుత్వమువారు వీటి సభివృద్ధినిఁజేయుట భావ్యముగాదని దలచిరి. శిశ్మముగా ప్రభుత్వము జయమందినది. నేటికొక సంవత్సరముక్రింద బ్రచురించినను ఇంతదనుక నా వివయమున నెట్టి యిబ్బందులును రాలేదు. నివేదిక నూచనల నమలులో నుండుట యాలస్యమగుటకు గూడ కారణములు లేకపోతెదు. ప్రాంతసమస్య సుమారు ముప్పది సంవత్సరములనుండి ప్రభుత్వము నెదుర్కొనుచున్నది. అదిగాక యిది విదేశములతో నవలంబించవలసిన పద్ధతులతో గూడ నిమిడియున్నది. ఇంతకాలమును జిల్లాలను పంజాబునుండి విడదీయకుండ జూడబడగా నేదాపద్ధతి మార్చబడినది, హిందూజాతముయొక్క విదేశ వ్యవహారపద్ధతుల సాలోచించుటలో రెండుమాడెను లొక యాలస్యముగ నెంచబడగూడదు. ఈకష్టముల నన్నిటిని ప్రభుత్వము ముఱు సాలోచించి, సరియగు మార్గమున్న వేమో చూడవలయును. రామదాసు పంతులుగారు మాట్లాడుచు నీ యభివృద్ధిగూడ మార్గమున భారతీయు లందఱును ప్రతిపాలముగ నుండిరనం. వారేమైనారిటీ నివేదికను జదివినో దానినే మరల జదువ

గోరెదను. రంగారాజుగారు నిస్సందేహముగ ద్యౌతకండువరకి గూడ తన యభివృద్ధి నూచనల గొంపోవునటుల ద్యోతకము నే యంబడి న దని యెఱుఱు నె ను. కావున కేమరలచారలందఱును భారతదేశము యొక్క జేషము ననుసరించి, యేకారణములవల్ల నాజిలాలను విడదీయవలసివచ్చెనో, యాకరణముల వల్లనే ముఱుగలుపుటకు గూడ వీలులేకబోయినది. మెజారిటీ వారినివేదికయందు కారణములను బూర్తిగనే విమర్శించిరి. దాని నాక్షేపించువారలను మఱితంత్రకాజాడగోరెదను. ప్రభుత్వమువారీప్రత్య నంతనొక్కనూరే వ్యవహరింపదలచిరి. కాని ప్రభుత్వమువారి నిశ్చయములపై, కొంతవ్యాధయూచేదన జూపబడినది. కావున ప్రస్తుతము న్యాయనిర్వహణమందు మార్పులు గావించబడినవి. నూతనన్యా యాధికారులను నియమించుట కేర్పాటునే యుండును. ఈన్యా యాధికారులను వీలైనంతవఱకు స్థానికన్యా యవాదులనుండి యేర్పాటు జేయుటకే నిశ్చయింపబడినది. కొందఱు న్యాయవాదులపై నుంచుడిన నిర్బంధముల నాక్షేపించిరి. వాటినిన్నిటిని దీసివేయబడెను. అప్పీలుజేసినవ్యక్తు, శిక్షలను హెచ్చించుటకు గూడ గలిగినయభికారమునకు చాలమంది తీవ్రప్రతిపాలమునూపిరి. ఆమఱుజనగర్హితమును, భయపడవలసిన యభికారము గూడ దీసివేయంబడినది. కాని కాసనములోని 21 వ యంశముక్రింద నిర్బంధింపబడిన రాజకీయ శిక్షితులకుమాత్ర మది వర్తింపదు. ప్రస్తుతమున నిర్ణయములు, సరిగ న్యాయమాత్రముల ననుసరించుచోయెన్నవి. రామదాసు గారు, సామాన్యముగ వినబడు ప్రాంతీయుల యాక్షేపననే జెప్పుచున్నటు లున్నవి. భారతదేశమందలి కొన్ని భాగములందు ప్రకృతి యమందమును పాడిపంటల నిచ్చుచుండగా, ప్రాంతీయులు మాత్రము చిద్రావణయందుండుట కడువివాదకరము. ఇట్టి ప్రాంతమున, కార్యవంతమైన, మానుషమైన, వీరు లందుట భారతదేశము యొక్క యవృష్టము ఇకనొట్లు నివసించు సాధుసంఘమే యచట దైవశక్తియ నుండవలసినచో, ప్రభుత్వమునకు చాల ధన వ్యయమయ్యెడిది. జిల్లాలలో నంతగా భార్యలేదు. కాని మొత్తముమీద సరిహద్దులలో మాత్రము మితముగా హెచ్చు.

పిమ్మట కపర్దీగారు మాట్లాడుచు రజాఆలీగారు మైనారిటీ నివేదికను లక్ష్యమే జేయలేదనిరి.

రజాఆలీగారు:—మెజారిటీవారి నివేదికమే ముఖ్యముగావున.

కపర్దీగారు:—నాయుద్దేశ్యముదిగాదు. మైనారిటీ నివేదిక, యసలునివేదికలో నొక భాగమే. సరిహద్దులవారిలో నాకేమియు జోక్యములేదు. ఆ వివయము విదేశ కాఖవారిలోను, రాజప్రతినిధిలోను సంబంధించినది. నేను, పూర్తిగ నెదుటకున్న వివయములకు బాగుగా విమర్శించి నిర్ణయించిన మైనారిటీ నివేదికనే బలపఱచెదను. మెజారిటీవారి నివేదికను బలపఱచు కారణములు కొలదిగనేయున్నవి. మెజారిటీవారు, సాక్ష్యము నిచ్చిన మేజరు ఆక్ట్యు భాను (సభ్యుడు) గారి యుద్దేశ్యమునే సరకు నేయలేదని దలపిరి.

రజా ఆలీగారి సమాధానము

రజా ఆలీగారు సమాధానమిచ్చుచు, వర్తన్యమ్యముల చిక్కులవలన నింతకాలము వఱకు నివేదిక ప్రచురింపబడనందుల కాశ్చర్యమును వెల్లెవిచ్చిరి. ఒక్క కోపాటు వివయము దక్క ప్రాంతములందు మఱిట్టి విరుద్ధములును జరుగ లేదు. ఎట్లులేనను నివేదిక తయారగునడికి, మిగతభాగములలో కంటె సరిహద్దులందు వైషమ్యములవలన చిక్కులు తక్కువగానే యుండిన. నిజముగా, నూచనలను లులో నికివచ్చి, కాసన సభల చటపని జేయుచున్నయెడల, కోపాటు తగాయిదా, యచటనే బరిష్కరింపబడి యుండెడిది ప్రభుత్వముసరిహద్దుల పాలనను ముఱు సాలోచించుచున్నారని వినుట మఱితంత్రకార్యముగనన్నది. ధనవ్యయమునకు కలహనమునకు నొర్పి శ్రమపడి విచారించి గావించిన మెజారిటీనివేదికను నిరసించుటకు ప్రభుత్వము సంసిద్ధముగ నున్నారాయని యడిగిరి.

బ్రేగారు, నివేదికప్రచురించుటకు ప్రాంతమందలి వర్తన్యమువలన వచ్చినచిక్కులేగాక, యుత్తరభాగముండంతట నట్టి చిక్కులందుట వలననీ ముఱుజెప్పిరి.

పిమ్మట రజాఆలీగారు తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

మహమ్మదీయులధనముపై వడ్డీ వేటుపఱచుచోరుట హరునానుజాఫరుగారు సేనింగుబాంకిలోను, మొదల గుబోలుల మహమ్మదీయుల, తక్కులవేటుగా వ్రాయబడవచ్చెనని గోరిరి. మహమ్మదీయుల మతవిధులందు వడ్డీని గ్రహించగూడననియున్నది. కావున వడ్డీని మహమ్మదీయులొకందరు, వ్యా

దానిన సరిభూత విశ్వవిద్యాలయమునకు వీధివిద్యార్థులకు, మహామృదీయవిద్య సభివృద్ధిచేయుటకు నుపయోగింపఁగోరిరి. చాలమంది ప్రభుత్వమువద్ద నుండినచో, తమధనమున కపాయము లేదనియేగాని వడ్డీ నాసిందిగాదనియు కావున ప్రత్యేకముగ వారిరెక్కలనుండి, వచ్చినయాదాయమునైన బేర్కొనినటుల దానము నేయఁగోరిరి. వెనుకబడియున్న మహామృదీయసంఘమును విద్యాభివృద్ధి గావించుటకది మార్గమనిరి. వడ్డీని వదలుకొనినవారే గావున నిట్టిసూచన కేమహామృదీయుఁడు ప్రభుత్వరెట్టబడిరి. ఇది చేయుటలో ప్రభుత్వమున కట్టికట్టము నుపకరినది.

హాజీ యిస్మాయిల్ చౌదరీ

భాక్తసాహెబు ఆమర్ ఆలీ, యామికాఖాను గార్లందఱును, మహామృదీయులకు క్షేమకరముగ బలపఱచిరి.

మెక్కాటర్కుగారు ప్రభుత్వవైఖరిని విపులపఱచిరి. ఈ మహామృదీయులకు నుమాను పదివేల రూపాయల వడ్డీనిచ్చెడి రిక్త లక్షల రూపాయలు ప్రభుత్వపు భాండాదములందుంచిరి. ప్రభుత్వముచించిన పట్టు కలిగించుట కష్టముగాదు. తమకాతా లితి యలకు మార్పుటకు పీలులేని పెట్టుబడులం దెట్టికష్టము లేదుగాని యిటులమార్పుటకుపీలుగ పెట్టుబడులందుమాత్రము కష్టము జాఫరుగాదు నూచించునటుల క్షేమపలినచో, మహామృదీయులందఱు నితరులకు తమ కాతానుండి మార్పుటకు పీలులేనిట్టి (నాన్ ట్రాన్స్ ఫర్ బుల్) పెట్టుబడులక్రిందనే యుంచుటకు లలనంతపెట్టవలసినవచ్చును. మరియొక చిక్కగూడ నున్నది. వడ్డీని వదలుకొను వారందఱును, జాఫరుగాదు చెప్పినటు లొప్పుకొందురారేక యితరవిధములగు దానములను చేయమందురో? అందఱ యొక్క యభిప్రాయమును దీసికొనినచే ప్రభుత్వమునా రెట్టి విశ్వయమును క్షేమలేదు.

సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారిగారు, బలపఱచుదు తీర్మానము నామోదించి, పిమ్మట మహామృదీయులందఱి యభిప్రాయానుసారముగ క్షేమఁగోరిరి. రజాజీగారు కూడ బలపఱచుదు, సంఘసంస్కరణముగూడ గలుగుననిరి. రామకరణదాసు గారు కూడ బలపఱచిరి.

నరసింహ శర్మగారు ప్రభుత్వమున కీతత్వ మూడువారములక్రిందనే వచ్చినదనియు, కొంతకాలము గావలయుననియు, వచ్చు డాలోచించి వారి నిశ్చయమును దెలిపెదరనియుఁ జెప్పిరి. అట్లు బాయి శ్యామలదాసుగారు, పెట్టెంబయిలో ఎఱుల నీసభ గూడువఱకు తీర్మానమును నిలిపి, యాలోచన ప్రభుత్వ మహామృదీయాభిప్రాయమును గమనింపఁగోరుదు ప్రతిపాదించిరి. జాఫరుగారు దానికీయ్యకొనిరి. కావున ప్రస్తుతము చర్చ నిలుపు క్షేయఁబడినది.

సభ బుధవారమువఱకు నాపు నేయఁబడినది ఆ. ప్రె

వ్యాయాసుక్తి డావార్తలు

తెన్నిను పోటీ పందెములు

దక్షిణ ఇండియా ఆథ్లెట్లకు ఆసోసియేషనువారి యాజమాన్యమున జరుగుచున్న తెన్నిను పోటీపందెములు వర్షము పల్ల కుక్రవారంనుండి జరుగ లేదు. నిన్నటిదినము రెండు ఆటలు మాత్రమే జరిగెను. రామిరెడ్డి సార్వభౌమరావుతోను, మార్కం డేయులు వెంకటేశమూర్తితోను ఆడిరి. సార్వభౌమ రావు గారు ఇటీవల జరిగిన పోటీపందెములందు ఒకదినము బాగుగను ముగిసినదివను బిడుగను ఆకుట అందఱు చూచియున్నారు. రామిరెడ్డి సార్వభౌమరావును అతిసులభముగ నోడింపఁటగిరి. (6-0; 6-2.)

మార్కం డేయులు వెంకటేశమూర్తి గారు కొన్నిరోజుల కిదుటనే యు. సి. సి. పోటీపందెములందు ఆడియుండిరి. మరల ఆయాటనే నిన్నటిదినము ఆడిరి ఒక్కొక్క పాయింటు ఎంతోకాలము ఆడబడుమందెను. ప్రత్యేకముగానిన విభమున మార్కం డేయులుగారు వెంకటేశమూర్తి నోడించిరి. (6-4; 8-6; 6-1)

నేటిదినము ఆటలు

నేటిదినము డెయ్యనంగు మూడుఆటలు జరుగును. పి. యస్. నెంటరామును చంద్రశేఖరనుగార్లు వెంకటరామాంజులు బాలయ్యగార్లతో నాడెదను. యస్. యస్. ఆర్. శర్మ విశ్వనాథంగార్లు ప్రసాదరావు పాడుమఠిరావుగార్లతో నాడెదను. కృష్ణమూర్తి రంగస్వామిగార్లు చలవతిరావు గారుగార్లతో నాడెదరు.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు వాఙ్మయాభ్యుదయమును, తన్మూలమును విజ్ఞానాభ్యుదయమును సాధనంబు లను విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు దేశమునందు గ్రంథ మండలులు గ్రంథాలయములు కళాప్రదర్శనములు మొదలగు సంస్థాపనలు పర్యాప్తంబులై ప్రజాజీవనప్రవాహమును ప్రవహింపజేయుచున్న విధమును దేశచరిత్ర విశదము చేయుచున్నది. శ్రీయుత కె. వి. లక్ష్మణరావుగారు రారంభించిన యాంధ్రవిజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాల నేడు శాఖోపశాఖలుగను భిన్నరూపములను వెలయుచున్నది. గ్రంథమాలలన్నియును యథాశక్తిని వాఙ్మయాభివృద్ధికి బాటుపడుచున్నవి. ఆంధ్రమాత నలంకరించుట కేర్పడిన గ్రంథమాలలం దిది యొకటిగ నుండగలదను విశ్వాసముతో నీప్రయత్న మారంభమైనది. ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లైన గ్రంథములు ప్రచురించుట కేర్పాటు చేయబడుచున్నది. వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసములకొక గ్రంథము వంతు నను బ్రచురింపబడును. ప్రస్తుతము వెలువడుచున్న గ్రంథములు:

- 1 శతకమంజరి: (భక్తి సంపుటము) వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకనందన, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వరాది శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు విపులముగ పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. 1-8-0 (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును)
- 2 బసవపురాణము: (ద్విపద) పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను గొని పరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. అచ్చు, కాగితములు సుందరముగ నున్నది. 2-8-0
- 3 గాంధిమహాత్ముని బెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము వెల 0-4-0
- 4 కమలాక్షి (చిన్ని విచిత్రకథ), గ్రంథకర్త: రాయసం వెంకట శివుడుగారు వెల 0-8-0
- 5 నీత్యేంద్రి, గ్రంథకర్త: వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. 0-8-0

ఆంధ్రమహాజను లీప్రయత్నమును పోషించుటకు ప్రార్థితులు.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

రాకపోకలు:—దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు పల్లెపాడు సత్యాగ్రహశ్రమమున పందభించుటకు వెళ్లిరి.

సి. పి. రామస్వామిశర్మగారు బొంబాయిమీదుగా డిల్లీకెళ్లిరి. యామాచీహుసేన్ గారి భార్యా కాంప్టాంట్లు నోపిల్ నుండి తిరిగి వచ్చినది. కొల్లెంగోడు నుండి వి. మాధనరాజుగారువచ్చిరి. గవర్నరు దంపతులు పరివార యుక్తయుగా ఏప్రియునెల 6 తేదీన ఉరక మండలమునకు వెళ్తురు. యస్. శ్రీనివాస ఆచార్యుగారు నిన్నరాత్రి మన్నారగుడికి వెళ్లిరి. ప్రభుత్వప్రధాన కార్యదర్శియగు ఎ. వె. జి. కాంబెలుగారు ఏప్రిలు 8 న తేదీ ఉదకమండలము వెళ్తురు.

మదరాసు కల్యాణరేషన్ నియోజకపట్టిక:— మదరాసు నగరమునందలి 80 భాగములకు నియోజకపట్టిక 1 ఏప్రియునలోగా తయారుచేయబడునుగావున రేషన్ పేయర్లందఱును క్రొత్తగ చేదలచినవారును వివరములన్నియు తెలిసికొని పన్నుల నన్నిటిని కట్టి 1 ఏప్రియునలోగా పట్టికను తయారు చేయుటకు సాయపడవలెనని హెచ్చరించుచున్నామని కల్యాణరేషన్ కమిషనర్ జి. టి. భాగ్ గారు ప్రకటించిరి.

భారతస్త్రీ సంఘము:—భారతస్త్రీ సంఘము గారు ఆడమారునుండి ప్రతి భారత శాసనభాషభ్యుదయికి ఒక శేఖరు పంపిరి. అందీరితిగా వ్రాసినరు. "వారిసింగ్" గారుగారు భారతశాసనపథలో నుపపాదించవలెనని తీర్మానమునకు మీరు ఏకగ్రీవముగా నంగీకారమును జూపవలయును. 12 ఎండ్లకే ఆడవి బిడ్డల కలియగు దురస్థ మనదేశమునుండి పోవువారును మనకు గు కితేరు. వేదకాలములో నవపూర్ణస్త్రీలు, ఎదిగి, పెద్దవారై, చురువు నీని, సంస్కరణము తామెవనా చేసి కొనుచు నిరుపమానమున బ్రవృత్తములు భారతభువికి లభింపజేసిరి. భారతజాతి బలముగా నుండవలెను భారతస్త్రీలు బాలురకనుకూలమువృద్ధిగావలెను. లేనిచో శిశుమరణములు, బాలింతలవాపులు, వితంతువులు మొదలగు దౌర్భాగ్యత మనకు విదువలగును. మా భారతస్త్రీసంఘమువారు స్త్రీవృద్ధికి పాలుపడుచున్నారు. హరిసింగ్ గారుగారి బిల్లును మార్చేమియు చేయక యేమి రామగారిని సమాగమనయొన్నియును 14 సంవత్సరములైననూనిర్ణయింపవలసినదియు అట్లు మీరు వోటుచేయవలయునని కోరుచున్నాము"

కుష్మంధాయ నిధి విరాళములు

ఇంతవరకువచ్చిన మొత్తము	24680
కె. గోవిందాచారిగారు	25
నైవాపేట మునిసిపాలిటీ	100
రా. బి. ఎస్. లక్ష్మయ్యశెట్టి	25
వి. రామశెట్టి	100
ఏ. ఆర్. కల్లెరాజు	25
ఎం. కె. జి. పాండే	50
ఎస్. హెచ్. క్రేల్	20
కొంతమంజికరి	10

మొత్తం... 25055

ఆంధ్రసంకర్త:— సికింద్రాబాదు మ.రా.శ్రీ మతే నారాయణరావు జమిందారు గారి యాజమాన్యము క్రింద నున్న శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజ మిగ్రామున జాలగలమునుండి నాటకములబ్రదర్శించి పౌరుల యావసరాల నాకర్షించుచున్నాడు. గడచిన ఫిబ్రవరి 18న తేదీ శనివారమునాడుఁ కాకుంజుల సభకును ప్రసక్తింపి యందు నచ్చిముత్తములో రు 224-4-0 (హాళి); ఆంధ్ర సంవిధానీ భర్తృపుత్రక పుత్రికాపతనకాలకు భవన నిర్మాము కొరకు విరాళ మొసగి. ఇందులకు సామాజికులగును మే మంబరము కృతజ్ఞతాపూర్వకనిందనము లర్పించుచున్నాము.

ఆంధ్రసంకర్త:— సికింద్రాబాదు

ఆంధ్రసంకర్త:— సికింద్రాబాదు

ఆంధ్రసంకర్త:— సికింద్రాబాదు

చెన్నపురి శాసనసభ

రెవిన్యూ బోర్డును తొలగించవలెనని
ప్రతిపాదించుట

సెటిల్మెంటు పార్టీ లను గురించి చర్చ
ఏప్రిల్ 10 వ తేదీ

చెన్నపురి శాసనసభ ఈనాడు తిరిగి 11 గంటలకు సమావేశమైనపుడు ల్యాండు రెవిన్యూ బోర్డులపై చర్చ జరిగెను. ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగనే, ప్రతిపాదనకు నాయకు లగు, రా. బి. సి. వి. ఎన్. నరసింహారాజుగారు ఇకమీదట వోటింగు జరుగునపుడు లాటింగు సీట్లలో వోటుకేరముపద్ధతి నవలంబించవలెననియు, అట్లుగానిచో అనుకూలరయ్యోగ్యము ప్రతిపాదనకు యొక్కయు సభ్యులకు నోకేరమునమున దీక్షానవనై నుండును, ఈసూచనను సభానాయకు డంగిరెండెనయ్య నూచించెను.

ఎ. రామస్వామి మొదలియగుగా రెండుల కాక్షేపించి ప్రాతిపదిక ప్రకారము ఏలూరులోని సభ్యు లాల్లావూరి నేయుండి సభ్యులను సంగతెనయ్యనుండినో, ఎన్. వో. వి. రెడ్డి నాయకుగారు, ప్రతిపాదనకు నాయకుని సూచనతో నేటికే విందును, ప్రస్తుతపద్ధతిలో చాలవస్తువులున్నవియు, ఇష్టమున్నను లేవనను ఇతరుల ప్రాత్యక్షముచేసేక పక్షమున వోటుకేరము జరుగునపుడు దనియు నుడిచిరి. ఇండియన్ డెమోక్రసీల నాయకు డగు రా. బి. సి. వి. ఎన్. నరసింహారాజుగారు గూడ ప్రతిపాదనకు నాయకుని సూచన కాక్షేపణలేదనిరి.

అభ్యుత్పాదీ విషయమును విచారించెదమనిరి.

సెటిల్మెంటు - ల్యాండు రెవిన్యూ బిల్లు

ఆర్. శ్రీనివాసాచార్యుగారు, రెవిన్యూ బోర్డు శీర్షిక క్రింద సెటిల్మెంటు ఆఫీసుల వేతనములక్రింద ప్రత్యేకింపబడిన 184000 లు తొలగించవలెనని ప్రతిపాదించుచు, సంస్కరణలు అచరణలోనికివచ్చి నాల్గువత్సరములైనను, ప్రభుత్వమునా రింగును ల్యాండు రెవిన్యూ బిల్లును ప్రవేశపెట్టక ఆలూరు కొనుదు పూరకొనినదియు రెవిన్యూ బిల్లును ప్రవేశపెట్టనందుకు అసమర్థులై డెబువు కీ ప్రతిపాదన మొనర్చుచున్నదియు, అట్టిబిల్లు ప్రవేశపెట్టబడునపుడు సెటిల్మెంటు పనులను నిలిపియుంచవలెననియు నుడిచిరి. రెవిన్యూ సెంటు ప్రభుత్వ మొనర్చుచు ఈ బిల్లి కింద ఆధికారులు సెటిల్మెంటు పనిచేయువారు కారనియు, అందుచే సీట్ల వేతనముల అర్హత రాజీనామా నుడిచిరి. సర్వే మూర్తిగారు ప్రతిపాదనకు బలపరుచుచు, ఈ అధికారులు సెటిల్మెంటు పనిచేయువారు గాక పోయినవారిని వారితోనములను సెటిల్మెంటు శీర్షిక క్రింద నుంచరాదని నుడిచిరి. సి. శంకరు రమణయ్యగారు, ప్రతిపాదనకు బలపరుచుచు ప్రభుత్వమునా రెవిన్యూ బిల్లును ప్రవేశపెట్టెదరని డెబువులపలన లాభములేదనియు, అట్లుయొక్క స్వభావమును, డెబువులేదనియు, ఇది ఎరకు హామీలుగానుగా రుపహాసించిన బిల్లునంటిబిల్లు అను నాడెద తమ కక్కన లేదనియు నుడిచిరి. రెవిన్యూ కార్యదర్శి ప్రభుత్వ మొనర్చుచు, బిల్లు ఇంకను చిత్తురూపమున తయారు చేయబడుచున్నదియు, అందు కన్నీల్లోపమును గానించుట చే ఇంకను సవరణల నొనర్చవలసియున్నదియు, అందుచే నా బిల్లు నింగును సభవారియెదురుబడుచుండుట వీలులేదనియు అట్లును ప్రవేశపెట్టినపుడు సభ్యులు సంస్కృతి ప్రియందగలరనియు నుడిచెను. శ్రీనివాసాచార్యుగారు, తమ యభిప్రాయమును వెల్లడించిరిగాన నీ ప్రతిపాదన నుపసంహరించుకొనుచుంటిని నుడిచెను.

రెవిన్యూ బోర్డును తొలగించుట

రా. బి. సి. వి. రామలింగ శర్మగారు రెవిన్యూ బోర్డు సెటిల్మెంటు శీర్షిక క్రింద ప్రత్యేకింపబడిన రు 1188000 లు తొలగించవలెనని ప్రతిపాదించి, రెవిన్యూ బోర్డును తొలగించవలెనని గోరెను. రెవిన్యూ బోర్డును తొలగించవలెనని 100 స్పీకరులుగా చాలమంది ప్రముఖులు డెబువుచుండిరి. గత 20 స్పీకరులుగా రోకనునందు ఆ నేకసభలవారు రెవిన్యూ బోర్డును తొలగించవలెనని తీర్మానములు గావించిరి. ప్రాత్యక్షముగా హాజరయి, రిప్లీయి, జిల్లాసభలును, చాలవత్సరములుగా రుచున్నను రెవిన్యూ బోర్డు మాత్ర మొకమొక్కయే చలించలేదు.

డి. బి. శర్మగారు నాయకుగారు, పై సవరణకు బలపరుచు 1786 సం॥ వ రెవిన్యూ బోర్డును స్థాపించిన తరువాత 1881 నుండియు ననేకసభ్యులును నేత్రులు సంఘములు న్యూబోర్డును తొలగించుటను గురించి అనుకూలముగ నూన నొనర్చిన నుడిచిరి. 1919 సం॥ వ భారత ప్రభుత్వము

నా రీతివలనను మదరాసు ప్రభుత్వమునాటికి ప్రభుత్వ మొనర్చుచు నున్నానని కానవచ్చును సమావేశ మొనర్చుచు వారియభిప్రాయమును గమనించవలెనని సూచించిరి. అదేవిధముగ 1921 సం॥ వ మొదటి శాసనసభవారు సమావేశమై రెవిన్యూ బోర్డును తొలగించవలెనని తీర్మానించిరి. తరువాత నట్టి తీర్మానములు చాల సభ్యులుగా గావించబడినను ఇంకను ఈ బోర్డును నిలిపియుంచుట కోరవలెను. ఇదివరకు రెవిన్యూ బోర్డువారు పరిపాలించుచున్న ఎక్స్ ప్రెజ్ మెంటుల కాఖులన్నియు ఇతర కోర్టుల వలె నున్నవి. అందుచే రెవిన్యూ బోర్డు పని తగ్గిపోయెను. కాన, ఇప్పుడే బోర్డు ముగింత యనవలెననును. ఆర్. శ్రీనివాసాచార్యుగారు, ప్రభాకరతంపముగారు ప్రతిపాదనకు బలపరుచినవిధమున రెవిన్యూ బోర్డును ప్రభుత్వ మొనర్చుచు రెవిన్యూ బోర్డును తొలగించ వీలులేదనియు నుడిచెను. ప్రతిపాదనకు వోటునుకట్టె గలిచెనని అభ్యుత్పాదకు ప్రకటించెను. రిక గురమ కూలముగను 19 ప్రతిపాదనముగను సభ్యులకు నొసగుటచే నెన్ని సభ్యుల ప్రకటించబడినది.

తిరుచినాపల్లి రిసెటిల్మెంటు

ఎన్. సత్యమూర్తిగారు డెంపరరీ సెటిల్మెంటు ఆఫీసుల వేతనమునకు నిర్ణయించబడిన రు 66000 లను మినహాయించవలెనని ప్రతిపాదించి- తంజావూరు, తిరుచినాపల్లి లో

లలో రిసెటిల్మెంటు పనులను ఆపివేయవలెనని గోరిరి. ఈ ప్రతిపాదనపై వోటును దీనుకొనగా 28 గురు ప్రతిపాదనముగను 21 అనుకూలముగను సభ్యులకు నొసగుటచే నోడి పోయెను.

సెటిల్మెంటు పార్టీల తగ్గించుట

ఎస్. ముత్తయ్య మొదలియగుగా రు: మొత్తము సర్వే గాంటునందు 10 లక్షల రూప్యమును తగ్గించవలెనని ప్రతిపాదించి- ఒకటి రెండు సర్వే పార్టీలను దప్ప మిగిలిన సర్వే పార్టీల నన్నిటిని తొలగించవలెనని డెబి 2. 1800 సం॥ నుండి ఇంతవరకు అనేకసభ్యులు సర్వే వేయబడిన. రిసర్వేలపలన అట్టిభూమి హెచ్చులెదు. తిసెటిల్మెంటుపలన అదాయమునందు ఎక్కువ హెచ్చుగానించుచు రిసర్వే పార్టీలపలన నెట్టియుపయోగమును లేదు ఇది వరకు సర్వే చేయబడిన ప్రదేశములవారకు ఒకటి రెండు పార్టీలను మాత్ర ముంచవచ్చును.

వెన్సిరాజుగారు: ప్రతిపాదనకు బలపరుచుచు, కృష్ణా జిల్లా రైతులక్షమయినవారినెను. ఇంకను ఏయేవద్దకుల ననుసరించి రెవిన్యూ అన్వేషణ మొనరు జరుగనోచెల్లెదు. ఇదివరకే రెవిన్యూ పార్టీలు వచ్చి రైతులకు సర్వే రైతులకు పరీక్షించి సరిగా నున్న సరి జెప్పి వెళ్లిరి. సర్వే పార్టీలు వచ్చి గ్రామములలో మాన్యోర ప్రజలకు జాగ్రత్తలుగ జేయుటలేదు మరేమిపనియును చేయకుండలేదు. తమకు అడంగలులను సరిజాముల తప్ప మరేవినియులేదని సెటిల్మెంటు పార్టీ సుమీక్షించు అధికారులు వెలుపుచున్నారు. రు 150, 170 ల వలెన వేతనములను పుచ్చుకొను రెవిన్యూ ఉద్యోగులు తయారు చేసిన అడంగలు రైతులను నెలకు రు 40, 50ల వేతన గులు పుచ్చుకొను ఉద్యోగులు సరిజాడవారు. సర్వే పార్టీలు ప్రజలకు ప్రభుత్వమునకును గూడ వృథా భారములేవు వేరులాభములేదు.

సభవా రంకెట ఫలాహారములకు లేచిరి.

మరుత్వార్ ద్వితీయ సమావేశము మధుర

ఈ నెల 28, 29 వ తేదీలందు మధురలో షిర్డీ లింకా ఎడ్వర్డుజులలో మరుత్వార్ ద్వితీయ సమావేశము జరిగి ఎత్. డి. స్వామికణ్ణుగారి యధ్యక్షత క్రింద జరుగును.

సమావేశముచేయుటలో గల యుద్దేశ్యము స్వసంఘా స్పృతికి పాటుబడుట. కార్యక్రమ మంతయు అరవములో జరుగును.

(మధురలో) అహ్మదనగరు సభ్యుని రుసుము 10-0-0 (ఇతర ప్రాంతములలో) 5-0-0, ప్రతినిధి రుసుము 2-0-0 ప్రేక్షకులకు 1-0-0 శ్రీలకు 0-2-0.

ఇతర విషయములు మదరాసు మింట్ స్ట్రీటు నెం 220 టి. ముత్తుస్వామిపండితర్, ఎన్. ఎం. వెంకటగంపండితర్ కార్యదర్శులు అని వ్రాసి తెలిసికొనవలయును.

మరణనివేదిక: 14వ తేదీలో ఆఖర య్యోవారములో 1000-కి 45.2 నుండి చచ్చిరి. అంతకుక్రితంవారం 45.6. 42 గురు మరణించిరి 1 కలరావల్ల 46 మిగతా జ్వరములవల్ల మరణించిరి. క్రిందలేదు యీవారములో 1000-కి 48.2 మరణించిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రీయ శాసనసభ

బిల్లు డిమాండులపై చర్చ
సభ్యుల అనుకూల వైఖరి

లక్ష్మీపురము, మార్చి 16: - బిల్లు డిమాండులపై వోటుచేయుటకు నేడు సంయుక్త రాష్ట్రీయ శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. బిల్లు డిమాండులపై వోటుచేయవలెనని 88 వోటుల తీర్మానముచే నేడు చర్చ జరిగెను. వివిధ శాఖలందును వ్యయము తగ్గించుటకు 78 తీర్మానములను బంపబడినవి. కాన నేడు పది తీర్మానములు మాత్రమే శాసనసభ యందు ప్రతిపాదించబడినవి. డిమాండులను తగ్గించుటకై ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానములో రెండు సభ్యుల ఆమోదము నొందెను. రెక్క తీర్మానములు ఉపసంహరించబడినవి. ప్రభుత్వపు దృష్టి పథము ప్రకారముగ బిల్లు డిమాండులయొడ శాసనసభ యొక్క వైఖరి అనుకూలముగ గలదు. రేపు శాసనసభ తిరిగి సమావేశమగును. (ఆ. ప్రె.)

శిల్పి మునిసిపాలిటీ కలు

పోరాటములు
ఇరువదియొక్క మందికి గాయములు దగులుట

శిల్పి, మార్చి 16: - మునిసిపాలిటీ కలకలచే నగరమందు పోరాటములు ఆల్ల పలును సంభవించెను. జామానుగిరి వద్ద జరిగిన పిల్లల తగవు గాక లాహూరు గేటు వద్ద పెద్ద పోరాటము సంభవించెను. లాహూరు గేటు వద్ద రంగ నేహరిలాల్ అను వానికి వోటుచేయవలెనని గోరుచుండ, పోలింగు నేషను నుండి నోక అభ్యర్థియు సతని పార్టీ వారును దిరిగివచ్చుచుండి రు. చంద్రహాసానింగు పార్టీ వారును తిరిగివచ్చుచుండిరి. ఎన్నికయం దెవరు గలిచెనని ప్రసంగము బయటపడెను. వివాదమునండి పోరాటము ప్రారంభమయ్యెను. కట్టులు ఉపయోగించబడినవి. కొంతమందికి గాయములు తగిలెను. నగరమువందు కోలాహలము బయటపడెను. చాందీనీవాడు, ఖాసీబాల్ మూసివేయబడినవి. పోరాటము బయటపడిన ప్రాంతముందు పోలింగునీ గాయము వ్చారు. పరిస్థితులు క్రమమింపలేదు.

శిల్పి, మార్చి 16: - శిల్పి మునిసిపాలిటీ ఎన్నికనంద ర్వుడు జరిగిన పోరాటమునందు 21 మందికి గాయములు తగిలెను. వీరు అనువృత్తియందు గలరు. ఈ సంఖ్యలో 18 మంది మహమ్మదీయులును ముగ్గురు హిందువులును గలరు. గాయములు దగిలిన మహమ్మదీయులలో నొకడు చనిపోయెను. ఒక హిందువుని సీతీ అనుమానముగ నున్నది. దుకాణములు సాయంత్రమును తగ్గువబడినవి. పోలింగునుగ నీ గాయము వ్చారు. (ఆ. ప్రె.)

మామిడుపై వెమానీక దాడి

శిల్పి, మార్చి 14: - శిల్పి నుండి యాదినవ ప్రకటన ముంపబడినది: -

స్వతంత్ర ప్రాంతమునందుండి బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యము యొద్దకు హిందువులను వదలించుటకు మామిడుపై తగవుజేసిన ఆల్బర్ రహమానుఖాన్ పై కొన్ని సమయ క్రిందట వెమానీక దళము దాడిచేసినది. 15-వ తారీఖున యిద్దరు హిందువులను విడుదల చేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

వివి తాలూకా వోటర్ల సంఘసమావేశము

దివి తాలూకా వోటర్ల సామాన్య సంఘసభ 13-4-25 తేదీ పగలు 1 గంటకు ఆచనగడ్డలో ఎడ్వర్డుజులందు జరుపబడును

విషయములు

- (1) సెలవు కమిటీవారిచే నంగీకరింపబడిన వోటర్ల సంఘచిత్తు నిబంధనల నంగీకరించుట.
- (2) తాలూకా వోటర్లకు అభ్యర్థులను నూచించుట.
- (3) కార్యదర్శి తెచ్చు యితర ఆర్డరులు విషయము లేవైన నన్నచో నవియు యోచింపబడును. 21-2-25 తేదీన రానున్న మదరాసు తాలూకా వోటర్ల ఎన్నికలకు నామినేషన్లు పూర్తిచేసి పంపవలసియున్నది. కాన ఈసభకు సెలవు దయచేయ ప్రార్థితులు.

కొడాలి ఆంజనేయశర్మ, కార్యదర్శి.

ప్రభుత్వయత్న, ప్రజాచుర్రశాఖా విభజనము

మెజారిటీసలహాలు

మెజారిటీపోర్టు వ్రాసిన సభ్యులసలహాలను ముదినరలో కొంతవరకు ప్రచురించియుంటిమి. మిగిలినవానిని ప్రచురించు చున్నాము.

కేంద్రప్రభుత్వ, రాష్ట్రీయప్రభుత్వములను, ప్రభుత్వయత్న ప్రజాచుర్రశాఖలకును కర్వేయ ప్రయోజనములుండుట వలన రాష్ట్రీయశాసనసభయొక్కయు, రాష్ట్రీయకార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వములయొక్కయు ప్రయోజనములు మారుమండును. కావున మేము రాష్ట్రీయకార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వముల గూర్చిన సలహాలిచ్చుటకుముందు యీవిషయమై చర్చించెదము. ముఖ్యమైనవిషయ మేమనగా ప్రభుత్వయత్నశాఖలను వేసి నైన మంత్రులపరిపాలనముక్రిందికి మార్చవలయునా యననది యేమయెదలు సాక్ష్యమిచ్చిన భారతీయులశేషులను రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు గూడ ప్రస్తుతము మంత్రులకే శాఖలనుగాని మార్చనక్కరలేదనియే చెప్పిరి. అసాములో రెండుశాఖలను మాత్రము మార్చుచున్నది. మేము విచారించవలసియున్న విషయములనుగూర్చి చేయవలసిన అన్ని రాజకీయపక్షముల వారి కిని తృప్తికరముగ నుండవలసి మాకు దెలియును. ఇట్లుజెప్పట మేమేవిషయమై తగినప్రత్యుత్తర మిచ్చుటగాదు. ఎక్కువశాఖలను ప్రజాచుర్రయత్నము జేయునెడల ప్రభుత్వనిర్వాహకాభివృద్ధిజరుగునని భారతీయులకు చాలమంది కభిప్రాయముగలదు. ప్రభుత్వ నిర్వాహక ప్రభుత్వమును జేడగొట్టకుండ, దృఢప్రభుత్వములమును నష్టపరుపకుండ, మంత్రుల కింకను యెక్కువ పనులనుగల్గించుటకు పీఠనయెడల యేవైనశాఖలను ప్రజాచుర్రయత్నముజేయుటకు వలనపడునెడల అట్లేచేయవచ్చును. ఈవృత్తితోనే మేము రాష్ట్రీయశాఖలన్నిటిని పరిశీలించితిమి.

ఇకను మేమశాఖలన్నిటిని గూర్చి విచిన్ముగదెర్పెదము. మేము వివరించినశాఖలను ప్రజాచుర్రయత్నము జేయుటనుగూర్చి యిట్టిసలహానియుజాలము. ఐతే యీశాఖలపట్టికలరెండినిని పరిశీలించి వానిని యీ క్రమమునవర్తించి మరల విరచింపవలెననిమాత్రము కోరెదము. రాష్ట్రీయశాఖల పట్టికనుజూచినపుడు అందు ప్రజాచుర్రశాఖలపట్టికను జూడకుండ ప్రభుత్వయత్న శాఖలేవియో గనుగొనవలెదను. కావున మేము మరల విరచింపవలెనని కోరుచున్నాము.

విద్యాశాఖ

ఇయ్యది ప్రజాత్రశాఖలోజేరినదే. కాని కొన్నిపార్శ్వం గలవు. ఇందుభారతప్రభుత్వమే శాసించవలెననియున్న విషయంలగూర్చి మాత్రము సంస్కరింపవచ్చును. అయ్యవి మాడుగ ప్రబంధపడినవి. మాడవది కలకత్తావిశ్వవిద్యాలయమునకునుంగాలు పెకెండెరివిద్యకును సంబంధించినది. ఇయ్యది పూర్తివైపోయినదని గాన యీఆటంకముండ నక్కరలేదు. నూతనవిద్యాలయ సంస్థాపనల విషయమైయున్న మొదటిఅటంకం గూడ పూర్తియైపోయినది. సాక్షుకు విషయ నివేదికకాలంపుడు యీనిబంధనజేయబడెను. అప్పటినుండియు ప్రజాచుర్రసభల చట్టములతో ననేక ప్రాత్య విశ్వవిద్యాలయములు స్థాపింపబడెను. క్లాజ్ (ఎ)లో దెల్పి వానిని రాష్ట్రీయశాఖక్రింద జేర్చునెడ నివేదింపుటచేత భారతాసనములతో రాష్ట్రీయములందు విశ్వవిద్యాలయమునుగూడ నిర్దేశపవచ్చును. కావున నూతనవిశ్వవిద్యాలయ సంస్థాపనలపై అటంకమును తొలగింపవచ్చునని మేము సలహానిచ్చుచున్నాము. కిందదినమాత్ర మట్లేయించవలయును. రాష్ట్రీయశాసనసభలు శ్వవిద్యాలయమునకు న్యాయప్రకార మియ్యగూడని అధికారముల కిది సంబంధించియుండుటచేత దానినట్లే యించవలయును.

ఇరిగేషను

ఈశాఖావర్గమునందు ఇరిగేషనుమాత్రమేగాక అనేకాంశములుజేరును. ఇయ్యది ల్యాండు రెవిన్యూతో దగ్గరసంబంధము గలియున్నదని మాఅందరభిప్రాయము. ఏవైనపెద్ద ప్రాజెక్టువిషయమువచ్చినపుడు అధికారముండుట అనవరము. కావున యీశాఖ 6 ప్రజాచుర్రయత్నముగూడనియే మాఅందరి అభిప్రాయము. ఐతే యేరాష్ట్రీయమునందైనను యీశాఖక్రింద దీయంశములో నేనివైనగాని ప్రజాచుర్రయత్నము జేయగోరునెడల ఆలోచింపవచ్చును.

ల్యాండు రెవిన్యూ

ఈవిషయమున మేమును మార్పువద్దనుచున్నాము. ఇదియే మా అలముని మాతలంపు. లాఆర్డరులకు మూలముక్కటియేగాన శాఖలనుప్రజాచుర్రయత్నజేసినపుడే దీనినిగూడ జేయవచ్చును.

ఫిషరీలు

అసాములో దప్ప నితరరాష్ట్రీయములందు ప్రజాచుర్రయత్నము జేయబడినది. అసాము ప్రభుత్వమునాగుడ అట్లుజేయుట కష్టపడుచున్నాడు. కావున అట్లుజేయవచ్చునని సలహానిచ్చెదము.

అడవులు

ఈశాఖ బొంబయిలోను బర్మాలోను ప్రజాచుర్రయత్నముజేయబడియున్నది. ఇతరరాష్ట్రీయప్రభుత్వములనాగు యిట్లుజేయుటకు ఆక్షేపణలు దెబ్బచున్నను మాకందులకు కారణములేమియును గాన్పించుటలేదు. కావున యితరరాష్ట్రీయములలోగూడ నీ శాఖను ప్రజాచుర్రయత్నము జేయవలెనని మేము సలహా నిచ్చుచున్నాము. ఏరాష్ట్రీయమైనను ఆవటి పరిస్థితులనుబట్టి అట్లుజేయుటకు పీలులేదని నిర్ధరించునెడల నట్లే జేయవచ్చును.

ల్యాండు అక్విషను

ఈశాఖను ప్రజాచుర్రయత్నము జేయకబోవుటకు కారణములు విశేషముగాలేదు. కేంద్రప్రభుత్వమునకు గావలసినభూమిని సంపాదించుటలో నొక కష్టమునూచింపబడెను. రాష్ట్రీయములకు సంబంధించినంతవరకు ల్యాండు అక్విషనును ప్రజాచుర్రయత్నము జేయుటకు మాకాక్షేపణ యేమియు గాన్పించుటలేదు. కాని యీ విషయమై యెట్టి చర్యగాని దీసికొనుటకు ముందు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములను సంప్రదించవలయును.

ఎక్సైజు

ఇయ్యది అసాములో దప్ప మిగిలిన అన్నిరాష్ట్రీయములందు ప్రజాచుర్రయత్నయొందున్నది. ఆ రాష్ట్రీయములలోగూడ ప్రజాచుర్రయత్నము జేయుటకు ఆ ప్రభుత్వమువారి కాక్షేపణలేదు కాన నట్లు జేయవలెనని మేమును సలహానిచ్చుచున్నాము.

రాష్ట్రీయముల లా రిపోర్టు

ఈ విషయము ముఖ్యముగ హైకోర్టుకు సంబంధించినది గావున యీ విషయమై యెట్టి నిర్ణయమును గాని గాంచుటకు ముందు వారితో సంప్రదించవలయును. అయితే యీ శాఖను ప్రజాచుర్రయత్నము జేయుటకు మాకాక్షేపణ యేమియును గాన్పించుట లేదు.

పారిశ్రామికశాఖ

పారిశ్రామిక విషయములందు, ఫ్యాక్టరీలు, కార్మికుల తగాకాల పరిష్కారము, విద్యుచ్ఛక్తి, బాయిలర్లు, గాను, పొగన్యూనెనులు, కార్మికక్షేమము మున్నగునవి చేరినది. ఇందుమొదటి నాలుగును చివరదియు భారతశాసనసభల శాసనముక్రిందికి వచ్చును. బాయిలర్లు, గాను, కార్మికులకు గృహపని శాఖలు మాత్రము ప్రజాచుర్రయత్నము జేయవలెనని మేము సలహా నిచ్చుచున్నాము. ఇంతవరకును భారత శాసనము క్రింద నున్నట్లే యుండవచ్చును. కేంద్రప్రభుత్వమున కధికారముండునను తలంపుతో కొన్ని అంశములను రాష్ట్రీయములందు ప్రభుత్వయత్నముగనే యుంచుటయి. ఇది ముఖ్యముగ ఫ్యాక్టరీలు, కార్మికుల తగాకాల పరిష్కారము కార్మికుల క్షేమము ప్రాతిజ్ఞంబు పండ్లు ఇండ్లశ్రీయలు ఇన్స్యురెన్సుకు సంబంధించినవి. ఈవిషయములగూర్చి శాసనము ఒకే పద్ధతిమీద జరుగవలెనని మేము ముఖ్యకొనుచున్నాము. భారతశాసనసభ మాత్రము శాసనముజేసిన ఒకేపద్ధతిమీద జరుగదాయని యడుగ వచ్చును. ఈ విషయములందు కేంద్రప్రభుత్వమునకు శాసనము జేయుటకేగాక ఆశాసనముల శాచరణలో దెబ్బకుగూడ అధికారముండవలయును. కేంద్రప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రీయములందలి ప్రభుత్వయత్నశాఖలపై అధికారమున్నపుడు వీనిని రాష్ట్రీయప్రభుత్వయత్నశాఖలగ నుండుట నంగీకరింపవచ్చును. కారణము యీవిషయము నిర్వర్తించునది రాష్ట్రీయప్రభుత్వమే యైయున్నది భారతదేశమునంకింక ప్రభుత్వమునం దెక్కుడుమార్పు లెప్పుడు ప్రవేశపెట్టెదగా యనిమెరుగు జూచున్నాము. ఈశాఖాంశములు రాష్ట్రీయములేయని యిదమిత్తమని నిర్ణయించునెడ మేముజూచుచున్నాము. ఇకను మిగిలిన వానిలో రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వయత్న శాఖలగ నుంచగోరవాలిలో పొగన్యూనెను, ఫ్యాక్టరీలకు సంబంధించినది. విద్యుచ్ఛక్తి విస్తారముగ నభివృద్ధిజేయ గోరునెడల దానిని కేంద్రప్రభుత్వాధికారముక్రింద నుండుట కీయవకాశముండవలయును.

స్టోర్సు-స్టేషనరీ

ఈశాఖ ప్రజాచుర్రయత్నమైనది. కాని దిగుమతిజేయబడిన స్టోర్సుస్టేషనరీ విషయములందు భారతముంత్రి

విధించు నిబంధనలకు లోబడెయ్యవలెను. ఈవిషయమును తొలగింపవలెనని మేము సలహా నిచ్చుచున్నాము. ఇట్లు చేయుటకు రాష్ట్రీయశాఖల యొక్కయు ప్రజాచుర్రయత్న శాఖలయొక్కయు పెన్షన్లులో యీమాటలను తొలగించుట యవసరమును.

రాష్ట్రీయప్రభుత్వముద్రణాలయములు

ఈశాఖను ప్రజాచుర్రయత్నము జేయవచ్చునా కూడదాయను విషయమై పరిశీలించవలెనని మేము సలహానిచ్చుచున్నాము.

ప్రత్యాసనసభ శాసించవలసిన విషయములు

రాష్ట్రీయములందు శాసనములు గావించుటకు, ముందు భారత శాసనసభ శాసించినదే అట్లుజేయుటకు వీలగునను అధికారమునుగూర్చి యికను చర్చించవచ్చును. ఇట్టినియము ముండుట వలన యీవిషయముల గూర్చి భారతశాసనసభ యెట్టి అటంకము లేకుండ శాసనము జేయవచ్చును. రాష్ట్రీయ శాసనసభలుముందుగ ఉత్తరువునబొంది శాసనము గావించవచ్చును. రాష్ట్రీయశాఖల వివరణమునందే అటంక మేమియునులేకన్న యెడల భారత శాసనసభ ఆశాఖనుగూర్చియే ముందు ఉత్తరువు బొందిన యెడల శాసనముజేయవచ్చును. రాష్ట్రీయ శాసనసభలు యెట్టి యీటంకము లేకుండనే శాసనము గావించవచ్చును. వెనుకటి ప్యా రాలో యీ పట్టిక యందు స్వల్పముగ మార్పును సూచించితిమి. ఈనియమును సూచించునెడల యెక్కువ విమర్శనలు వచ్చెను. కాని యిందు సవరణలను నవాబు బహదూరు సయ్యదు నవాబరీ చౌదరీగారు మాత్రము సూచించిరి. ల్యాండు అక్విషను, హైకోర్టులు, చీఫ్కోర్టులు, జ్యూడిషియల్ కమిషనరుకోర్టులు క్రిమినలుకోర్టులు, యిత్రుడు భారత శాసనసభ శాసించవలసిన రాష్ట్రీయశాఖలపట్టికలో చేరిన పారిశ్రామిక విషయములు వీనిసంవర్తమున నీఅటంకములు తొలగింపవలెనని ఆయన సలహా నిచ్చుచున్నాడు. పారిశ్రామిక విషయములు భారత శాసనసభ శాసనముక్రింద నేల యుండవలెనో కారణములను క్రిందటిపార్లమెంటులో సూచించితిమి. మిగిలిన రెండివిషయములను యెట్టిమార్పును జేయవచ్చునో లేదు.

కేంద్రప్రభుత్వవిషయములకు రాష్ట్రీయప్రభుత్వవిషయములుగా విభజించవలయుమై మేము విచారించితిమి. ఈవిషయమై యెట్టిసలహానియును ద్వేషములేదుగాని, కేంట్లు పెన్షన్లులో 20 నెలలమునందు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములతో సంప్రదించి రాజప్రతినిధియు లేరువు జేయవలెనను మా లను రాష్ట్రీయప్రభుత్వములఅంగీకారమును బొందియు లేరువుజేయవలెనని యుండునటులమార్పుజేయవచ్చును.

రాజమండ్రితాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీ

సాధారణసంఘ సభాసమావేశము
రాజమండ్రి, మార్చి 17:— రాజమండ్రితాలూకాలో ధ్యయొక్క రాబోవుయొగ్గకలందు కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులను ఎన్నికలందు బోటిచేయుటకు నియమించుటకారకు 28వ లేదీ ఆదివారమునాడు ఒంటిగంటకు కాంగ్రెసు కార్యాలయముందు రాజమండ్రితాలూకా కాంగ్రెసుకమిటీ సాధారణ సంఘసభ జరుగును. కాంగ్రెసుకమిటీ సభ్యులు, అభ్యర్థులు, వోటరులును సమావేశమునకు దయచేయవలయును. (తంత్రి)

రాజమండ్రితాలూకా కాంగ్రెసు సభ్యుల సమావేశము

రాజమండ్రి, మార్చి 17:— తాలూకా, జిల్లా, రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యులనున్నకొనుటకు రాజమండ్రితాలూకా కాంగ్రెసు కార్యాలయమునందు 22వ లేదీ ఆదివారము సాయంత్రము నాలుగంటకు రాజమండ్రి తాలూకాయందలి కాంగ్రెసుసభ్యుల సాధారణసమావేశము జరుగును. (తంత్రి)

నీనా 1:30 ని. పి.
ర్య 2-0-0. **కు సు మ** ఛార్జ్ నేడు
యీమందు గనేరియా అను నెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మాత్రద్వారమునండి వెలవడు స్రావమును మాత్రము విడుచునప్పుడు గలుగు చురుకుపోటు, వెంటలకు బా, లను, వెంటనే నిలిపివేయును. స్క్రిలకుగలుగు రోమిషమయ్య; కునుమవ్యాధి లయిననూ ఆశ్చర్యముగా కుదుర్చును.
ఆనందకుటీరము, పోస్టుబాక్సు. 24
38, బైరాగిమనంపిట్ల, మదరాసు.

ఆంధ్ర ప్రభుత్వం

1925-వ సం॥ మార్చి నెల 17-వ తేది

మంగళవారము

మద్రాసు శాసనసభ :

ద్వంద్వ ప్రభుత్వ నిరాకరణము

మడ్డిమెనురిపోర్టును ఖండించి, మద్రాసు శాసనసభ ద్వంద్వ ప్రభుత్వముతో తమకు బనిలేదనియు, రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమే తమ కవనరమనియు, విన్నవించినము న్నష్టముగ వెల్లడిజేసెను. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు తమయభిప్రాయమును తెలుపక కటన్లుగ నుండిరి. కాని, వీరియభిప్రాయ మేమియో, తెలిసియేయవచ్చును. సంస్కరణాభివృద్ధిని కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమువారు గోరుటలేదు. సంస్కరణవిధానమును మార్చి బనిలేదని వీరితలంపు. మంత్రులగు పానగల్లురాజు సర్ పాత్రోగార్లుమాత్రము ద్వంద్వ ప్రభుత్వపద్ధతిని ఖండించి, అన్ని శాఖలను ప్రజలవశము జేయవలయునని గోరిరి. అన్ని రాష్ట్రములలోని మంత్రులును దాదాపుగ నిటులనే యభిప్రాయబడిరి. ఇతర రాష్ట్రములలో కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమునందలి భారతీయసభ్యులు ద్వంద్వ ప్రభుత్వపద్ధతిని నిరసించియుండగ, మద్రాసునందలి హైందవసభ్యులటుల జేయకుండుటకు కారణమేమియో యూహించజాలము. లా మెంబరు గారు హెచ్చరికలు యుద్వమములో వెనుక నత్తుత్పాదముతో పాల్గొనియుండియు, యివ్వడిటుల ప్రవర్తించుట కడువిచిత్రము. మద్రాసు ప్రభుత్వసభ్యులు విన్నవించుచున్న పాల్గొని ధైర్యమువహించి తమయభిప్రాయమును తెలిపిన సమంజసముగ నుండెడిది. వీరిమానము, సరియగు దృక్పథమును మూచించవలసింది.

మద్రాసు శాసనసభ తీర్మాన మేమి డెలుపుచున్నది? మితవాదులు, జాతీయవాదులు, జస్టిస్టు శుమువారను భేదము లేక ఎల్లభను ద్వంద్వ ప్రభుత్వపద్ధతిని ఏవగించుచున్నారని విచిత్రము జేయుచున్నది. ఈవిషయమై దేశములో నెట్టి భేదాభిప్రాయములేదు. బొంబాయి శాసనసభవారిటులనే తీర్మానించిరి. మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభవారిటులనే తీర్మానించిరి. మిగిలిన శాసనసభ లన్నియు యిట్టియభిప్రాయమునే తెలియజేయుచున్నట్లుకు సందియములేదు. గ్రామాజ్య శాసనసభాభిప్రాయ మేదియో వెల్లడియైనది. మడ్డిమెను రిపోర్టును ప్రేమించువారెవరను లేరని జెప్పవచ్చును. దీనివై సంతకము బెట్టిన గ్రామీణులు సయితము తమతప్పు నంగీకరించి, మైనాటిరిపోర్టు నామోదించుచున్నారు. రీడింగు ప్రభుత్వము హిందూదేశాభిప్రాయము నాధారముగ గైకొనదలచుచో, నాటంక మేమియులేదు. ఇండియా కుంత్రుగారు ప్రసంగించులోపల, భారతీయాభిప్రాయమును గ్రహింపవచ్చును. భారతీయుల ఏకగ్రీవాభిప్రాయమును ఏమి పోద్రోతదరా? ప్రజల హృదయము తమకు డెలియననియు, వారికి స్వపరిపాలనచుక్కరలేదనియు, మామూలు అధికారులవలె

బరెక్ హెడ్డు ప్రభువు గారు గూడ డెలుప సాహసించెదరా? సాహసించినను ఆశ్చర్యముండదు. కన్సర్వేటివు లింతకన్నను విశాలభావము జూపెదరని ఎంచజాలము. భారతభూమికి స్వపరిపాలనము నొసగకుండుట, ప్రజలమొరలు తీన్నగ వినుపించక గాదు. భారతీయుల స్వపరిపాలనాయమును గ్రహింపక గాదు. ప్రజాశక్తి బలపడకుండుట చేతనే, ఇంగ్లండు బొత్తుగ లక్ష్యపెట్టుట లేదు. ఇంకను విన్నపములతోను, అర్జీలతోను, రాయబారములతోను ప్రొద్దుబుచ్చక, భారతీయులు వారిముక్తిని వారే సాధించుకొనుట యుక్తము. ప్రసంగములతో నిదివరకు చాలకాలము గడచినది. ఇకముందు కార్యానుష్ఠానమే, ముఖ్యకర్తవ్యము.

కర్నూలు: అడవుల యిబ్బందులు

కర్నూలు జిల్లాలో అడవుల యిబ్బందులు మిక్కిలముగ నున్నవని డెలుపగ, ప్రభుత్వమువారిదివర కొక విచారణ సంఘమును నియమించిరి. విచారణసంఘమునందు, బళ్లారి కన్సర్వేటరుగ్లెయరుగా రధ్యతులుగ నియమింపబడిరి. శరభారెడ్డి, రా|| బ|| సి. వెంకటరంగారెడ్డిగార్లు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. వీరికి దోడుగ, జిల్లాసారెస్టు ఆఫీసరు క్రాదర్లు, పద్మనాభశిల్ల, ఆల్బుల్ హఫీజ సాహేబుగార్లు సభ్యులుగ జేర్పబడిరి. రామిరెడ్డి, బాలరెడ్డి, వాసిరెడ్డి, నాగిరెడ్డి, ముస్తాజాసాహేబుగార్లు అసభికారులనుండి గైకొనబడిరి. అసిస్టెంటు కన్సర్వేటరుగ రామస్వామిఅయ్యరుగా రిసంఘమునకు కార్యదర్శిగ నియమింపబడిరి. విచారణసంఘమునందు అధికారసభ్యులకు తక్కువలేదు. వీరిసిఫార్సులను విశాలములని ప్రజలు భావింపజారు. ఈసిఫార్సులనయినను ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగ నంగీకరింపలేదు. కమిటీవారు నించుక వివరించెదము. పుల్లరిని ఆవు కొకటింటికి మూడు అణాలకు తగ్గింపుమని, సాక్షులు గోరిరి. వెనుక నీరేటు ప్రబలియుండెను. కర్నూలుజిల్లా కడుబీదదగుటచే, ప్రజలమొరల నాలకించి, మొదటి మూడుమాసములలో పర్మిట్టును దీసికొనుచో మూడణాల రేటును, పిమ్మట దీసికొనుచో ఎనిమిది అణాల రేటును చెల్లించవలయునని, కమిటీవారు నిర్ణయించిరి. చిత్తూరుజిల్లాలో గూడ నింతకుమున్ను రేటును తగ్గించియుండిరి. కాని, కర్నూలుజిల్లాలో మాత్రము తగ్గింపగూడదని, ప్రధానపు కన్సర్వేటరుగారు డెలుపుట విచిత్రము. ప్రభుత్వమువారింకను తమ నిశ్చయమును తెలుపకున్నను, తగ్గుదల కనుకూలముగ నుండురని తలంపజాలము. పశువులు మేతమేయుటకు ఏర్పరచినస్థలము చాలుటలేదనియు, దానిని విస్తరింపజేయవలయుననియు కమిటీవారు నిర్ణయించిరి. ఛీఫ్ కన్సర్వేటరుగారు కొంత అడవినిమాత్రము పశువులమేతకు విడువవలయునని గోరిరి. రిజర్వులో పెంటకొరకు నిలిపినపశువులకు మామూలురేటు కన్న రెండురెట్లధికముగ చార్జిజేయుట, మిగులభారమని కమిటీవారు రంగీకరించిరి. స్థానికపశువులకు పెంటస్థాన చార్జిజేయ నక్కరలేదను సిఫార్సును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించి, పెంటలసంఖ్యను హెచ్చుజేయ సమ్మతించిరి. ఒకరేంజికి దీసికొనిన పర్మిట్టు, చేరువుననున్న మతియొకరేంజిలో అరమైలువరకు బనికవచ్చునను సిఫార్సు అంగీకరింపబడెను. ఇందువలన

కొంతభాధ తొలగగలదు. వ్యవసాయపు పనిముట్లకు, కూపులను కొన్నింటిని ప్రత్యేకింపవలయునని, కమిటీవారు గోరిరి. ఈవిషయమింకను నిర్ధారణ గాలేదు. వ్యయసాయమునకు బనికవచ్చెడి భాగములను అడవులనుండి తొలగింపవలయునని చేసినకమిటీ సిఫార్సుపై నిర్ణయము తేలేదు. రిజర్వు సరిహద్దులు గ్రామములకు సమీపముననుండి ప్రజలకు మిక్కిలియిబ్బంది గలుగజేయుచున్నవి. ఈసరిహద్దులను దూరమునకు గొంపోవలయునని, కమిటీవారు గోరుచున్నారు. ఇందుకును, ఛీఫ్ కన్సర్వేటరుగారు నుముఖత జూపుటలేదు. చెట్లకరులకు బండికి రెండురూపాయల చొప్పున ఫీజునిర్ణయించుట భారమనియు, అయిదు అణాలకు తగ్గింపవలయుననియు, కమిటీవారు గోరగ, ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించుట శోచనీయము. కాంపౌండింగు ఫీజును బహిరంగ స్థలములలో పుల్లరికి నాల్గురెట్లుగను, మూసినచోటుల పదిరెట్లుగను వసూలుచేయుట చాల భారమని ప్రజలెంచుచున్నారు. దీనినిరెండు, అయిదురెట్లకింద మార్చవలయునని, కమిటీవారు గోరిరి. కన్సర్వేటరుగారికి ఈమార్పు ఏమాత్రము ఇష్టములేదు. ప్రభుత్వమువారు రాలోచించెదమని మాత్రము డెలిపిరి. ఫలితమనుకూలముగ నుండునని తోచదు. పంచాయతీ ఆఫీసరు కర్నూలుకుబోయి పంచాయతుల సభికముగ నెలకొల్పవలయునని కమిటీవారుగోరిరి గాని, ఇందుపై ప్రభుత్వమువారు రెట్టిచర్య దీసికొన నెంచలేదు.

వెనుకకు బోవుట

కడచిన సంవత్సరము ఆర్థికచట్టమును నిరాకరించిన సామాజ్య శాసనసభవారు యీ సంవత్సరముగూడ నిరాకరింపకుండుట, వెనుకంజవైచుట దప్ప వేరేమియు గాదు. పశులుగారు విన్నవించినము తెలిపినటుల, గత సంవత్సరమునకన్నను ఆర్థికచట్ట నిరాకరణమునకు నేపథిక కారణములు గలవు. వెనుకటి చిక్కులన్నియు అటులుండగ, ఆర్థి నెప్పుప్రయోగమును మడ్డిమెను రిపోర్టును క్రొత్తగ చేరినవి భారతీయులకు జాతీయత లేదనిచెప్పట, అధికార దృక్పథము మారలేదనుటకు నిదర్శనము. స్వరాజ్య స్వతంత్రపక్షములు రెండును, యీసంవత్సరములను ఖండించుచున్నవి. అట్టిస్థితిలో ఆర్థికచట్టము నీ సంవత్సరమునగూడ నిరాకరించి, ఇరుపక్షములును జేరి తమనిశ్చయమును వెల్లడిజేసి యుండవలసినది. అందుకుమారుగ, స్వతంత్రపక్షసభ్యులు వెనుకడుగువైచి, స్వరాజ్యపక్షమును సందిగ్ధ సమయమున విడనాడుట వివేకమేమాత్రము గాజాలదు. తమ సహనశక్తిని జూపుటకు స్వతంత్రపక్షమువారిటుల జేసియుండవచ్చును. తాము వెనుకటిసంవత్సరమున పొరబడితిమని జిన్నాగారు జెప్పిరి గాని, పొరబడలేదని మడ్డిమెనురిపోర్టు నిరపరచెను. మాలవ్యాగారును తాము పొరబడలేదని అంగీకరించిరి. అట్టిస్థితిలో స్వతంత్రపక్షనాయకు లింత యవ్యక్తముగ ప్రవర్తించుటకు తేలియకున్నది. వివేకచంద్రపాలుగారేమి, జిన్నాగారేమి, స్వతంత్రపక్ష దృక్పథమును సమర్థింపబూని పరిహాసాస్పదలయిరి. ఇటుల వెనుకాడుటవలన, తమకోర్కెలను ప్రభుత్వమువారు సఫలపరచెదరని డలచుట, వ్యర్థము.

మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభవారును బడ్జెట్టు నిరాకరణమును మానుకొని, యీ సంవత్సరము వేర్వేరుగ్రాంటుల నామోదింపుట గూడ, శాసనసభలు వెనుకంజవైచిందులకు నిదర్శనము. బేరారు శాసనసభ్యుల చర్యవలన నిట్టిదుర్దశ కలిగెను. సామ్రాజ్యశాసనసభలో జరిగినలోపము వలన, స్వరాజ్యపక్షమునకు నష్టములుగబోదు. జయపజయములను పాటింపక, వారు తమధర్మమును ప్రశంసార్హముగ నెఱవేర్చిరి. స్వతంత్రపక్షమువారి పలుకుబడి యిదివరకే దగ్గిపోయినది. ప్రస్తుతచర్యవలన, స్వతంత్రపక్ష మింకను క్షీణింపక మానదు.

చెన్నరాజధాని : త్రాగుడు

ఎక్కడ సలహాసంఘము వారినివేదిక నూచ సలను మద్రాసు మెయిలుపత్రిక ప్రచురించుచున్నది. వీరి సలహాలు, త్రాగుడు రాబడి తగ్గిపోవునేమో నని భయముజూపెడి మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు మిగుల ప్రోత్సాహము గలిగింపగలవు. ఈసంఘము వారికి బొంబాయి, కలకత్తా మున్నగు ప్రదేశములలో నమలులోనున్న సూతనపక్షతు లేవియు బనికిరాలేదు. మద్యపాననిషేధ మసంభవమని, వీరిక గీటుగీచిరి. పోనీ ప్రజలు వలదనినచోటుల కల్లంగడులను పెట్ట గూడ దని తెలిపెడి లోకాలు ఆక్షనుపద్యతయినను వీరికి బనికిరాలేదు. ఈ పద్యతవలన, అధికసంఖ్యాకుల నిరంకుశత్వ మధికమై, అల్పసంఖ్యాకులగు ప్రజలు బాధమొందెదరట! కల్లంగడులసంఖ్యను తగ్గించుటవలన ప్రయోజనముండదని, యీ కమిటీవారు నిర్ధారణజేసిరి. ఇక వీరి కేమి గావలయును? కల్లుధరలబెంచిన కొలదియు, త్రాగుడు తగ్గునను నిరర్థక సిద్ధాంతము మాత్రము వీరికి నచ్చినది. కాని ధరపెచ్చిన కొలదియు, త్రాగుడు తగ్గుకుండుటకు మారుగ జనసామాన్యము మరింతదబ్బును దండుగబెట్టెదరని అనుభవము చాటుచున్నది. లైసెన్సింగుబోర్డులను, సలహాసంఘములను నియమింపవలయునని, కమిటీవారు సలహానిచ్చిరి గాని, యిట్టి వ్యర్థప్రయత్నములవలన నిసుమంతయు ప్రయోజనముండదని, జోన్యము జెప్పట సులభము. త్రాగుడు నాపుటకు నిషేధముదప్ప వేరు ప్రతిక్రియ గానరాదు. ప్రస్తుతపరిపాలనా విధానముక్రింద, యిట్టి సంస్కరణము కొనసాగునని తలచుట కవకాశ మేమాత్రము గనుచింపదు.

ఉన్నతోద్యోగులు

ఉన్నతోద్యోగులకు మిగుల హెచ్చువేతనముల నిచ్చుపద్ధతి, హిందూదేశమున ప్రబలింపటల మరియొక దేశమున గానరాదు. ఇంతటి హెచ్చువేతనములు మరియొక దేశమున గానరావని, నిష్పక్షపాత హృదయులు పలువురు దెలిపియున్నారు. ప్రపంచమునందెల్ల బీదదగు హిందూదేశమునం దిట్టివైపరీత్యము నిలిచియుండుట, మరింత ఘోరము. అటులయినను, హిందూదేశస్థిని సరకుజేయక, ఉన్నతోద్యోగుల వేతనములను, పెన్ననులను, అల్ల పెన్నులను ఎప్పటికప్పుటికి పెంచవలయునని, గోరుటయు, ప్రభుత్వమువారు అందుకు వల్లెయనుటయు నాచారమయినవి. స్వపరిపాలనము లభించి, ప్రభుత్వపురాబడి ననుసరించి వ్యయముజేయు సమ

యమరుదెంచినపుడు ప్రస్తుతపు హెచ్చువేతనములను చాలవరకు తగ్గింపక వీలులేదు. చేకూరవలసినది, ప్రజలసౌఖ్యము, లేక స్వల్పసంఖ్యాకుల లాభమా? ప్రజలసౌఖ్యమే యగుచో, కొలదిమంది విద్యాధికులు తమ యధికసౌకర్యమును కోల్పోవకతీరదు. ఈ దృష్టితో జూచిన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు వైసు ఛాన్సులరు జీతమును రెండువేలరూపాయలకు సీటుసభవారు నిర్ణయించియుండుట మిగులసంభావ్యముగ నున్నది. పదునైదువందలకు తగ్గింపవలయునని సత్యమూర్తిగారు దెచ్చిన తీర్మానము నామోదించిన నింకను భావ్యముగ నుండెడిది. జీతమునుబట్టి ఘనత హెచ్చుననుట కేవలము దురభిప్రాయము. దీని సంతృప్తిలో బోద్రోలిన నంత లాభకరము.

జనీవా ఒడంబడిక అంతరించుట

జనీవా ఒడంబడికను అంతరింపజేసినకీర్తి, ఛేంబర్లనుగారికి దక్కినది. ఒడంబడికయొక్క ముఖ్య సూత్రమేమి? యుద్ధములకు దిగకుండ, పోరాటములను పంచాయతీద్వారా పరిష్కరించుట, సైన్యబలమును ప్రతిజాతియు వెంటనే తగ్గించుట. ఈ సూత్రమును నిరాకరించి, ఛేంబర్లనుగారు మొదటికే మోసము దెచ్చిరి. కొలది దేశములమధ్య ప్రత్యేక పునంధి జరుగవలయునని, వీరు మరలగోరిరి. నూతన పునర్నిర్మాణము వీరికీష్టములేదని స్పష్టమగుచున్నది. ప్రపంచ శాంతియందు వీరికి విశ్వాసములేదు. బలప్రయోగమును, మంత్రాంగమును, వీరు ముఖ్య సాధనములుగ భావించుచున్నారు. కన్నర్యేటిపు నాయకులును కన్నర్యేటిపు పత్రికలును, మాధ్యస్థ నిర్ణయమును పరిహసించుచున్నారు. జనీవా ఒడంబడిక అంతరించినందులకు, మార్నింగుపోస్టు, డెయిలీ మెయిలుపత్రికలు మున్నగునవి మిగుల సంతసించుచున్నవి. లేబరుపక్ష నాయకులగు రామ్సే మాక్డొనాల్డుగారుమాత్రము, యిట్టి పర్యవసానమునకు కడు చింతించుచున్నారు. ఈసమయమున ఇంగ్లండు తనప్రతిష్ఠను ప్రపంచమున కోల్పోవుచో, కన్నర్యేటిపు ప్రభుత్వమే ఇందుకు పూర్ణ బాధ్యత వహింపవలయును.

దేవాలయ ప్రవేశ నిషేధము

కన్యాకుమారి దేవాలయములోనికి, గాంధీ మహాత్ముని రానీయకుండుటబట్టి, ప్రస్తుతాచారము లెంత దుర్దశలో నున్నవో గ్రహింపవచ్చును. మహాత్ముడు ఇంగ్లండుకు బోయినచే ననుకారణమున, అతని ప్రవేశమును నిషేధించుటకన్న, అసభ్యకార్య ముండబోదు. ఇందుకు మహాత్ముడు చింతింపబోడు. అతడు వెలువలనుండియే, జగదీశ్వరిని ప్రార్థించెను. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు పడుచున్న కష్టములజూచి భరింపజాలక, తన సర్వస్వమును ఏతన్నివారణార్థమై ధారబోసి, లోక వినుతిగాంచిన మహాత్ముడు అపవిత్రుడా? సత్య అహింసలను కవచములధరించి, ధర్మరక్షణార్థమై నిరంతర కృషిసలుపుచు, పురుషపుంగవుడని పాశ్చాత్యులచే గూడ కొనియాడబడుచున్న మహాత్ముడు అపవిత్రుడా? రాజాధిరాజులు మొదలు సామాన్య ప్రజలవరకును భగవదంశనంభూతుడని గౌరవించు

చున్న మహాత్ముడు అపవిత్రుడా? అట్టి మహా మహుడు ఏప్రదేశమునక వెడలిన ఆప్రదేశమే పవిత్రమగును. కన్యాకుమారి దేవాలయమునకు మహాత్ముని మయిలసోకకుండ కాపాడదలచిన, మహానీయుల బుద్ధికుశలతను కొనియాడుట కాది శేషునకయినను తరముగాదు!

సింహళము: భారతీయులు

ఏదియో నొక నెపముబెట్టి భారతీయులను సింహళమునకు రానీయకుండుట ఆచారమునది. స్వరాజ్యపత్రిక మేనేజరయిన వెంకట్రామను గారి యెడల సింహళదీప్తిపాధికారు లెలుల బ్రవర్తించిరో దెలుప నవసరములేదు. మరియొక నిదర్శనము మా ఎదుట నున్నది. మహాత్ముడు కురేషీయను జాతీయప్రచారకుడు సింహళముకు వెడలగ నతనిని దిగనీయక మరల ధనుష్కొట్టిక పంపిరి. వీరివద్ద రెండువందల ముప్పదిరూపాయి లుండుటచే డబ్బులేదనిజెప్ప వీలులేదు. వీరెక్కడ బన జేయ దలచిరో, వారివద్దనుండి ఉత్తరము వచ్చినగాని, తాము దిగనీయమని జెప్పట, ఎంత విపరీతమో యూహింపవచ్చును. ఇతర దేశములవారెల్లరును హిందూదేశమునకు స్వేచ్ఛగ రావచ్చును. ధనమార్జింపవచ్చును. ఉన్నతోద్యోగముల నాక్రమింపవచ్చును. భారతీయులుమాత్రము అన్యదేశములలో నడుగిడ వీలులేదు. స్వరాజ్యములేనికతన భారతీయు లిట్టియగచాట్లకు లోనగుచున్నారు. ఆత్మగౌరవమును కోల్పోవుచున్నారు.

ఇంకను ఎంతకాలము?

సెంటు థామసుహంటులో జరిగినపాత్యకు కారకు లెనరో యింతవరకు బయల్పడలేదు. ఎప్పటికి కేసు బయటకువచ్చునో దెలియదు. ఇంకను దర్శాపు జరుగుచున్నదనియు, ఎవరిపైనను ఛార్జీషీటు బెట్టలేదనియు, ప్రభుత్వమువారు వాగ్దానముజేసిన బహుమానము నింకను ఎవరికినీయలేదనియు, నిన్నటిదినము లా మెంబరుగారు జెప్పిరి. ఇంతకన్ననుఎక్కుడు వివరములను దెలుపకబోయిరి. నేరస్థులు శిక్షింపబడెదరనునాశ, ప్రజల కిదివరకే దొలగిపోయినది. లా మెంబరుగారి వాక్యము లెట్టి ఆశను పురికొల్పుకున్నవి. చెన్నపురివంటి ప్రధానపట్టణ సమీపమున జరిగిన ఘోరపాత్యకే కారణము దెలియకుండుట, పోలీసుపద్ధతుల సౌష్ఠవమునకు నిదర్శనము గాజాలను. పరిపాలనపు రిపోర్టులలో పోలీసుశాఖచూరక బాగడిన నేమి ప్రయోజనము?

“కార్మిక పత్రిక”

సంపాదకునిపై మానవత్వపుదావా

ముద్దాయి శిక్షింపబడుట

రంగూను, మార్చి 16:— బర్మాకాపనసభ్యులును “కార్మిక పత్రిక” సంపాదకులును నగు ఆఖుబల్లి శారాయగారుపై మానవత్వమునకై బి. ఐ. ఎస్. యి. కంపెనీమేస్త్రీయగు ఆది నారాయణయ్యరు దెచ్చినకేసు నేడు తీర్పుగావింపబడెను. మూడు నేరములక్రింద ముద్దాయి నేరస్థుడని యెంచబడెను. ప్రతినేరముక్రిందను రూ 400 యి జ్ఞమానానిధించబడెను. జరిమానా జెల్లించనియెడ ఒక్కొక్క నేరమునకు నాల్గేసిమానములు విడిచిపెట్టెను అనుభవింపవలయును. (ఆ. (తె.)

నిదేశవార్తలు

జనీవా ఒడంబడిక

బ్రిటిషు పరిస్థితులు

కొన్ని యభిప్రాయములు

లీజ్, మార్చి 14:—జనీవా ఒడంబడికను గూర్చి, ప్రతికూల ప్రజలను ముగ్ధులు బయలుదేరినవి.

అన్ని జాతులను ఏకీకరించుట అయినను దానిని ముగ్ధుల వర్తిత్వము ద్వారా పరిష్కారము చేసికొనవలెననియు అట్లు ఒప్పందముని రాజ్యముతో తప్పక యుద్ధముచేయవలసియుండు సిద్ధాంతముతో జనీవా ఒడంబడిక ఏర్పాటుచేయబడినది. ఎంత ఆకర్షణీయముగ నున్నను ఆట్టివిధానము సమంజసమైనదిగాదు. ముగ్ధుల వర్తిత్వము మంచిదేకాని అసలు ముగ్ధుల వర్తిత్వ సిద్ధాంతమునే ఆక్షేపించునపుడు, కొన్ని తగాయదాలతో అసలు ముగ్ధుల వర్తిత్వము లేనపుడును ఏమిచేయవలెనో తెలియకున్నది. ప్రతితగాయదాలతోను బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము పైకి బలమును వినియోగించుటకు ఏర్పాటుచేయబడినది. కాని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు తగినకాపులను గలగజేయటం గన్నించును. జనీవా ఒడంబడిక అన్నచో సర్వతా ఏపుడు తగాయదాలన్నమాటే ముఖ్యముగ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు సంబంధించినంతవఱకు యుద్ధమునకు కారణములు సంఖ్యలేకుండ బయలుదేరును. కాన ఇట్టి ప్రమాదములు రాకుండ బ్రిటిషు రాచరికవేత్తలు గాపాడవలెనని కర్మలు ఆమెరిగాను చెల్లెయజేసిరి.

ఫార్మర్లు ప్రభుని సూచన

ఆస్టిన్ చాంబర్లెనుగారి ఆక్షేపణలను మామూలుగ సవరించుకొనుటకును సర్దుకొనుటకును వీలగును. అంతర్జాతీయపాత్రకై జాతిసమితి ఏర్పడెను. అంతర్జాతీయతలు యుద్ధములేకుండ పరిష్కరించుటకు మార్గము కేర్పరిచినగాని ఈ సంగతియు ఈదేరు. వైస్యములను ఆయుధసామగ్రిని కాంతికాలము నందుండు స్థితికి దగ్ధించినగాని లాభములేదని ఫార్మర్లు ప్రభువు చెలియజేసెను.

బ్యూకాంపు ప్రభువు

జనీవా ఒడంబడిక సమగ్రమైన ఒడంబడికగాదు. కాని చాంబర్లెనుగారు 'లిగి అసంబద్ధ' వారు (జాతిసమితి పెద్దసభ) సాధారణముగ అంగీకరించుటకు వీలగునట్లు సవరణలను జేయవలెనని ఆహ్వానించిన దాగుండెడిది.

కార్మిక నాయకుల సూచనలు

మగ్నానాల్లుగారు చాంబర్లెనుగారి ప్రకటనను తీవ్రముగ ఖండించిరి. మూడుగట్టంబరములు గాన్పించుచున్నవనిరి. కార్మిక పక్షమువారు పూర్తిగ నిరాకరించిన జాతీయ ఒడంబడికను జేసికొనుట, భూస్వాముల తుల్యగనున్న జర్మనీ మున్నగుదేశములను అందులో జేర్చుకొనుట, జనీవా ఒడంబడికలో సూచించబడిన విధానము ననుసరించుటయు మోక్షదాయకమునీ.

జనీవా ఒడంబడిక చిరకాలముండుగాక!

లండన్, మార్చి 16:—జాతులన్నియు గౌరవముగలవని ఒడంబడికలో అంగీకరించెడిమి. వ్యాయముగలవంటిమి. ముగ్ధుల వర్తిత్వము నంగీకరించునంటిమి. జనీవాలో డొమినియనులు ఒడంబడికను నిరాకరించలేదు. అప్పటినుండియు ఏమిజరిగినో చెలియదు. కాని కార్మిక పక్షమువారు అదేదియో చెలిసికొనగోరుచున్నారు. చాంబర్లెనుగారి ప్రకటనములో ఒడంబడికలో ఉన్నవానికంటె ఎక్కువ అపాయములు, ఆక్షేపణలు గన్పించుచున్నవి. చాంబర్లెనుగారు సూచించినవరకులను అమలుజరుపునదిక ఒక్క స్వపరిపాలనరాజ్యముగూడ ఈ ఒడంబడికను సంతకముజేయదు. జనీవా ఒడంబడికకు త్రిలోచకము లిచ్చిరి. కాని దానిని తత్వమును నిలబెట్టెదరు గాక యని మగ్నానాల్లుగారు రనిరి.

ప్రతికూల ప్రాయములు

అంగ్లో-ఫ్రెంచి దెబ్బయందైత్రవలన ప్రస్తుతము అపేక్షించుచున్న శాశ్వతశాంతిని నెలకొల్పుటకు వీలగునని మార్చింగు పోషుపత్రిక చెలుపుచున్నది.

జనీవా ఒడంబడికకు స్వస్తి జెప్పటచే మంచివిధానము సేర్పాటుచేయుటకు వీలు ఏర్పడుచున్నది. ప్రాంసు, జర్మనీ, ఒడంబడిక చేసికొని గ్రేటు బ్రిటను ఇటలీ పాల్గొన్నచో కాంతి

ఏర్పడును. ఇది వెర వేరుటముందు జర్మనీ సదుద్దేశ్యముతో ప్రసరించుచున్నదా యని ఆలోచించవలసియున్నదని డెయిలీ మెయిలు వాకొనుచున్నది.

అన్ని పక్షములవారును చాలవరకు చాంబర్లెనుగారి ప్రకటనమును ఆమోదించుచున్నారని న్యూస్ పేపర్లునుపత్రిక చెలుపుచున్నది.

గ్రేటు బ్రిటనులో అన్ని పక్షములవారును అంగీకరించుటకు వీలగువిధానము జర్మనీని జేర్చుకొని ప్రాంసు దెబ్బయందైత్రవలన గాపాడుబడంబడికను జేసికొనుట మంచిదనుచున్నది.

జనీవా ఒడంబడిక జాతిసమితిని అసంఖ్య పీఠెందు జాతులను అడంచుటకు సాధనముగ ఏర్పాటుజేయుచున్నది. జనీవా ఒడంబడిక నిర్బంధముతో గూడుకొన్నది. అట్టి అంతర్జాతీయ నిర్బంధమునుండి బ్రిటను తప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. ముగ్ధుల వర్తిత్వము అన్నమాటే గాని నిరంతరయుద్ధము ఏర్పడుచుండును. అందుచేతనే దీనిని త్రోసివేసి ఇంతకంటె కాంతి ప్రదముగ విధానము కేర్పరుచుటకు గ్రేటు బ్రిటను ప్రయత్నించును. జనీవా ఒడంబడికను తీసివేయనిచో అసలు జాతిసమితి మూలతత్వమునకే భంగము వచ్చెడిదని అజ్ఞగ్రుంపుపత్రిక చెలుపుచున్నది.

ప్రాపంచిక సహకారమునకు పరిశీలనకును ప్రపంచ మంతవరకు సిద్ధముగ లేదు. అట్టిసమయమున జాతిసమితి గగనకుసుమముగ ఏర్పడుట తలపించెడిది. ఒడంబడికలన స్వర్థలు పెరిగిపోయెడిది. నిలకడమీన బ్రిటిషు జాతిసమితి నిక్కంపు మిత్రుడని చెలిసికొనెదరు. వైస్యవర్తిత్వములో జాతిసమితి తగుల్పానకుండ చాంబర్లెనుగారు పుణ్యముగట్టుకొనిరని సాటర్లే రివ్యూపత్రిక వాకొనుచున్నది.

జాతిసమితి

జర్మనీని జేర్చుకొను విషయము

వరతుల సమన్వయ

జనీవా, మార్చి 15:—జర్మనీ త్వరలో జాతిసమితిలో శేరంగోరుచున్నందులకు జాతిసమితిసభవారు సంకల్పపులగుచున్నారని జర్మను లేఖకు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. ఇతరులతో సమాన ప్రతిప్రతినిచ్చెదమని ఆభయమిచ్చిరి. జాతిసమితికి అందరితోబాటు జర్మనీగూడ కొంతవైస్యమును సప్లయజేయవలసియుండుననిరి. తనవంతు ఎంతసప్లయజేయగలదో జర్మనీ చెలుపవలెననిరి. జాతిసమితికి విరుద్ధముగ ప్రవరించురాజ్యముపై అందరు కత్తిగట్టినపుడు జాతిసమితిలో జేరిన సభ్యులు ఎవరైన తలపముగ డోరకున్న అయ్యది అసలు సమితితత్వమునకు భంగకరమగుననిరి. చర్చించకనే ఈ ప్రత్యుత్తరమును జాతిసమితి సభవారింగీకరించిరి. విగిలిన సమస్యలను పూర్తిజేసి సభను ముగించిరి.

తర్కిగ్రీకు తగవు

జాతిసమితిలో క్రమ గలగజేసికొనుటకు వీలున్నచో లేదో ప్రాపంచిక న్యాయసాధనమువారి యభిప్రాయమును చెలిసికొనుటకు నిశ్చయించిరి.

రెండవసంవత్సరముండు ఒడంబడిక

సభా ఫలితములను అంగీకరించిరి. దీని ననుసరించుటకు, ముఖ్యముగ ఆఫ్రికానిస్తాను, సోవియటురషియా, పాడెజాజి మెక్సికోవారు అవలంబించు నట్లు ఏర్పాటుజేయుటకు నియమించిరి.

నల్లముందును జైవధమునిమి త్రము మితముగ తయారుజేయువిషయమై ఇప్పుడు ఆలోచించుటకు వీలులేదనిరి.

ప్రాతేత్రపుల ఆయుధపరిశీలనమునకు అవకాశ ముండునట్లు తీర్మానించిరి.

నరే బ్రాంకరు గారు

కారల్సుగలో విధిలేక దిగవలసివచ్చెను. తుపానే దీనికి కారణము. విమానము పాడైనది. లోపలనున్నవారు రైలుమీద పోవుచున్నారు. రైలులో పోకుండ విమానముమీద బ్రాంకరు పయనము జేసెదరు.

బ్రిటిషునాకాదళమదింపులు

లండన్ ప్రతికూల్యాఖ్యలు

నికటింటె ఈ ఏడు మదింపు 2250,000 పానులు ఎక్కువగనున్నవి. నిన్నటిదినము ప్రకటించిన తెక్కలకూడా ఎంతఖర్చు అగునో చెలిసికొనవచ్చుననిరి.

వైస్యములోనున్న అసిస్టెంటు సరనులు

‘ఐ. ఎం. ఎస్. లోనిక’ జేర్చుకొనుటకు

అవకాశములేదు

ఖర్చును దగ్గించుటకు ‘ఐ. ఎం. ఎస్. ఉద్యోగములకు వైస్యములోనున్న అసిస్టెంటు సరనులను నియమించదలచుకొనలేక నియు యోగ్యతను, అర్హతనుబట్టి ఆలోచించెదమనియు ప్రస్తుతిము ఈదేశములో 18 ఖాళీలున్నవినియు అసానములకు అభ్యర్థులను ప్రస్తుతముగోటుగనున్న యూరపీయనులపంఖ్యను పూర్తిజేయుటకు నియమించుచున్నారమనియు తగిన అర్హతయుండి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిపాల్కుజేసినగాని వైస్యములో పనిజేయు అసిస్టెంటు సరనులను ఐ. ఎం. ఎస్. పదవులకు నియమించుటకు వీలులేదనియు బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు చెలియజేసెను.

అమెరికా గోధుమలు ధరలు పడిపోవుట

లండన్, మార్చి 14:—వర్షపాతము విస్తారముగ మందలచే గోధుమధరలు విస్తారముపడిపోయెను. వర్షము ఎక్కువగ కురియుటచే యునైటెడ్ స్టేట్సులో ఎక్కువ గోధుమకుంట పండుననుచున్నారు.

చాంబర్లెను - హెరియటు సమావేశము

లీజ్, మార్చి 15:—రేపటిదినము చాంబర్లెనుగారు హెరియటుగారిని గలిసికొనెదరు. మంగళవారము, బుధవారమువరకు లండన్ జేరగనుచున్నారు.

కుర్చుల తిరుగుబాటు ను అడంచుటకు ప్రయత్నములు

కాన్స్టాంటినోపల్, మార్చి 14:—షెక్ సెన్ గారు 5000 మంది కుర్చుల తిరుగుబాటును అడంచుటకు ఏర్పాటు జేయుచున్నారు. తురుష్కులు 60000 మందిని బంధువున్నారు. వేసవి వరకు సమరము సాగవచ్చును. మొదట అంత ముఖ్యముగ గన్పించుచున్న ను రానరాను కుర్చులతిరుగుబాటు తీవ్రరూపముగ బాల్కన్యనున్నది. మనూలు సరిహద్దులో తురుష్కులవైస్య ముండుటచే ఇరాకులోనున్న బ్రిటిషు అధికారులకు భయముగుచున్నది. జాతిసమితి మసోలును ఇరాకు కిచ్చిన ప్రమాదము లుప్పటిల్లును. అనేక సంవత్సరములనుండి సోవియటులు మసోలు తుర్కికే ఇవ్వవలెననుచున్నారు. దీనికి తోడ్పడు విస్తారముగ ఆర్థిక సహాయమునట్టుచున్నారు. ఇంగ్లండుతో తగవులోనికి దిగిన ఇది తోడ్పడును. తురుష్కుల వైస్యములు బోవుచున్న నీరియా సరిహద్దులోనికి రాకుండ బ్రిటిషువారు ప్రయత్నించిరి. బుర్గిల్ల వచ్చునని తర్కిభయపడుచున్నది. అందుకే ప్యారిసుకు వెలిజే గారిని తురుష్కు ప్రభుత్వమువారు రంపుచున్నారు. కుర్చులరాజ్యము ఏర్పడిన ఇరాకు ఇండియాకు తరుష్కురషియా విజృంభణము సుష్టముగ ఆకునని తురుష్కులు నమ్ముచున్నారు.

ప్రషియా కమ్యూనిస్టుల కొట్లాట

హర్లి, మార్చి 14:—ఇంగ్లీషు (ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టులు) హట్లాడుట పూర్తయిన వెంటనే కాల్చిరి. విదేశాంగ కమ్యూనిస్టు అవస్థనించరాదని ముందుగానే పోలిసువారు చెలియజేసిరి. జర్మను కమ్యూనిస్టు యాపన్యాసములను తిరుగుజేయుటకు ప్రారంభించిన వెంటనే పోలిసువారు నూడదనిరి. కాని సభ్యులు ఖాళీసారాయిసీసాలను పోలిసుపై విసరిరి. వెనుక నుండి ఎవరో పోలిసువారిని గాల్చిరి. విదప పోలిసువారు మరల గాల్చిరి. కొందరు చంపిరి.

బెర్లినులో పోలిసుచే ఒకడు చంపబడినది. ముగ్ధునికి చెబుట తగినది.

ఎలిసీ ప్రభువు స్కాట్లాండు హైకమిషనరుగ నియమించబడిరి.

భారతదేశ సమస్యలు

అవిలియర ప్రభుని విమర్శనము

లండన్, మార్చి 12:—బ్రిటిషు పత్రికలందును, పార్లమెంటులోను ప్రజలలోను భారతపరిస్థితులనుగూర్చి నిజపరిస్థితులను చెబుచుంటున్నది. ఏదో మాయగ జేయుచున్నారు. ఇది నా ఇండియామంత్రి పదవినిబట్టి గ్రహించినవంగతి. నాయనభవము ఇండియా బ్రిటిషువారిరాజ్యము. సరిగాని ఇండియా ప్రభుత్వమునుగూర్చి బ్రిటిషువారుజేయు తీర్పులపట్ల భారతీయులు అసంతృప్తి పడి జాపిరేసి అయ్యది రాజద్రోహము శిక్షింపదగినదట పాడిగాదు. మంచిప్రభుత్వమునకు భారతీయుల బిశ్వర్యము సౌఖ్యము అవసరము. బ్రిటిషు అధికారమునకు అభ్యంతరములేకుండ భారతరాష్ట్రమున శాంతియు ఉద్వేగములను బ్రిటిషు ప్రభుత్వ సిద్ధాంతముల ననుసరించి తమ వ్యవహారములను నిర్వహించుకొనుటకు ఏర్పాటుజేసి నేర్పుటమంచిది. అవసరము. సైన్ జెప్పిన బ్రిటిషువారి భారతీయులకు కోపమును గల్గించుచున్నట్లున్నది.

ఇండియాలో బ్రిటిషురాజ్యమును స్థాపించిన యుద్ధేత్యమునకు దానిని స్థాపించిన పద్ధతులను చాల వ్యత్యాసమున్నది. దానిని ఒక నిమిషముగ సహించుటకు వీలులేదు. బ్రిటిషువిధానమునకు తరవాదులమగు మనము దానిని ఆమోదించజాలము. అని మాంచెట్టయగార్డియన్ పత్రికలో ప్రథమ వ్యాసమున అభిప్రాయ ప్రభువు చెలియజేసెను.

రెండవ వ్యాసము

“భారతదేశపు చిగులు”

మార్చి, 13:—అనుశీలక క్రింద మరల ఇట్లు చెబుచున్నారు. ఇంగ్లండు భారతీయులను పాలించుటకు నైతిక హక్కులేదని భారతీయులు విస్తారము ప్రవాసులగుముతో, తోడ్పాటుతో నిర్ధారణజేయుచున్నారు. అట్టిపాలనను నంతరింపజేసి తామే పాలించుకొన దలంచుచున్నారు.

అకాలీసిక్కులు ఆల్లగులు, అమృతసరను వ్యవహారములలో బ్రిటిషు అభిప్రాయము భారతీయుల యభిప్రాయము ఎన్నటికిని సరిపడదనిరి.

సిక్కులపరిత్రమగు మతయుద్ధమును అరికట్టి వారిను తపస్సురణలకు బ్రిటిషువారు అడ్డుబిచ్చిరి. ఈ యుద్ధమునుపట్ల ఇంగ్లండులో పదింటికి తొమ్మిదిమందిరు సానుభూతిని జూపకమానరు. అట్టితరి ఆస్తి సొత్తును గాపాడుచువతో అధికారి దీనిని నిరోధించిరి.

ఇట్టియుద్ధమునకు బ్రిటిషు సిద్ధాంతముల నుపయోగించరాదు భారతీయుల యభిప్రాయము.

ఈవిషయములను రెండింటిని జూచియు అందు జూపబడిన ఆసందర్భపు సిద్ధాంతములను ఆలోచించియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి హృదయము కూరిననే ఇండియాలో బ్రిటిషు మాజి మాన్యము నిలుచునని గాంధీగారు జెప్పినసంగతిని దృష్టాంతముగ జూపుచున్నవారి.

దక్షిణ ఆఫ్రికా

వర్తవివక్షతచట్టము

నుగూర్చి నియమించబడిన సెలెక్షన్ మిటిలో పరిశీలనలు కొనసాగిరెదనని స్పష్టముగారు చెలియజేసిరి. సెలెక్షన్ మిటి కంపుటచే అర్హకములన్నియు తొలగెను. ఈకమిటివారు వివేకమునంతను గురిపించెదరని స్పష్టముగారు రుదున్నారు.

ఆఫ్రికావాసుల కాపాడించిన కళంకమును ఈకమిటివారి నిశ్చయమెట్లున్నను తొలగించగలరని జెప్పగలనని స్పష్టముగారు రుదున్నారు. ఈవిట్లులో ఆపాడించబడిన కళంకము ఆసియావాసుల పట్ల తొలగు ననుచున్నారు.

ఆసియావాసుల నుపయోగించు కాసనములను ప్రకటించెదవచ్చు దానిని ప్రకటించెట్టినగాని ఆసియావాసుల విషయమై ప్రభుత్వవిధానమునుగూర్చి చెలియజేయుటకు వీలులేదనుచున్నారు.

పెరిషియా

యునైటెడ్ స్టేట్స్ రాయబారి

మ్యూయాంగ్, మార్చి 15:—హూవర్క్ పిలిచుగారిని పెరిషియామంత్రిగ మాలిడ్డిగారు నియమించిరి. ప్రస్తుతము వారు యురగ్యమంత్రిగ నున్నారు.

మధ్యధరా సముద్రములో తుపాను

మ్యూడిక్

మార్చి 15:—మధ్యధరా సముద్రములో గొప్ప తుపాను బయ్యెను. చాల రేవులకు నష్టముగల్గెను. పెటెకా సముద్రమునకు జోవుచున్న బ్రిటిషు నౌకాదళము మహారాష్ట్రదగ్గర ఆగవలసి వచ్చెను.

జూబాలండు తిరుగబాటు

తెగలపారాటము

ప్రమాదము లేదు

నెయిరోబీ, మార్చి 14:—సిటిహార్డునులగుగూర్చి సోమాలీ తెగలవారు తగవులాడుకొనిరి. 60 మంది చనిపోయిరి. శతవులను దోచుకొనిరి. రాష్ట్రీయ కమిషనరు తగినచర్యను దీసికొనిరి. కాని ఆతనిని ఖిక్కరించిరి. జాగ్రత్త నెయిరోబీనుండి ఇంకుకై సైన్యములేగెను. ఈతెగలొంగుటలేదు. కాని ప్రమాదము లేదనుచున్నారు. జూబాలండుఅంతయు ఇందులో జేరలేదట.

పోలండు ద్యాంకిగు తపావెట్టెల సమస్య

ద్యాంకిగులో పోలండు తపాలపెట్టెలు, పోలండు తపాలాద్రోతులచే జర్మనీప్రజలకు నష్టముగ నుండుటచే ఈవిషయమును కాశ్యోత అంతర్జాతీయ న్యాయస్థాన ప్రత్యేకసభవారికి చెలియజేయుటకు నిశ్చయించిరి.

ఇండియా తేయాకును నభివృద్ధిజేయవలెననుచున్నారు. 6 ఏట్రలునుండి ఒక పక్షమువరకు ఇండియా సిలోను తేయాకును విక్రయించ రాదనిరి.

జగ్గులపక్ష ప్రచారము

దేశాంగమంత్రి హెచ్చరిక

కెయిరో, మార్చి 16:—జగ్గుల తనయింటజరుకరాని జర్మల జరిపి, ప్రభుత్వవిరుద్ధముగ నుపన్యాసముల నిచ్చుచుండిన కారణముచేత ఈజిప్టుదేశాంగమంత్రి సిడ్గేపాషాగారి పక్షమున ఇంగ్లాండుగారు జగ్గుల గారిని పిలిపించి హెచ్చరించి, ప్రభుత్వవర్గ యుక్తముని సమర్థించుటకు తగినటుల పరిస్థితులను చక్కతేసికొనవలెనని కోరెను.

అమెరికా అధ్యక్షుడు

సెనెటులో నిరంకుశత్వము

(అంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

వాషింగ్టను, మార్చి 15:—మాలిడ్డిగారు మరల అధ్యక్షుపదవిని స్వీకరించి కొద్దికాలమేయైనను సెనెటులో తగాదావచ్చెను. మాలిడ్డిగారు వారక అనువారిని అటోర్నీ జెనరలుగ నియమించిరి. దానిపై వోట్లు దీసికొనగా సెనెటులో 11 వారి ప్రతిపాదనలను ముగ్గురనుకూలముగ నుండిరి. దీనితో కష్టమువచ్చెను. మాలిడ్డిగారు మరల నాపేరునే చెప్పి మరల త్రోసివేయునెడల వారసుగారిని కాంగ్రెసు మరల సమావేశమగువరకుండునటుల నియోగించెదమని ప్రకటించిరి. నేడు మరల సెనెటు అదేనిర్ణయమును అత్యధికసంఖ్యలతో ప్రకటించెను. ఇకను జేయవలసిన దంతయు మాలిడ్డిగారి చేతులలోనే యున్నది.

నర్. సెట్టెను బ్రాంకరు

(అంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

పారిసు, మార్చి 16:—బ్రిటిషు నైమనికదళ నాయకుడు సర్ సెట్టెను బ్రాంకరు పారిసు జేరెను.

దక్షిణాఫ్రికాలోని

ఆసియావాసుల యిక్కట్టులు

భారతప్రభుత్వము వారేమి చేసెనరు?

కామన్సువధలో ప్రశ్నలు

(అంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, మార్చి 15:—కామన్సువధలో వెల్లివుడుగాక బ్రాన్సునాలు ఆసెంట్లలో ప్రవేశపెట్టబడిన విల్లునుగూర్చి ప్రశ్నించిరి. అవిల్లు అడుట ఫీబ్రవరి 28 వ తేదీగజెటులో ప్రకటించబడెను. దానిప్రకారము బ్రాన్సునాలును ఆసియేషియన్లును సేవట్టగానుగాని మ్యూనిసిపాలిటీలో గాని స్థిరాస్తియజమానగానున్న యెడల ఆట్టిఆసియాఖండవాసులకు వర్తక వ్యాపారము, లైసెన్సు లేమియు నియమండు నిశ్చయపడెనది. దీనిపై భారతప్రభుత్వమువారేమి చేయవలెనని వడ్డీవుడు గాగడిగిరి.

వింబర్టనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు అట్టివై లేలు మొదలు విల్లునియు, దానినిగూర్చి భారతప్రభుత్వముదగ్గరనుండి యేమియును వార్త రావలెననియు జెప్పిరి.

భారత ప్రభుత్వమునకు అట్టివిషయమై చెలియువాతేక వారి కది తెలియజేయబడెనా యని వడ్డీవుడు గాగడిగిరి.

వింబర్టనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు వారికి తెలిసియు యుండునని తలంచుచున్నామనిరి. ఈ విషయమునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్నదేమియును లేదని అడిగరకే చెప్పినటుల మరల చెప్పిరి.

లీకమీషను శిఫార్సులు

దామాషామొత్తము వెన్ననులగుగూర్చిన సలహాలు

కామన్సువధలో ప్రశ్నలు

(అంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, మార్చి 16:—నువీరియరు సివిలుసర్వీసు ఆఫీసరులకు దామాషానుబట్టి వెన్ననులను మొత్తముమీద నిచ్చుటలో ఒకరగము నెక్కువజేయవలెనని లీకమీషనువారి రిచ్చికసలహాను సంగీకరించుట కుజ్జేరింపబడెనా యని సర్ ఫ్రాంకులెల్లునుగారు కామన్సువధలో అడిగిరి.

ఇందులకు వింబర్టనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు యిట్లెక్కువజేయుటకు భారతమంత్రి ఒప్పుకొనెననియు, ఆచరణలో బెట్టుటకు కావలసినప్రయత్నములు జరుగుచుండెననియు, యెప్పుడు వెన్ననుపుచ్చుకొన్ననునరే సర్వీసులలోని ఆఫీసరులందరకును యీ అభివృద్ధి వర్తించుననియు జెప్పిరి.

సివిలు సర్వీసు రెక్రూయిటుమెంటు

ఉపన్యాసములు

కామన్సువధలో ప్రశ్నలు

(అంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, మార్చి 18 —మొదట ప్రభుత్వము జిల్లీను, బల్లీను మున్నగు విశ్వవిద్యాలయస్థానములకు బోయి ఇండియాను సివిలు సర్వీసుకు రెక్రూయిటును సహించుచు నుత్తేజముతో నుపన్యాసము లిచ్చుటనుగూర్చి కామన్సువధలో లాన్సుడెరీగారు దుంగు ఆఉపన్యాసములను భారతప్రభుత్వమువారేర్పాటు జేసిరాతేక భారతమంత్రి యేర్పాటుజేసినా, ఆఉపన్యాసముల లెంతిచ్చునను, యీఖచ్చున భరించువారెవరని అడిగిరి.

వింబర్టనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, లీకమీషను శిఫార్సులలో రెక్రూయిటుమెంటు నెక్కువజేయుటకు మంచిప్రచారము జరగవలెనని చెప్పియుండుటచేత బ్రెక్కునుమొత్తప్రభువు భారతదేశ వ్యవహారములకు బాగుగ అనుభవము గలవారిని ఆవిశ్వవిద్యాలయములకు బంకి విశ్వవిద్యాయాధికారులతోను ఉద్వేగములతోను సంప్రదించుట రెక్రూయిటేషన్లని చెప్పిరి. ఇందులకు వ్యయ మేదోకొద్దిగనననియు ఆయ్యది ఇండియా జేనరల్ రెవెన్యూక్రిందనే చేరుననియు జెప్పిరి.

భారత శాసనసభ

ఆర్థిక చట్టమును విచారించు తీర్మాన మంగీకరింపబడెను

ఫ్రీ, 16 మార్చి:—శాసనసభలో చాలసేపు చర్చ జరిగినపిమ్మట ఆర్థిక చట్టమును విచారించు తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. 76 గురు అనుకూలముగాను 40 వంది ప్రతికూలముగాను ఓటిచ్చిరి.

పటేలుగారు

మనస్ఫూర్తిగానే తేనికర్పణవిషయమునను పన్నులవిషయమునను మనము పాల్గొనగూడదు

సర్ పురుషోత్తమదాసు తామిరుదాసుగారు మారకవిధానమును తీవ్రముగా ఖండించుట

ఫ్రీ, మార్చి 16:—కర్పణను పన్నులును భారతశాసనసభవారి స్వాధీనములో తేనికర్పణమును ఆవిషయములలో శాసనసభవారు పాల్గొనకూడదని పటేలుగారు తలచిరి. వాటి మీద నధికారములేక పోవుటయేగాక భారత శాసనసభయెడల ప్రభుత్వమువారిపై యేవిధముగానున్నదని ప్రశ్నించి యిట్లు చెప్పిరి:—ప్రభుత్వము వారెప్పుడును శాసనసభవారి తీర్మానములను నిర్లక్ష్యముచేయుచున్నారని, రైల్వేబోర్డులో హైందవసభ్యుని నియమింపలేదు. రైల్వేస్టేషన్లును భారతీయుల హక్కుకేమివచ్చునో, రైల్వేకాంట్రాక్టులను భారతీయశాసనసభవారియెడల నుంచలేదు. జాతిభేదములనుబట్టి రైల్వేకంపార్టుమెంటులను రిజర్వ్ చేయుట మానలేదు. మూడవతరగతిరేట్లు తగ్గించబడలేదు. ప్రోగులనుత్రము రూపాయలెందరు లుండవలెనని నిర్బంధించలేదు. సిక్కులకప్టములుతీరలేదు, ఇండియన్ సాండు హక్కుస్థాపింపబడలేదు. రాష్ట్రీయ సైనికసంఘము వారినివేదికము పూర్తిగా నిరాశను కలిగించుచున్నది. సైన్యమును భారతీయుల హక్కుకేమివచ్చు విషయమున ప్రభుత్వము వారి సదుద్దేశ్యములను జిన్నాగారు సైతము కేంకించుచున్నారు. సైన్యాధిపతితో పోరాడవలసినదని పండిత మోతీలాలుగారిని సర్ చార్జుయిస్తాడుగాను సవాలు చేయుట చేతనే ప్రభుత్వమువారి మనఃబలం చెల్లియింపబడుచున్నది. హాస్యముగా రింకను యింగ్లాండునందే ఆహ్వానించుచున్నారు (నవ్వు) ఆయన నిప్పటికిని తిరిగి రానిచ్చుటలేదు. నిర్బంధశాసనము లింకను రూపు మారులేదు; సాలుకు 2 కోట్లకు పైగా వ్యయమును లీ నూచనలు గ్రాంటు చేయబడినవి. పైగా అవి వోటు చేయు విషయములకూడ కావు. లెంగాలు ఆర్డినెన్సు యింకను అమలులోనే యున్నది. మరియు పన్నువిచారణ సంఘము రద్దు చేయబడలేదు.

సర్ బాసిల్ బ్లాక్టన్:—(కిందటి కేసినారేమేగదా మీరు దాని డబ్బుకే ఓటు చేసితిరి.

పటేలుగారు:—మాకు వ్యవధిలేదు; చర్చించుటకు అనకాశమియ్యవలెదు. అయినను మేము చేసిన తీర్మాన మట్లే యున్నది. ప్రతి యెత్తైనా పన్నును దీసివేయలేదు. సర్ బాసిల్ బ్లాక్టన్ గారు చెప్పిన మాటలన్నియు నృధానైనవి. పాపము లంకమైతే తేమమును గాపాడుటకై ఆ పన్ను నట్లే నిలిపియుంచినారు.

సర్ బాసిల్ బ్లాక్టన్:—నే నబద్ధ మాడితిని మీ యుద్దేశ్యమా?

పటేలుగారు:—కరెన్సీమీదను మారకముమీదను మీరును యిండియా నుండికొని జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను ప్రకటించుమి మిమ్ముకు అనుగుచున్నాను. మీరవి ప్రకటించకున్నచో యిండియానుండి మీకు బోధచేయుచున్నాడని ప్రజలు నమ్మెదరు.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులను సరియైన హక్కు కేర్చునట్లు ప్రభుత్వమువారు చేయలేక పోయిరి. యుద్ధము గతించి ఏడు సంవత్సరములైనను పన్నులు తగ్గింపబడలేదు. ఖర్చులు కూడ యుద్ధ సమయములోవలెనే యున్నవి. రైల్వేకంపార్టుమెంటులను రిజర్వ్ చేయకూడదని నియోగీగారు తెచ్చిన తీర్మానము పైటు కాన్సిలు లో చచ్చి పోయినది. శాసనసభకు పోటీగా ప్రభుత్వమువారి పక్షమున మాట్లాడుటకే గదా పైటు కాన్సిలు సృష్టింపబడినది. ఈ రాజ్యాంగ పద్ధతి నాకిష్టము లేకపోవుట కదియొక కారణము. రాండు లేబిలు కాన్ఫరెన్సు సేర్పాటు చేయవలసినదని భారతీయశాసనసభవారు చేసిన తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు తేనిచేసిరి? రాయలు కమిషనులు నా కిష్టములేదు. రాండు లేబిలు కాన్ఫరెన్సు

సేర్పాటుచేసినయెడల బ్రిటీషు పార్లమెంటు ప్రతినిధులను హైందవప్రజాప్రతినిధులను కలిపి సమానముగా మార్గశి హిందూదేశమునకును తగిన రాజ్యాంగవిధానము సేర్పరచుకొనవచ్చును. అట్టివిధానము నంగీకరింపవలసినదని అప్పుడు పార్లమెంటువారి ననునరుదు. బ్రిటీషువారి దృష్టినుండి చెల్లిపోవలసినదని నా యుద్దేశ్యముకాదు. వారి నిచ్చుటనుండమని ప్రతిపాదించెను. కాని యజమానులుగా గాక సేవకులుగా నుండవలెను. విదేశరాజకీయ, సైనికశాఖలు గవర్నరు జెనరలు అధీనములో నుండవలెనని మైనారటీవారు చెప్పిన శిఫార్సులతో నే నంగీకరింపను. సైన్యముమీద శాసనసభకు అధికారములేక పోయినట్లయిన బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వముండజాలదు. ఎంతకాలమైతే భారతశాసనసభకు సైనిక విషయములపై అధికారముండవో అంతకాలమును ఆత్మరక్షణవిషయమున హిందూదేశ సుఖివృద్ధి నొందజాలదు. సైన్యమును భారతీయులు నడిపేటంతవరకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము ఆలస్యము చేయబడునని సర్ శివస్వామి గారు నమ్ముటలేదని వారివారతే కొన్ని అచ్చులలో నున్న వాటినుండి వినిపించిరి. మొత్తముమీద యుద్ధసమయమున గ్రేటుబ్రిటనుకు హిందూదేశము సాయము జేసినది గనుక ముందు చిక్కులలో హిందూదేశమునకు బ్రిటీషువారు సహాయముజేయవలెనని పటేలుగారు నమ్మిరి.

సంగ్గరరా విచారణసంఘం నివేదికము

తరువాత పటేలుగారు సంగ్గరరా విచారణ సంఘము వారినివేదికలను గురించి మాట్లాడిరి. శాసనము ననుసరించి యెట్టి యభివృద్ధిని జేసినను ప్రజాభిప్రాయము సంతుష్టి జెందదని మెజారిటీవారు చెప్పిన భాగముతోను, రాజ్యాంగ విధానము చెడిపోయినదనియు పూర్తిగా రిజైజు చేయవలసినయియు మైనారటీవారు చేసినమంగింపుతోను పటేలుగారు రంగీకరించిరి. శాసనము ననుసరించి చేసినయభివృద్ధి “అన్ని తెగల” వారిని సంతుష్టి చెట్టుజాలవని మెజారిటీ నివేదికమునందు చెప్పుబడి యుండెనని సర్ అలెగ్జాండరు ముడ్డినునగారిని. దానిమీద పటేలుగారు, తమనివేదికము హైందవ ప్రజాభిప్రాయమును సంతుష్టిపరుపజాలవని మెజారిటీవారే ఒప్పుకొనిరిని చెప్పిరి.

హట్టిలు-జిన్నాగార్ల వివాదు

సంగ్గరరాములు అమలులో పెట్టుబడకపూర్వమే ద్వంద్వ ప్రభుత్వము జరుగదము కాజాలదని కాంగ్రెసువారు చెప్పిరి. కాని నాన్నాహితుడు జిన్నాగార్లు తలవక జాయింటు కమిటీయెదుటగూడ నట్లే చెప్పియున్నారని పటేలుగారు చెప్పిరి.

జిన్నాగారు:—ద్వంద్వప్రభుత్వము జరుగదముగా సాగునని నేను చెప్పినట్లు మీరుమానగలరా? పటేలుగారు పూనుకొన్న కాగితమును తుణమునేపు వెదకి, తక్కిన హైందవసాక్షులవలె గాక ద్వంద్వప్రభుత్వములే పక్క జరుమొందునని తేలకు నమ్మకముగలవని మాంటెగ్యూగారితో జిన్నాగారు చెప్పిన జవాబును చదివి విసిపించెను. (ప్రజాభిప్రాయముల తప్పట్లు)

జిన్నాగారు:—పటేలుగారు యెదో ఒకటిచెందు నా కళ్ళములను తీచుకొని ఆ పార్లమెంటును జేయుచున్నారు. మరి యొక పైట్టియు తేనప్పుడు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము నబలంబింపవచ్చునని చెప్పియున్నారు.

మైనారటీ నివేదికలో లాల్బర్డురులలోతప్ప తక్కినఅన్ని విషయాలలోను జిన్నాగారు రంగీకరించిన భాగమును తీసుకొని డాక్టరు సప్రూగారు చెప్పినమాటలను పటేలుగారు బలపరచిరి. (మరికొన్ని విషయములను ప్రజాయత్నము చేసినట్లయిన ద్వంద్వ

ప్రభుత్వము సాగదని డాక్టరు సప్రూగారు చెప్పియుండిరి.) (ప్రజాయత్నముగు మరికొన్ని విషయములెవ్వి? ఆవిరిజాయిలర్లు. (నవ్వు))

ప్రభుత్వములోనున్న హైందవసభ్యులు ప్రజాభిప్రాయమును తెలియజేయటం తేనియు కావు; వారచ్చట సభ్యులుగా నుండి ప్రజాభిప్రాయము లేదనియు చెప్పి తుదకు పన్నులమీదను ఖర్చులమీదను సంపూర్ణమైన అధికార ముండవలెననియు అప్పుడే ఆర్థికచట్టముమీద ఓటు చేయగలుగుదుమనియు పటేలుగారు రినిరి. ఒక్కగంటన్నరనేపు మాట్లాడి ఆయన మార్పుండెను.

పాలుగారు

హిందూ దేశమునకు స్వపరిపాలనా

దొమినియనుప్రతిపత్తి

ఫ్రీ, మార్చి 16:—గ్రాంటుల దొమినియను అంగింపవలసినదని మామూలుగా ఆర్థికచట్టమును వనమంగీకరింపక శక్తుడు. వైసాయిగారు యింగ్లాండుకు పోవుటవలన యీసంవత్సరపు బడ్జెటులో గొప్పవిశేషము కలదు. హిందూదేశములో అన్ని తెగలవారును హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనా దొమినియను ప్రతిపత్తి తీసి కొరుచున్నారనియు, హిందూదేశములో అధిక సంఖ్యాకులకిదియే మొదటికోర్కెయనియు బ్రిటీషుఅధికారులకు తెలియనట్లుగా నేను ఉన్ననిజమును చెప్పదలచుచున్నానని పాలుగారు చెప్పిరి. స్వరాజ్యవాదు లంగీకరించిరి.

పండితమోతీలాలు:—వెంటనే వెరవేరవలసిన కోర్కె అదియేగదా.

పాలుగారు:—అవును. కాని బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము నుండి విడిపోవుటకు హిందూదేశమున తీవ్రమైనయంద్యము మొదలియులేదు. కాని యీసంబంధము స్వతంత్రరాజ్యములు భాగస్వాములుగా నున్నట్లుండవలెను. అట్లుగాక పోయినయెడల మనకును బ్రిటీషువారికిని సంబంధమేయుండజాలదు. విప్లవోద్దేశ్యములు ఆంతరంగికముగా రగులుచున్నవని ప్రభుత్వమువారు తెలిసికొనవలెను. అయినను కొన్నిచిక్కులు గలవు.

చిక్కులు

సి. యస్. రంగస్వామిగారు:—అచిక్కులేవి?

పాలుగారు:—ముందటి చిక్కు స్వరాజ్యవాదులది. (నవ్వు) వారు పోట్లాటలుచెట్టి రాజీమాట అసందర్భముచేయుచున్నారు.

మ్యామిలాలుగారు:—మీదేనితకాల మంతయు మీకేమిచేసితిరి?

పాలుగారు:—ప్రజలయొక్క విశేషమునకు ప్రబోధము కల్పించుటకు ప్రక్రమముగా ప్రవర్తించవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని భయపెట్టుటకు నాచేసినంత చేయుచున్నాను. అట్టి విశేషము కల్గినచెటనే ప్రజలందరూ కలిసి చాకి కావలసినదానిని సంపాదించుకొనవలెను. రెండవచిక్కు హిందూదేశమున నున్న బ్రిటీషుపెట్టుబడి దారునిది. హిందూదేశములో నింత పనిచేయుచున్నందుకు బ్రిటీషుపెట్టుబడిదారునికి మనము కృతజ్ఞులమైయుండవలెను. కాని అతడు మనకృతజ్ఞతకు పూర్తిగా వాస్త్రుడుగానుండగోరన యెడల తనతెక్కలను జాగ్రత్తగా పరిశీలించుకొనవలెను. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమున్నయెడల విశేషపు పెట్టుబడిదారుని తేమములును కాపాడబడును.

మాడవయిబ్బంది హిందూ-మహమ్మదీయ సమస్య-ప్రభుత్వమువారు మనకు జాతీయ మయిన ట్టియు పనిచేయుటకు వీలైజేటియినను రాజ్యాంగ విధానము నొసంగలేదు. ఇట్టిసర్దుకలలో సాంఘికప్రాతినిధ్యమును కొరుచు ఉద్వోగములకొరకు దాస్యముచేయునట్టివారు ప్రోత్సహింపబడుచున్నారు. జాతీయ ప్రభుత్వము నెలకొల్పవలసిన ఉద్వోగము లిచ్చునప్పుడు యోగ్యతలు మర్యాదలు విచారించవలెను.

కొంతమంది మహమ్మదీయసభ్యు తీసుకుయెను పాలుగారి యభిప్రాయముల నడగించిరి.

పాలుగారు హిందూమహమ్మదీయ చిక్కుగలదని లంగీకరించి ప్రజాప్రతినిధులతో ప్రభుత్వమువారు సంప్రదించవలెనని యీసమస్య పరిష్కారముకాదని చెప్పిరి. తుదకు పాలుగారు, బండనులో మాట్లాడునట్లుడు భారతదేశ నిజపరిస్థితులను జూపకముపెట్టుకొనవలసినదని రీడింగుప్రభువును జేడుమ ఉపన్యాసమును ముగించిరి.

డాక్టరు గారు

ఆర్థికచట్టముయొక్క యోగ్యతలను విచారించునపుడీ జాతీయసర్వ దోమిదీనిలోగా సంగతి యెచ్చుటనున్నదని లంగీకరింపబడుచున్నది. మెజారిటీ పోట్లతో నే నంగీకరించుచున్నాను. స్వేచ్ఛనులహతపూర్వకమైన ‘లా’లేని ఇంగ్లాం

దుండడు పనిరావమ్మనుగాని హిందూదేశమున పనికిరావు. ఆర్థికచట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు గూర్చి సాధారణచట్ట చేయుటకు ప్రయత్నము చేయవలెను. సభవారిచట్టమును తీసికొని ప్రతి క్లాజుపైనను చర్చింపవలెను. ఆర్థికచట్టముపైన కొన్ని సవరణలుండెను. అవి సభవారికి కిష్టము లేవు. పట్టుకారి తీర్మానమును పాలుగారడగించిరి.

మూరకము

సర్ పురుషోత్తమదాసు భామారుదాసుగారు

మూరకము విషయమున సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెబుగారు మాటలకన్నీటికిని జవాబుచెప్పటకు సర్ పురుషోత్తమదాసు భామారుదాసుగారు రికార్డును తీసికొని యిట్లుచెప్పిరి:— మూరకపు బజారులో ప్రభుత్వమునీతి ఒక గ్రామసంతకలో తనయిచ్చమైన యెడల అన్నింటిని పొంగల ఒక రాజుయొక్క స్థితివలెనున్నది. ఇట్టియస్వాభావిక పద్ధతిని కేవలము స్వభావసిద్ధమైనదని ఆర్థిక సభ్యుడు చెప్పుచున్నాడు. ఇందులో స్వాభావిక మెచ్చుటనున్నదో నాకగపడుటలేదు. హిందూదేశమున దిగుమతులకన్న యెగుమతు లెంత యెక్కువగానున్నను ధరలు హెచ్చుగానుండుటవలనను వర్తకము మందగించుటవలనను దారిద్ర్యమువలనను హిందూదేశము బాధపడుచున్నది. ఇందువలన యెవరును స్వలాభము లా లో కించము కొనుచున్నారని చెప్పుచుగాని యామూరక విధానమే ఘోరముగా నున్నది. ఇందువలన ప్రభుత్వమువారికి కొంత సొమ్ము మిగులవచ్చునుగాని వీరదవారి కొంతలెన్నియో మాంబోత్తమదాసు వివేచనవత్సరము మూరకమువలన 150 లక్షలు తీయవలెనని ఆర్థిక సభ్యు డాశించుచున్నాడు. ఈమొత్తమంతయు వీరదవారకు వ్యవసాయదారుల నుండియే రావలసియున్నది. వ్యవసాయదారుడు ముడిపదార్థముల సెగుమతి చేసికొనుచు రూపాయలలో తక్కువదబ్బును పొందును. క్రిందిటి సంవత్సరము యిండియానుండి యెగుమతులు 848, 60 కోట్లు నికరమైన దిగుమతులు 214,55 కోట్లు కాబట్టి ఎగుమతులలో నష్టము దిగుమతులవలన కొంతపూడినను రూపాయ మూరకము 1-షిల్లింగు 6 పెన్సిలుగాక 1-షి-4 పెన్సిలు న్నయెడల బెంగాలులో గోగానార పండించువానికి 7 కోట్ల రూపాయలు తగ్గిపోవును. మూరక మీవిధముగా నున్నయెడల దబ్బు బాగా మిగులునుగాని యాపద్ధతిని మార్చునాడదని ఆర్థిక సభ్యుడు చెప్పుచున్నాడు. అట్లయినచో దబ్బును యింకను సంపాదించుటకై రూపాయ మూరకమును 1షి-8 పెన్సిలుగాగాని లేక 2 షిల్లింగులుగాగాని యేలమాగ్నమాడను.

అట్లయిన 810 కోట్లవరకు దబ్బుమిగులునే? ఇందువలన ఉత్పత్తిదారునికి లాభమేమి? దిగుమతులలో నూటికి 40 వంతులు పట్టణేతరములలోనే ఖర్చగుచున్నవి. కావున పంటలుపండించువానికి యెగుమతులలో నూటికి 12½ నష్టముననే దిగుమతులలో నూటికి 8 లాభము వచ్చుచున్నది. అనగా మొత్తము నూటికి 9½ చొప్పున నష్టము ననుభవించుచున్నాడు.

హెచ్చుమూరక ముండుటవలన రూపాయలలో బంగారముధర తగ్గినదిగాదాయని ఆర్థిక సభ్యుడు తమవిధానమున సమర్థించుకొనుచున్నాడు. బంగారము చౌకయై బంగారముయొక్క విలువ తగ్గిపోయినట్లయిన తమయాదాయము నన్నింటిని బంగారములో నిలువచేసికొన్న యాదేశప్రజలకు కష్టమేకదా! ఇంగ్లాండులోని బంగారమంతయు హిందూదేశమునకు ప్రవహించునోమో యనుభవముతో “బంగారమువద్దు బంగారమునకుబదులు సవరములను తీసుకొనవలసినదని హిందూదేశమునకు చెప్పుచున్నాడు. హిందూదేశమునవత్సరవచి లండను ప్రపంచములో తనయార్థికాధిక్యమును నిలువబెట్టుకొనవలెనని ప్రయత్నించుచున్నది. హెచ్చుమూరకమువలన లాభముపొందువారుమేమి, నష్టముపొందువారుమేమి. ప్రపంచవత్సరమున విదేశీయులు 60 కోట్ల రూపాయలు చెల్లించుచు నున్నారు. ఇందువలన హిందూదేశమున కెంత నష్టమో గ్రహింపవచ్చును. హెచ్చు మూరకముండుటవలన ఉత్పత్తిదేయవారికి సొమ్ము మిగులకపోవుటయేగాక యచ్చట తయారుచేయబడువస్తువులను వదలిపెట్టి విదేశములనుండి దిగుమతి చేయుటకు వస్తువులనే కొనవలెనను యిచ్చ అతిశయిల్లును. దిగుమతులకన్న ఎగుమతుల లెక్కలేట్లు ఎక్కువగా నున్నప్పుడు హిందూదేశ మైక్రోస్కొపుతో కూడి యుండవలసినది.

మూరకము హెచ్చుగా నుండవలెనా తగ్గుగా నుండవలెనా యనునది ప్రశ్నయైయున్నది. ఇప్పుడు యునైటెడ్ కింగ్డుమువారు కరెన్సీవిజ్ఞానము యెక్కువజేయుట యేవిధముగా నున్నదనగా “మాఫ్లాక్టరీలలో తయారగు వస్తువులను నీవు యెక్కువగా కొనవలెను. నీటిల్లు పాలుపడి పండించినదానికి తక్కువదబ్బును తీసుకొనుము” అని హిందూదేశమునకు చెప్పుచున్నట్లుగా నున్నది. ఇట్లు మూరకమును బుద్ధి పూర్వకముగ మార్చుట చరిత్రలో యెచ్చటను కానము.

అబ్దుల్ కాసీముగారు:— స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకై భారతభాషనసభలో చేయబడుచున్న పని చిక్కులతో కూడియున్నది. మనకు కావలసినదేమో ప్రభుత్వము వారితో మన మనేకపర్యాయములు చెప్పియున్నాము కావున మనపని మనమిప్పుడు చేయవలెను.

దేశీప్రసాదసింహగారు:— ఏమిటా పని? అబ్దుల్ కాసీము:— పనియే లేకున్నచో మన మిచ్చట నుండవలసిన పనియే లేదు.

జమ్నూదాసు మెహతాగారు పట్టుకారిని సమర్థించి ప్రభుత్వమువారి మూరకవిధానమును ఖండించిరి.

మూరకము హెచ్చుగానున్నయెడల వ్యవసాయదారులకు నష్టములేదని చెప్పుచు డార్టరు మాన్యునుండి చదివి వినిపించిరి.

జిన్నా గారు

నే నిదీవరకు జాతీయవాదని యిప్పుడు జాతీయవాదని ఎప్పుడును జాతీయవాదినేనని ప్రారంభించి పట్టుకారుజేసిన ఖండనలకు జిన్నాగారిట్లు జవాబుచెప్పిరి:— మత విషయముల చట్టికేల తీసుకొని రావలయును? భాషనసభ జాతీయ పార్లమెంటుగా నుండవలెనని మాకోరిక (వినుడు, విమరు) జాయింట్టుకమిటీ యెదుట నే నేమోచెప్పినానని పట్టుకారు చెప్పియున్నారని వారు మాత్రమేచెప్పిరి. కాంగ్రెసు ప్రతినిధిగా రాష్ట్రములకు సంప్రద్య బాధ్యతలు రావలెనని వాదించినను, వైసిక, విదేశ, రాజకీయ విషయములు కేంద్ర ప్రభుత్వమువారి యధీనము లో నుండవలెననియే పట్టుకారు నూదించియుండిరి. కాంగ్రెసువారి డిమాండు గ్రాంటుకాదని తెలిసికూడ తమయభిప్రాయము చెప్పమని అడుగడిపెను లా, న్యాయశాఖ, పోలీసుశాఖ రాష్ట్రములలో నుండవలెనని పట్టుకారు చెప్పియున్నారు.

పట్టుకారు:— రాష్ట్రములలో ద్వంద్వప్రభుత్వము జరుచుగాంచినదని యెప్పుడైన జెప్పితివా?

జిన్నాగారు:— నేనుసాక్ష్యమిచ్చుటలో రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునుగురించి చెప్పినభాగమునవలె కేంద్రప్రభుత్వము నుగురించి చెప్పిన భాగము నుండి పట్టుకారు చదివి వినిపించినారు. జాయింట్టుకమిటీలో నొక సభ్యుడు అడిగినప్పుడు ద్వంద్వప్రభుత్వమును పనిజేయుచుటలో చిక్కులుగలవని నేను స్పష్టముగా జెప్పియుంటిని. పట్టుకారు అపార్థములను గావించియున్నారు. ప్రస్తుతాంశమున పట్టుకారు చెప్పినవిషయములను నేను ఒప్పుకొనుచున్నాను. కార్యనిర్వాహక సంఘమువారిడిమాండును త్రోసివేసినప్పుడే ప్రభుత్వమువారివిధానమును పూర్తిగాఖండించి మన యసమ్యక్తిని వెల్లడించియున్నాము. మరల నాప్రకారమే యేలచేయవలెను.

పండితమోతీలాల్ నెహ్రూ:— మరల చేయవలెను. మరలమరల చేయవలెను.

జిన్నాగారు:— నాయభిప్రాయములో మరలమరల అట్లేచేసినయెడల మన యసమ్యక్తులకు విలువయుండదు. (వినుడు, విమరు) ప్రభుత్వవిధానమును నేను పూర్తిగాఖండించుచున్నాను. గ్రాంటులిడిమాండులపై ఓటుచేయునపుడు ఖండించి యున్నాము. ఇప్పుడు ఆర్థికచట్టము యోగ్యతలకు బట్టి విచారించవలసినదని కోరుచున్నాను. ప్రతిఘటనవిధానము నాకిష్టములేదు.

సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెబుగారు

నేను చర్చ రాజకీయవిషయములను గురించియు మూరకములను గురించియు జరిగినది. రాజకీయప్రశ్నలకు ప్రతికక్షులనుండి సమర్థుల జవాబులు వచ్చినవి. మూరక విషయమున డార్టరు ప్రాధుగారు జవాబు చెప్పియున్నారు. ఆర్థికచట్టము మీద భాషనసభ వారు కాన్ఫిలవారు ఓటుజేసిన మీదట గవర్నరు జేసరలు వ్రాబుంచవలెనా? లేక పట్టుకారు చెప్పినట్లు గవర్నరు జేసరలు సబ్జెక్టు చేయవలెనా? అడుగుచున్నాను. ప్రతి యొక్కజాతి మును తీసివేయుటలో లంక మొదలవారును యిండియాను: త్రియు అడ్డుపెట్టినారన్నమాట నేను ఒప్పుకొనవలెను. నేనబద్ధమాడితినిని పట్టుకారు చెప్పుచున్నారు. మాయత్తరప్రభుత్వములను ప్రకటింపుమని కోరుచున్నాను. వాటిని ప్రకటించినయెడల ప్రభుత్వవివరములు నిలిచిపోవును. సర్ పురుషోత్తమదాసుగారికి జవాబు వారిబిల్లువచ్చినప్పుడు చెప్పెదను. వారి వాదములో కొన్నిమాటలను వారిమీదనే ప్రయోగింపవచ్చును. జమ్నూదాసుగారి మాటలు నాకు ఏ కాకుకలిగించుచున్నవి. ఏలయన, నా వాదములనే ఆయనయు నుపయోగించియున్నాడు. జమ్నూదాసుగారు లాబ్బీలొనికి వచ్చినయెడల వారికినమ్మకము కలిగింపగలను అనిచెప్పిరి.

ఆర్థికచట్టము విచారణము దీసికొనుటకునను తీర్మానమును అధ్యక్షుడు దీసికొనినవచ్చెను. పండిత మోతీలాల్ గారు కేవలదీవరకు నిలిపియుంచుమని అడిగిరి. కాని కొంతసర్వయైనవిమ్మకు యిదియే అనగామూలసముముని అధ్యక్షుడు దీర్మానమును ఓటుకుపెట్టెను. 76 యరు అనుకూలముగాను 40 మంది ప్రతికూలముగాను ఓట్లెచ్చిరి. ఆర్థికచట్టమును విచారించుటకు సభవారింగీకరించిరి- సభ కేవలదీసి నిలిపివేయబడినది. (అ. ప్రె.)

భారత భాషనసభ

నాలుగు రాష్ట్రములకు సర్వసమన్వీది
50 లక్షలు గ్రాంటుచేయుట

బొంబాయికి 22 లక్షలు, బర్మాకు 13 లక్షలు మధ్యరాష్ట్రములకు 9 లక్షలు అస్సాముకు 6 లక్షలు డిల్లీ, మాట్రి, 17:— ఇండియా మంత్రితో సంప్రదించి 74 లక్షల సర్వసమన్వీది 50 లక్షలు నాలుగు రాష్ట్రములకు గ్రాంటు లిచ్చుటకై ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినది నేడు భారత భాషనసభలో సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెబుగారు తెలియజేసిరి. బొంబాయికి 22 లక్షలును, బర్మాకు 13 లక్షలును మధ్యరాష్ట్రములకు 9 లక్షలును అస్సాముకు 6 లక్షలును గ్రాంటు చేయబడినది. వచ్చే సంవత్సరములోని సర్వసమన్వీది వినియోగించుట కెట్టియభ్యంతరముకలెనుండు యీ సంవత్సరమునకు మాత్రము యీ నాలుగు రాష్ట్రములకి విధముగా గ్రాంటు చేసియున్నారు. ఈ చేసిన సహాయము ఆ నాలుగు రాష్ట్రములకు ఖర్చులను మించియుండలేదు. రాష్ట్రము లీ విషయమున యిష్ట గోష్ఠిగా సంప్రదించబడినవనియు మదరాసు మాత్రమీ యేర్పాటున కభ్యంతరము చెప్పెననియు సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెబుగారు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

తుపాను చెదరిపోవుట

బాధిపతీనవారి కథనము

బంగారాఖాతమున నిన్నటివరకు వ్యాపించియుండిన తుపాను అంతమొందినది. పాల్గొర నగరమునుండి కొళంబో ద్వార చెన్నపురికి వచ్చుచున్న చెన్నానీమరు తుపానులో చిక్కుకొనెను. స్టీము చెన్నపురికిరేవుకు 16½ మైళ్లదూరము నుండగా తుపాను వచ్చెను. 50 గజములదూరము నున్న వస్తువులకూడ కనుపడకుండెను. అదికారం సాయంకాలము ఆకాస మంతయు మేఘావృతమై యుండెను. రాత్రియనసరికి విపరీత మగుగాలి ప్రారంభించెను.

స్టీముకెండా కొట్టుకొనిపోయెను. వైరులెనుముత్రమునకు అశక్తిగ పట్టెను. ప్రైవేట్ యిచ్చు లూర్యాలినుకూడ ఎగిరిపోయెను. తుపానువల్ల 30 మైళ్లదూరము స్టీము తప్పుదారిని కొట్టుకొనిపోయెను. ‘మేనుండరము బరికి యుండుట వైవ కృత’ యీ స్టీము అశక్తికారి తెలిపెను. తుపానుతగ్గినచెన్నపురి రేవుస్టీము ప్రయాణమయ్యెను. నేటివనము రేవుచేరెను.

రింగూను మైలుస్టీము ఎగ్రాంతిపాలులలో నిన్న సాయంకాలము చెన్నపురిచేరెను. జర్మనీనుండి కొళంబునకుపోవుచున్న ప్రైవేట్ స్టీము తుపానులో చిక్కుకొని నేటివనము చెన్నపురి చేరెను. నాగపట్టుమునకు 60 మైళ్ల దూరమున హనుమంతప్రసాద్ అను నొక చిన్న నావయును 18 మంది విహరించుచుండిరి. తుపాను వచ్చుటచే ఆ నావ మునిగిపోవుటకు సిద్ధముగ నుండెను. ట్రిస్లీన్ స్టీము వారినందరను ఎక్కించుకొని చెన్నపురిచేరెను. నావయంబలి సరకులన్నియు మునిగిపోయెను.

సవరణ

అకాలీమటుంబ సహాయాధి సమూహపుటకు హరినామ సింగుగారు ఆంధ్రదేశమున సంచారముచేసి వనూతన మొత్తములను పట్టాములవారికి నిన్నటి “ఆంధ్రపత్రిక” యందు ప్రకటించిరి. పారబాటున కాకినాడయందు రూ 176 లను, విశాఖపట్టణమందు రూ 508 లను, బరంపురమందు 247 లను, చనూలెనట్లు ప్రకటించబడినవి. నాస్తరముగ కాకినాడయందు రూ 276 లను, విజ నగరముందు రూ 508 లను, విశాఖపట్టణమందు రూ 285 లను, బరంపురమందు రూ 347 లను వనూతనట్లు సవరణబంపిరి.

పంచాంగస్వీకారము:— బళ్ళారిజిల్లా ఆనవాని మ్యునిసిపల మోన్యుటలో ప్రధానాంధ్ర పండితులకు ‘కావ్యభూషణ’ ‘ఆంధ్రవిద్యావాచస్పతి’ తో గర్వజీ సిద్ధాంతి భాగ్యకళాస్త్రిగారిచే గుణింపబడి ప్రకటింపబడిన శ్రీ గోధన సామ సంగీతం పంచాంగము ఆత్మయన్న భలసహితముగ వలరారుచున్నది. ఇందు పీఠిక యందు సామాన్యముగ సంవత్సరము నిత్యకృత్యము మంచిచెడ్డ లాలోచించుకొనువారికి గావలసిన యంశములు బొందుపరచబడినవి.

మహాత్ముని కేరళ యాత్ర

దాకిపోడుగునను సన్మానములు

విద్యాభ్యాసార్థి ముమును ద్విగుణీకృతోత్సాహముతో కొనసాగింపవలయునని ఉద్బోధించుట

హుజురపూరు మహాత్మునితో సంప్రదించుట

(స్వేచ్ఛలు సర్వీసు)

కొచ్చి, మార్చి 16— తిరువేండ్రమునకు 185 మైళ్ల దూరమున్న వైకమునకు వెడలుటకు గాంధీగారు పరివారముగ తిరువేండ్రమునకుండి నిన్న ఉదయము ప్రత్యేక పుటాటారుబండిలో ప్రయాణమై వెడలి దాకిపోడుగునను మహాత్ముని సన్మానింపబడుటకు వేలకొలదిజనులు గూడిరి. ఆర్మింగ్, కుండ్ర, కొట్టరకారా, ఆహూ, పంతాలం, చంగనూరు, తిరువల్లి, చంగనచేరి, కొట్టాయలంకు మహాత్మునకు స్వాగత్యుపార్వర్యమును సాగించు యాయుధులు.

కొట్టరకారా

కొట్టరకారాయందలి ప్రజలుభక్తి శ్రద్ధానుభూతితో ప్రేమపూర్వకముగా స్వాగత్యుపార్వర్యమును సాగించి, సి.పి.కొమ్మ క్రైస్తవీశ్వర్యం, యల్, శి. గారు సన్మానపత్రమును బదిలీ చేసి మహాత్ముని కర్పించిరి. ఇంటింటికిని వెడలి సమహృద్ధిపైకమును వీడకు సహాయముచేయుటకు పునఃసాగింపవలసినదని గోరుచు రమ్మమన దుర్బలచే కలకృతులగు కన్యలు వైకముగల పంచిన మహాత్ముని కొనంగిరి.

చంగనూరు

పయోవృద్ధులగు బాప్టిస్టుగారి జననీజనకులును, సోదరయు, కిల్లలు ను మహాత్ముని దర్శించుటకు వచ్చిరి. ఇచ్చట మహాత్ముని కుమారుడు శ్యామవక్త్రములనింపబడెను. తిరువాన్కూరు జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ యొక్కటియు, స్థానిక పౌరులొక్కటియు, క్విలాను కాంగ్రెసు కమిటీవా కొక్కటియు సన్మాన పత్రములను మహాత్ముని కర్పించిరి. క్విలాను కాంగ్రెసు కమిటీవారి సన్మానము తాటి యాడు పై నిలిపింపబడెను.

వైకం సత్యాగ్రహమును గురించి బాప్టి కాంగ్రెసు సంఘమువారి ఆభిప్రాయములను వ్యక్తపరచిరి. అప్పక్యేతను రూపు మాపుటకు, కొద్దను అంబరానిచా పునఃసాగించుటకును వైకం చెవ్వనంత ఆతురకొను నిష్పక్షపాత బుద్ధితోను ప్రభుత్వము మెలగుటలేదని జిల్లా కాంగ్రెసువారి అభిప్రాయమని మహాత్మునకు నివేదించిరి. అయినప్పటికిని మహాత్ముని ఆ ద్వితియమగు నాయకత్వము క్రింద తప్పక విజయము చేకూరుననియు, యెన్నియొక్కట్టులనుభవించవలసివచ్చినను సత్యాగ్రహము వార్జ్యమును నవలంబింపజాలరనియు జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ బల్యెను.

మహాత్ముని సమాధానము

చంగనూరు బాప్టిస్టుగారి జన్మస్థానగుటచే తాని చుటకు వచ్చుటకు బహు సంతోషముగనున్నదని గాంధీగారు చెప్పిరి. ఒక్క గంటలోపుననే విదేశవస్త్రములను వ్యజించి ద్విధరు వస్త్రములను ధరించెదనని బోధనగారి కింద గాడ్డాము జేసెనని మహాత్ముడు సమావేశమందు చెప్పెను. సమావేశమందు గల ఎల్లరును బోధనగారి జనకునివలె వాగ్దానిన చేయవలయునని మహాత్ముడు గోరెను.

మద్యపానము

ఇతరులకంటె వారు మద్యపాన దురభ్యాసమునందు దగుల్కా నిరనియు, దానిని గంపూర్ణముగ నిర్మూలము గావించవలయుననియు క్రిస్తవులను మహాత్ముడు బోధించెను.

తిరువల్లా చంగనచేరి

మహాత్మునకు స్వాగత్యుపార్వర్యమును సాగించివచ్చుట యందు తిరువల్లా ఏకపక్షమునకును దీనిపోలేదు. స్థానిక పౌరులు సమమగుస్వాగత్యుపార్వర్యమును కిచ్చిరి. వారు మహాత్మునకు సన్మానపత్రమునిచ్చిరి. సన్మానపత్ర మర్పించినందులకు సమాధానించి, రాటమును ద్విప్రవలసినదని మహాత్ముడు పదేపదేచెను.

ఆపమానమును సాగించుటకు చెంగినచేరియందు మహాత్మున కిడుటచెనె. సగర్వజత కట్టెను నాయరు సంఘనాయకుడు నాయకులనుపాతకాల వ్యవస్థాపకుడు నగు నున్నతు పద్మనాభ పిళ్ళేగారు మహాత్మునకు వ్యాధియుపార్వర్యమును సాగించు నిచ్చుటకు జయప్రదమును యేర్పాట్లుగావించిరి. మునిసిపల చేరు

మేనగు రివరెండు పాదిరి మహాత్ముగారు సన్మానపత్రమును జని వి మహాత్మున కర్పించెను. అనంతరము విద్యార్థులు మరొక స్వాగతపత్రమును మహాత్మున కర్పించిరి. నూలుదీయుమండిరనియు, ఖద్దరును ధరించుచుండిరనియు విద్యార్థులు మహాత్మునికి చెప్పిరి.

కొట్టాయం

కొట్టాయమునందు మహాత్ముని సందర్శించగనే నభాంత రాళ్లములు పగులునట్లు సంతోషాతిశయముచే మహాత్ముగాంధీకి క్షయము జయజయస్వములచెలకెగెను. తిరువక్కా రామైదానము నందు మునిసిపాలిటీవారిచే నొసంగబడిన సన్మానపత్రము సి. యల్. లక్ష్మీనాథ్ గారిచే జరుపబడి మహాత్మున కర్పింపబడెను. స్థానిక హిందూప్రభుత్వ లొక సన్మానపత్రము మహాత్మున కొనంగిరి. గాంధీగారిని దర్శించుటకును ఉత్సవమందు బాల్గా నుటకును వచ్చి న వా 3 లో మా కి గుడే క రు ఆ లో ప్రభుత్వం కు, డి. డ. డ. ప తు లు ముఖ్యులు. చట్టుపట్ల గ్రామములనుండి తండోపదండముగ ప్రజలు గాంధీమహాత్ముని దర్శించుటకు వచ్చిరి. కొట్టాయము క్రిస్తవుల మునిసిపల్ ట్రాసుటచే నాడు నిర్మాణ కార్యక్రమమును ద్విగుణీకృతోత్సాహముతో నెరవేర్చవలయునని గాంధీగారు ఉద్బోధించిరి. సాంఘిక మతవిభేదములు ఖద్దరు వ్యాపకమునకును నిర్మాణమునకును అంతరాయములుగ నుండగూడదనియు, ఖద్దరుపై భారతదేశముయొక్క రాస్యనిమోహక మాధారమై యున్నదనియు మహాత్ముడు గంభీరముగ ప్రజలను ప్రబోధించెను.

రాత్రి 11 గంటలకు పరివారముగ మహాత్ముడు వైకము చేరెను. తిరువాన్కూరు దర్బారు ఆతిథ్యమును, గౌరవమును కొలియాడదగి యున్నది. గాంధీగారిని అనుచరలను గౌరవించుటకు దీనినిబడిన క్రేడ ప్రకంపార్థముగ నున్నది.

మానవ్రతదినము

కొచ్చి, మార్చి 17:—మహాత్మునకు నిన్నమానవ్రతదినమైన నను నాయనను దర్శించుట గుంపులు గుంపులుగ ప్రజలు ఆశ్రమమునకువచ్చిరి. నిన్ను ఆశ్రమమునకు వరదరాజులనాయుడు గూడునవచ్చిరి. పులయసమాజ సమావేశమందు శేషు మహాత్ముడు ఉపన్యసించును. విద్యకథిలులసమావేశమందుగూడ గాంధీగారు ప్రసంగించెదరు. నేటిరాత్రి వైకంకుండి మహాత్ముడు బయలు చేరి, పా రూ రు, ఆ లే వ్, క్రి యా రుపట్టణములను సందర్శించి, పాలపూటు వెడలును. అచ్చటినుండి ఉట్టుకులి, యా రోడ్డు, భవానిమీదుగా తిరువూరు, పురు పాలయం వెడలెదరు.

హుజురపూరు మహాత్మునితో సంప్రదించుట

తిరువేండ్రమునందు మహాత్మునితో సంప్రదించినవారి లో ఎ. మాజీచెర్వుగారు ముఖ్యులు. వీరు ఉపకారకేతనము నొందుచు, తిరువాన్కూరు శాసనసభయందు సభ్యులుగనున్నారు. “వైకండ్ల” అనుపత్రికకు వీరు సంపాదకులు. వైకండ్ల సత్యాగ్రహము విషయమున ప్రభుత్వ ము వ లం చిం చి న మార్గము చి త మై న ది గాదనియు, వైకండ్ల సత్యాగ్రహముపై శాసనసభయందు నీయబడిన వోటులను పరిశీలించినయెడ ప్రభాభాషాత్మకమే గాక సవర్ణులుగూడ అస్పృశ్యుల యిచ్చించుటకు దొలగించుటకు అనుమాలురుగ గలరనియు చెబుచున్నది. మాజీచెర్వుగారు మహాత్మునితో చెప్పిరి. ఇప్పటి పరిస్థితులను వెనుకటి పరిస్థితులను బాలభేదము గలదనియు, అట్టికాలమున హైకోర్టువారు తీర్పుగావించినదియు మాజీచెర్వుగారు వాదించి, ఈ ప్రచారము అతిక్రమముగ పరిగణించవలసిన ప్రభుత్వము జోక్యముగలుగజేపికొనదని దివాను అసంబ్ధియందు బల్కెను. ప్రభుత్వపు వ్యయముచే నిర్మింపబడి, పండు, మక్కలు, గాడిదలు స్వేచ్ఛగ దిరుగచున్న దారులందు సంస్థానము దొక్క వ్యయమువారు నడవగూడదని నిరోధించుటకు క్లూరాచారము తె ద ని హా జీ వె ర్చు గా రు వా దిం చి రి. ఆ స్పృశ్య స మ స్వ యం దు ప్ర భు త్వ ము, వైకండ్ల బలుకులిని తాటకథ్యమునవహించలేదనియు, వారుమందుగా ఆ థికారులను లోబరచుకొనిరనియు, తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ వోటు చేయువారలను ప్రభుత్వము నియమించెననియు, మహాత్మునితో నాయన చెల్లెను. దేశీయభాషా పత్రికలందు కొన్ని యాతిభిప్రాయము ప్రకారముగ సంచరించుచుండెననియు మాజీచెర్వుగారు మహాత్ముని తో నడిచెను.

భారతి

న చిత్రమా న పత్రిక

ప్రతిచంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును

నచిత్రమానపత్రిక-ప్రతిసంచిక యందును 3,4 రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు, గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక విషయములతో ప్రతిమాసమునను 200 పుటలు కలిగియుండును.

సంవత్సర చందా	యా 8 0 0
అర్ధ సంవత్సరము	„ 3 0 0
విడిపత్రిక	„ 0 10 0

మాదిరిపత్రిక గోరువారు అగాలు 0-10-0 స్టాంపులు పంపిన పంపబడును. ఉచితముగ పంపజాలము. మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న తర్వాత చందాదారుగ చేరినయెడల ఆ సొమ్ము మినహాయించుకొని తక్కినసొమ్ముమూత్రము పంపవచ్చును.

ప్రస్తుతము పోస్టులు రూపు ప్రకారము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జి, 0-3-0 తపాలు చార్జి అధికముగునున్నది. మీరే ముందుగ మరే యార్డరు పంపిన శుభార్థు లెగును. పి. పి. లు పంపినచో సొమ్ము మాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

మేనేజరు, భారతి.
హిందూస్థాన్ పబ్లికేషన్స్ లిమిటెడ్, న్యూఢిల్లీ.

కస్తూరి మాత్రలు

60 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-10-0

ఇవి స్వచ్ఛమగు నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచిగోళాక నము, అదిపచ్చికాన, పావుదారు, మంచినందువుపువ్వు మొదలగునాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవికైత్యము, కైత్యభారము కైత్యజ్వరము చలిజ్వరము, నన్ని పాతము, అజీర్ణము, మాద్యము మొదలగు నాటికి ఉపయోగపడును. చంటిపిల్లల అజీర్ణము వగైరాలను వెంటనే మాన్యును. ప్రతివారును సామాన్యముగ వాడతగినవి. ప్రతిగృహమున నుండతగినవి. ముఖ్యముగ పిల్లలకు గృహమున దుండదగినవి.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో వచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ వాడతగినవి. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బునుచేయదు. ఈ కాటుకను విడువక కొద్ది దినములు వెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎఱుపులు, పుసికట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిదురదలు, కండ్లమగ్గల మొదలగు నుమాను. డబ్బీలో పావుల మెత్తు కాటుకమూత్రమేయుండును.

గ్రహణి మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-2-0

కక్షరేచనములు, బంకినిరేచనములు, జిగురురేచనములు, అజీర్ణరేచనములు, నీటినిరేచనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలకు మూడుపూటలు నేవించిన తోడనే నిలిచిపోవును. నీటిని పిల్లలకుతాడ వాడవచ్చును. వెంటనే నులు ముచ్చును.

దంతచూర్ణము

డబ్బీ 1-కి రు. 0-2-0 డబ్బీ 1 కి 1-4-0 ఈ పాతచూర్ణముతో పండ్లతో ములుకుల చిగుళ్లు గట్టిపడును. అనుభవించి రక్తము కారవండును నొడువర్ధంధములలో కలుగు చును. పండ్లుముత్యములతో తెల్లగా నుండును. అమ్మతొంజనము దీనితో, నువ్వురాసు తొంగి తొంగి

మట్టిమనుసంఘనివేదికము

చెన్నపురి శాసనసభవారి గాఢమగు ననంతృప్తి

రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమే సాంఘికకలహములవర్జితమగుట

శాసనసభా కార్యక్రమము నానవలెనను ప్రతిపాదన మేకగ్రీవముగ సంగీకరింపబడెను

శాసనసభవారు నిన్నుమధ్యాహ్నము అల్పాహారముల యనంతరము 2 గంటల 30 నిమిషముల తిరిగి సమావేశమైనప్పుడు సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు మట్టిమను సంఘమువారు గావించిన ఆనంతృప్తి కరమగు నివేదికను గురించి చర్చించుటకు గాను సభాకార్యక్రమమును నిలుపవలెనని గావించిన యావ పాదనపై 4 గంటల 30 నిమిషముల వరకును దీర్ఘమగు చర్చ జరిగిన తరువాత నా ప్రతిపాదనము సభవారిచే సేకరింపబడినది. ఆనంతృప్తి కరమగు నున్నదని నిరసించుచు భావోద్వేగపూరితముగ నుపన్యసింపిరి.

సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు

సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు ప్రతిపాదన మొనర్చుచు బొంబాయియందును మధ్యపరగజాలయందును సంయుక్త పరగజాలయందును శాసనసభలందు - మట్టిమను సంఘమువారు చర్చించి తమ ఆనంతృప్తిని తెలిపినందు. బక్క భారత శాసనసభయందు మాత్ర మట్టి ప్రత్యేకసదుపాదము నిరాకరింప బడెననియు నుడివి భారత ప్రభుత్వమువారు బిర్ర విగియునున్నారని నుడివిరి. భారత ప్రభుత్వమువారు నూచించినట్లు నాగట్టునెలలో నీవిషయము చర్చించు నెడల నప్పటికే భారత ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయము నొనర్చు కొనుటయు, రాజప్రతినిధిగారు భారతమంత్రితో సంప్రదింపుటయు ముగియునుగాన ఆగట్టు నెలవరకు వేచియుండుట నిరుపయోగకర మగును. వేరేరూ రాష్ట్రీయ శాసనసభలవారు తీర్మానములద్వారా ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తీకరింపవలెను.

రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనకంటె తక్కువయైనచో మన మేమాత్రమును సంత్కృతి పడకలయు. కమిటీకి సంబంధించినంత వరకు భారత శాసనసభ ఇతర శాసనసభలవారును ప్రజలను గూడ నీవిచారణ సంఘ నియోజనమునకు పూర్తిగా ప్రతి హులముగ నున్నారు. మనమడిగిన సంఘముగాని కోర్కెలను గాని వా కే మాత్రము నొసగలేదు. సంస్కరణల యభివృద్ధిపరచుటలో నిజమగు పురోభివృద్ధి నొనర్చుసంఘమును భారతశాసనసభవారు గోరిరి. కాని ఈసంఘము చనలు ప్రస్తుతస్థితిని గూడ తగ్గించివేయు నూచనల నొనర్చిరి. రాష్ట్రీయ ప్రధానాధికారులవైనను, శాసనసభాధ్యక్షునివైనను హైకోర్టువారికిగల అధికారమునుగూడ నీసంఘమువారు నూచించిరి. ఇది చాల అభివృద్ధిముఖమైనది. న్యాయశాస్త్రమును న్యాయాధ్యయన మొనర్చుటయందు ప్రభుత్వమువారు యధేచ్ఛగ మెలగకుండ నొనర్చుటగాను హైకోర్టువారి కధికారమును తొలగింపరాదు. మంత్రులవేతనములు - కార్యనిర్వాహక వర్గము వారి వేతనములతో సమానముగ నుండవలెనని నూచన యెంతమాత్రమును సరిగలేదు. అంతకంటె తక్కువవేతనమునకు మంత్రులొప్పుకొనునెడల తక్కువవేతనముల నొసగుట శాసనసభవారి కోరికయైనయెడల వారెందులకు తక్కువవేతనముల నొసగరాదు. ఆ వేతనములను 8/5 వంతులకు తగ్గించుటగాను, వేరుగా నొకశాసనమును గావించవలెనని నిర్బంధమేమి? ఇట్టినూచనల నొనర్చుటకు కారణములు దుర్భాగ్యములుగనన్నవి. అటవీశాఖను ప్రజాయత్ర మొనర్చవలెనని సంఘమువారు నూచించిరి. ఈశాఖ చాలకాలమునకు పూర్వమే ప్రజాయత్ర మొనర్చవలసినది. అయినను ఒక శాఖాపరిపాలనను ఒక ప్రభుత్వసభ్యునినుండి మరియొక ప్రభుత్వసభ్యునికి మార్చినంతమాత్రమున వి అభివృద్ధికరమగు చర్యయని యెట్లును. ఈసంఘమువారు నూచనల నొనర్చినను మంత్రులస్థితియేమియు మారలేదు. మంత్రులపై గవర్నరుగారును కార్యనిర్వాహక వర్గమువారును, చెలాయించు నధికారమునందును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవైనను కేంద్ర ప్రభుత్వములవైనను, ఇండియామంత్రి చెలాయించు నధికారమునందును ఎట్టిమార్పును గలుగలేదు.

మనము తీర్మానములు గావించుట వ్యర్థమగుచున్నది. వాని నన్నిటిని భారత కార్యదర్శియు, ప్రభుత్వమువారును ఈతీర్మానములను చిత్తుకాగితము బుట్టలో వేయుచున్నారు.

మ యభిప్రాయముల తీవ్రముగ దెలిపి, మట్టిమను సంఘమువారి నివేదికము నవస్థాభావముతో త్రొసివేయవలెను. మనమంటు ను కార్యాచరణయందు బలపరుచుటగాను, మంత్రులు రాజీనామాలు నొసగవలెను. సంస్కరణల సమస్య సంత్కృష్టికరముగ పరిష్కరింపబడువరకును, ఏపక్షమువారును తిరిగి మంత్రివస వుల సంగీకరింపరాదు. అట్టి తీవ్రమగుచర్య నవలంబించు నెడల - కొంతయైన ఫలితముండ వచ్చును.

సామి వెంకటాచలం తెల్లిగారు

వెంకటాచలం తెల్లిగారు, ప్రతిపాదన నామోదించుచు, మట్టిమను కమిటీ వారి విచారణార్థము నిర్ణయించిన విషయములు ఒకమాదిరిగనన్నవారు నూచనలు మాత్రము విశాలముగ నుండవలె నుడివిరి. అధిక సంఖ్యాక నివేదికపై సంతకముల నొనర్చినవారు - ఈనివేదికమువలన ప్రజలపైగలుగు ఫలిత మెట్లుండునో గమనింపబాలకపోవుట విచారకరము. ఈసంఘమువారు నొనర్చిననూచన చాల అల్పములైనవి. రెండుమాడు నూచనలు - ప్రజలపై నిరంకుశాధికారవర్గమున గల పట్టును బలపరుచుట కుద్దేశింపబడెను. వారుగావించినసిఫార్సులలో ముఖ్యమైనది ఇండియా ప్రభుత్వము వారి వసులలో ఇండియామంత్రియొక్క బోక్సమును తగ్గింపవల సినదని. దీనితో బాటు - భారత ప్రభుత్వమువారు శాసనసభవారికి బాధ్యులుగ నుండవలెనని నిర్ణయింపనియెడల, పరిస్థితు లిదివరకు కంటెనుండు అధ్యాన్నములనును, అప్పుడు భారత ప్రభుత్వమువారు రెవ్వరిని బాధ్యులుగారు. నిరంకుశాధికారవర్గము తన ఇష్టము వచ్చినట్లు ప్రవర్తించును. భారత ప్రభుత్వమువారు రింతవరకు, తమవలంబించు విధానమునందు, ఆంగ్ల దేశ ప్రభుత్వముల దృష్టియందుంచుకొనుచుండిరి. ఇప్పుడు సివిలుసర్వీసువారి లాభములనే వారు ప్రధానాదర్శముగా నుంచుకొనుచున్నారు. ప్రజలకు ఎక్కువ సంస్కరణముల నొసగుట ఏమాత్రమును వారి యుద్దేశము గాదు.

రా. బి. టి. ఎం. నరసింహాచార్యులు

నరసింహాచార్యులుగారు, ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అధిక వ్యవహారములందు, భారత ప్రభుత్వమువారి అటంకములేకుండ నొనర్చవలెనని గోరుచుంటిమనియు, ఈవిషయమున ప్రజలధర్మము రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమును మాత్రమే గోరినను, అవిషయమున నీసంఘమువలన నెట్టి సహాయమును లేదనియు నుడివిరి. ప్రస్తుతము ప్రజోపయోగకరములగు స్కీములన్నియు నాల్గవతరగతిలో జేర్చబడినవి. ఇవి, మాపుమేరదూరము కాలములో ప్రారంభింపబడవని అర్థము. కేంద్ర ప్రభుత్వము సంబంధించినంతవర కీసంఘమువారి నూచనలు మరింత యధ్యాన్నములుగ నున్నవి.

సాల్వానాగారు.

సాల్వానాగారు, ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, భారత దేశమునకు వెంటనే స్వాతంత్ర్యము నొసగుటకు కమిటీవారు నూచించిన ఆక్షేపాలను తీవ్రముగ ఖండించిరి. భారతదేశమునందధిక సంఖ్యాక ప్రజలు చదువనేర్పినవారు గారనియు, భారత దేశమున వివిధజాతులు వివిధమతములు గలవనియు వారు వివాదముల వదులుదురునియు, అందుచే వారికివ్యక్త బాధ్యతాయుతపరిపాలనమొనగరాదనియు, నీసంఘమువారు దెలిపిన యభిప్రాయ మేమాత్రము నుపయుక్తముగ లేదు. ఎలిజబెతు కాలమున ఆంగ్లదేశమున జేయింటికొకరైనను విద్య నేర్పినవారు లేకుండిరి. అయినప్పటికిని వారప్పుడు పార్లమెంటులో పరిపాలన ననుభవించుచుండిరి. ఆంగ్లదేశమున మొన్న మొన్నటివరకు, కోమలు కాధలికులకును, ప్రాబుల్యులకును గల తీవ్రకలహములు జగత్ప్రసిద్ధము. అంతమాత్రమున వారప్పుడు బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలన కనర్హులైరా? స్విట్జర్లాండుదేశమున, అనేకజాతులు వేరేరు జాతులు వేరేరు భావల నుపయోగించుకొనుచున్నను అచ్చట స్వపరిపాలన గలదు. అందుచే ఎక్కువ సంస్కరణల నొసగకుండ నుండుటకు, మట్టిమను సంఘమువారు దెలిపిన కారణములు గలవి. దీనిక మరక మరక విలువజాలవు.

శ్రీనివాసయ్యంగారు

సి. గోపాలమీనను, సి. చిదంబర నాథాయగారు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు నూచనలను తరువాత ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు మట్టిమనుసంఘమువారి నూచనల నిరసించుచు చిరుగుల బొంతకు అకుటుల వేయుటవలె నున్నదని నుడివిరి. కాని ఈసంఘమువారి నూచనలు చిరుగులకు అకుటుల వేయబాలక పోవుటయేగాక - ఇదివరకున్న చిరుగులను పెద్దవిగానూడ జేసెను. నివేదికయందు ప్రతిఫలయందును, - భారతీయులయెడల నపవమ్యకము గాన్పించుచుండును. ఈనివేదికయందు ఒకటిరెండువిషయములభివృద్ధిని నూచించుచున్నను మొత్తముమీద నీనివేదిక అభివృద్ధిని వెనుకకు లాగుకొనిపోవుచున్నదే గాని ముందునకు గొనిపోవుటలేదు. గతవత్సరము లెం గాల శాసనసభాధ్యక్షుని సందర్శనను హైకోర్టువారి యధికారము నుపయోగించి నందునకు గాను - ఇకమీద నెట్టిని సంభవింపకుండ జేయుటకు హైకోర్టుఅధికారమునుండి అధ్యక్షునిమనశ్చయించిరి. మంత్రుల వేతనములను కార్యనిర్వాహక సభ్యునివేతనములూ 8/5 వంతుల కంటె తగ్గించరాదని దెలిపి - శాసనసభవారి అధికారమును ఎందుకు తగ్గింపవలెను. ఇదిచాల అన్యాయముగ నున్నది. పీఠాంబు నందుగాని తగ్గింపవచ్చునేగాని పూర్తిగా తొలగింపవలెనని ప్రతిపాదించరాదని ఈ సంఘమువారు నూచించిరి. పూర్తిగా తొలగింపవలెనని ఎందు కుపపాదించరాదు? కమిటీవారిపై నూచనకేట్టి ఆధారముగాని న్యాయముగాని కాన్పించుటలేదు.

ఎ. రామస్వామి మొదలియ్యంగారు

రామస్వామి మొదలియ్యంగారు మంత్రవర్గమున ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు ఈవిషయమున మంత్రవర్గమువారి వైఖరి మంత్రులు మట్టిమనుసంఘమువారికి పంపిన మొమోరాండమునందే వ్యక్తమయ్యెనని నుడివిరి. మేము ద్వంద్వప్రభుత్వమును నిర్వహించుట కంగీకరింపవలెనని అది చాల అసంత్కృష్టికరముగ నున్నదనియు చాలఅభివృద్ధి అవసరమనియు నెంచితిమి. ఈకాలమున ప్రజలందు రాజకీయోన్మేషము తీవ్రవేగముతో వ్యాపించెననుట నిర్వివాదాంశము. దేశమునందు ఎక్కువ బాధ్యతాయుత పరిపాలనకొరకు చాల అసంత్కృష్టి వ్యాపించి యున్నది. భారతీయులకంటె చాల విద్యాహీనులును నాగరిక హీనులును అగు జాతులవా రెందో స్వపరిపాలన మొనర్చుకొనుచుజే నీవాయం దంతర్జాతీయ సభయందు ఇతరులతో సరిసమాన గౌరవముతోనున్నారు. నేను సాంఘికప్రాతినిధ్యమును గోరువాడను. అయినను దేశీయభివృద్ధికి సంబంధించినంతవరకు మేమితరులకు వెనుకబడను. సాంఘికవివాదములు ఒక గృహములో అన్నదమ్ములకుండు వివాదముల వంటివి. ఇట్టి వివాదములు ప్రస్తుత మాంగ్లదేశమునను, ప్రాచ్యదేశమునందును భారత దేశమునకంటె చాల అధికముగ గలవు. మాదేశమున వర్ణవివాదము లున్నచో ఆంగ్లదేశమున ధనికులకును, కార్మికులకును సామాన్యులకును కలహములు గలవు. ఆంగ్లదేశమున బీదలుండు ప్రదేశములందు గాన్పించు నీచత, సీనత, అవమానము-మరియే దేశమునను గాన్పింపవు. వర్ణవిభేదముల విషయమున భారతదేశ మాంగ్లదేశముకంటె చాల ఉన్నతస్థితియందే యున్నది.

ప్రస్తుతము మాలోమాకుగల వివాదములు పరిష్కరించు కొనవలెననినచో - ఎక్కువ స్వపరిపాలన మొనగు టవసరము. ప్రజలకు బాధ్యత యొసగబడినపుడే వారిలో వేర్వేరు వర్ణములనుభవింపుచున్న ఆన్యాయములను తొలగించుకొని, వర్ణసమ్యుల పరిష్కరించుకొనుటకు వీలగును. నాల్గవతరములకు పూర్వము ప్రజలకు పరిపాలనలో కొంత బాధ్యత యొసగబడినది గావుననే సాంఘికసమస్య లెప్పు డింతవరకైన పరిష్కరించుకొను లిగితిమి. ఆంగ్లేయులు 160 వత్సరములనుండి పరిపాలించుచున్నను వర్ణ ఆన్యాయములను తొలగించుటయందుగాని, పంచములస్థితి సభివృద్ధిపరచుటగాని ఏమియు జేయకపోయిరి. నాల్గవతరముల పూర్వమువరకు - ప్రజలకు పరిపాలనయందెట్టి బాధ్యతయు లేకపోవుటచే, సాంఘిక ఆన్యాయముల తొలగించుటకు వీలులేకపోయెను. ప్రజలకు ఎక్కువబాధ్యత యొసగబడుచున్న కొలదియు, ఇట్టివివాదము లధికమగుటకును, వానిని పరిష్కరించి న్యాయమును నెలకొల్పుటకును సాధ్యమగును. సాంఘిక న్యాయమును-సాంఘిక వివాదముల పరిష్కారమును ఎక్కువ బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలన మొనగుటపై నాధారపడియున్నది.

నే నపహాయవాదిని గాదు. చట్టసమ్యుత్సాహముల నవలంబించి అభివృద్ధిని సంపాదించవలెనని నమ్మువాడను. ప్రభుత్వమును ప్రత్యక్షముగ నెదిర్చి ప్రతిహేతుముగ పోరాడి స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించునంత ధైర్యము నాకులేదు. ప్రభుత్వమువారు, గాజడియ పంపిణీలను వెంటనే యొసగనియెడల, చదువను

ముగ పనితీసి అభివృద్ధిచేసినందుకొకటిగాని చాల విషయముగ నొనర్చినవారగుదురు. వారి నామార్గమును బదిలిపెట్టినట్లు బలవం తిపెట్టినవారగుదురు. అతివృత్తుల కాలమున, ప్రజాభిప్రాయ మును అడ్డగించి నిలువరించి, చట్టసమ్యక్తమార్గములతో స్వపరి పాలన వందవచ్చునని మేము ప్రజలకు చెప్పితిమి. సంస్కరణలను ఎంతవరకు సాధ్యమో అంతవరకు నిర్వహించితిమి. ఇక, సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలన మొసంగినంతవరకు వీలులేదు. పూర్వ ఘట్టములవలె-1929 సం॥ 6వ సంస్కరణకాసమును మార్చుటకు వీలులేదునుటవలన నుపయోగము లేదు. తీరనివిషయమునకు లక్ష్యములలోనికి దెచ్చుటగాను ఆ కా స న ము ను ప వ రిం ప బో యు చు న్నా రు. మీ యు ప యో గ ము కొరకు కాసమును సవరించుటకు వైఫల్యముచేసిన మా యుప యోగముకొరకుగూడ సవరించుటకు వీలులేదని మీ రెట్లునును నగుదురు?

మండిమును కమిషను నివేదికము ఒక ప్రభుత్వము నుడివిన టుల ప్రజల నవమానించుచున్నదని నేను నుచును. కాని ఈ నివేదిక మేమూత్రమును ప్రజాశయముల కనుకూలముగ లేదని నుచుచేదను.

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు చివరకు దీర్ఘముగ నుపన్యసించుచు, మండిమును కమిటీ నూచనము తీవ్రముగ నిరసించి, ప్రతికూలవాదావగాహననుగూడ, ద్వంద్వపరిపాలన లో పనితీయుటకు సమ్మతించి, సంస్కరణల నిర్వహించుట కర్హించినవారికి మండిమును సంఘసూచనలు గొప్ప అవమానముని నుడివరి. ఇది చాలా ఆకాభంగకరముగ దురదృష్టమున నివేది కము. బ్రిటిషువారి న్యాయబుద్ధియందు గాఢముగ విశ్వాసము గలవారిగూడ నిది ని శనకులజేయుచున్నది. మనము కోరిన నేమి? వారొసగిన నేమి. కేంద్రప్రభుత్వము పందర్భమునను, రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల పందర్భమునను-వ్యవహారములందు శో క్యము గలుగజేసికొనుటకు భారతకార్యవర్గిగల అధికారముల తగ్గించినవని కోరితిమి. అది అసంభవమని కమిటీవారు చెప్పిరి. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములపై భారతప్రభుత్వమువారి అధికార మును తగ్గింపవలె నని కోరితిమి. అది వీలులేదనిరి. మంత్రులపై గవర్నర్ అధికారమును కొంచెము తగ్గింపవలెనని గోరితిమి, అది యు వారికి వీలులేకపోయెను. కాసనపథ్యమై నియమించిన సంకు చితముని నిర్బంధముల సడలింపగోరగా నదియు చెప్పినచాలయ గును. లాభిపోయిం, అటువిశాఖ ప్రజాశక్తి మొనర్చుచున్నా మని నుచువుట వట్టిహాస్యము గప్ప మరెమొకటి గాదు. ప్రజా యు త్రాణాలతో అనివాదావబంధముగ నుంచుటచే నెట్టియభి వృద్ధియు సాధ్యముగలేదు గాన వానిని ప్రజాయుత్ర మొనర్ప వలెనని గోరగా అది సాధ్యముగా దనిరి. ఈసందర్భమున మన మంత్రులదర్శన - తమ ప్రత్యేకాభిప్రాయములను కమిటీవారికి చెలువుటయందు గప్పించిన దైర్ఘ్యమునెంతయు ప్రశంసించెదను. స్వరాజ్యపక్షమువాడిగాక పోయినను వారి వాదనను కొంత ఎర క ర్థ ము తే నీ కొ న గ ల ను. స్వరాజ్యపక్షము వారు సహకారమును గవ్వరుముల లేదని వారి నావేషించుట పరిగాదు. ప్రజలకు బాధ్యతనొసగనిది వా రెవరితో సహకార మొనర్చెదరు? వారు సహకార మొనర్చుచి బాధ్యతాయుత పరిపాలన మొసగరాదని ప్రభుత్వముకా రనచున్నాడు. ఇది పిచ్చి కుదిరితే గాని పెళ్లి కుదురుదు పెళ్లి కుదిరితే గాని పిచ్చి కుదురుదను నూడిగనున్నది. సహకార మొనర్చుటకువచ్చిన ప్రతి నిధులుగావించిన తీర్మానముల నన్నిటిని మీరు చిత్తుకాగితముల బుట్టలో దాఖలు జేయుచున్నారు. మేము ప్రజలవద్దను జని మే మీ తీర్మానముల జేసితిమనిచెప్పగా వారు తుదివరకు కాంత ముగ విని ఫలితమేమి? అని ప్రశ్నించినపుడు మేము తలనొచ్చు కొనవలసి వచ్చుచున్నది.

రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమును గోరగా, మీరు నిరాకరించి తిరి. ఈ కమిటీవారి నూచనలు దేశమున కవమానముగా లేవను విషయమును నే నంగీకరింపను. కష్టపయములందు సంస్కర ణల నిర్వహించుటకు పూనికొని మంత్రులు మొదలగు నా రెంతి యో క్రమపథి యుండగా నిష్పక్షపాదమున వచ్చి మీరు స్వపరి పాలన కర్హులుగా రని నుచువుట-అట్టి మాకు గొప్ప అవమాన మొనర్చుట యగును. ఇది సహించరాని అవమానముగ నున్నది.

వీరయ్యగారు:— రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలన మొసగ బడిన యెడల వర్ధిల్లవత్తును పోగొట్టెదగతేమో ఉపన్యాసకు నడుగవచ్చునా?

రెడ్డినాయుడుగారు:— ఈ దేశము స్వతంత్రము నొందవలెననిచో వర్ధిల్లవత్తును పోవలెనని నే నిదివరకు చాల దినములకు పూర్వమే చెప్పితిని. నే నందుకొరకే ప్రయ త్నించుచున్నాను. పరిపాలనయందు ప్రజలకు బాధ్యత యొసగ

నప్పుడే ప్రజ తీసుకొని పరిష్కరించు కొనగలరు. వారి కెట్టి బాధ్యత నియంతవరకు నది సాధ్యముగాదు. 150 వర్షముల నుండియు ప్రభుత్వమువారు పంచముల కేమి చేయగలిగిరి. గత నాల్గు వర్షములలోను గలిగిన యభివృద్ధిని వీరయ్యగారు గమనింపవలెను. నాలువర్షముల పూర్వము వీరయ్యగారు కచ్చట నుండికొ యొదించుకొన నింది.

వీరయ్యగారు:—నాల్గైదు నా మి నే వ ను లు దప్ప మీరు పంచముల యుద్ధరణకొనవచ్చినదేమి? అంతటితో మేమిక పుత్తపీఠానికి యూరకొనవలసివచ్చినదేమి?

రెడ్డినాయుడుగారు:—దుపన్యాసమును ముగించుచు, బ్రిటి షుపరిపాలనయందు గాఢవిశ్వాసముగల తానుగూడ నిరాశ నొందుచుంటి నని నుడివరి.

డాక్టరు సతేశును గారు:— కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను నెలకొల్పట ప్రధానక ర్తవ్యముని నుడివరి.

సాయంత్రము 4 X 80-నిలకు వెంకటరమణయ్యంగారి ప్రతిపాదనము జోటుకుపెట్టబడి పథవారిచే నేకగ్రీవముగనంగీక రించెను. కాసనపథికికొదిలమునందు 11 గంటల సమావేశ మగును.

మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ

ప్రభుత్వపు డిమాండులపై చర్చ

పోలీసుడిమాండునం దొక లక్ష తగ్గించుట

నాగపురము, మార్చి 16:—నేడంతయును ప్రభుత్వపు డిమాండులపై చర్చజరిగెను. డిమాండులమొత్తములందుండి స్వ ల్పముగతగ్గింపబడెను. న్యాయపరిపాలనముక్రింద రూ॥99999 లు తగ్గించబడెను. ఈ మొత్తము ఆనరరీమేజిస్ట్రీటుకొరకుల సాపిం చుట తర్వాటుకాబడెను పోలీసుడిమాండునందుండి మొత్తముగ నొకలక్షరూపాయలు తగ్గింపబడెను. విద్య, ఆరోగ్య, వ్యవసా ము, పారిశ్రామిక శాఖలందు వ్యయముతగ్గించబడెను. శేషజీవకు కాసనపథ నిలిపివేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

తీర్మానములు

నాగపురము, మార్చి 16:—బోరనుగారి పరిపాలనము నరసింగపురము జిల్లాయందు సంకల్పిస్తకరమగులేదనియు జిల్లా పరిపాలనాధికారిగ వాయన నుంచవలసినయు చంద్రగోపాల్ మిశ్రగారిక తీర్మానము కాసనపథయందు ప్రతిపాదించెదరు. ఈపోటీ ప్రేల్పుట నర్ధ్యనీంచుటకు ముఖ్యముగ ఉన్నత పాత కాలందును కళాశాలందును సౌకర్యములను గలుగజేయుటకు యేర్పాట్లు గావించవలయునని డాక్టరు ముంజీగారిక తీర్మా నమును ప్రతిపాదించెదరు.

పార్లమెంటు విధానమునకు ప్రతికూలముగాన కాసన పథయందు గావించబడిన యేర్పాట్లవిషయమై ప్రభుత్వము ప్రచారము చేయరాదని నొక తీర్మానము రాఘవేంద్రరావు గారు కాసనపథయందు ప్రవేశపెట్టుచున్నారు.

ప్రభుత్వముయొక్కయు, ప్రభుత్వమువారివలన సహ య్యము నొందుచున్నట్టియు మాధ్యమిక పాతకాలందు రాట ముమిద నూలు దీయుట నిర్బంధవిషయముగ గావించవలయు నని నొక తీర్మానము కె. పి. పాండేగారు కాసనపథయందు ప్రతి పాదించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

రాజపీఠా సంస్థానము

ప్రాథమికవిద్య ఉచితముగ గరవబడుట

బొంబాయి, మార్చి 16:— రాజపీఠా సంస్థానమందు ప్రాథమికవిద్య ఉచితముగ నిక గరవబడునని మహారాజుగారు ప్రకటించిరి. సాంకేతికవిద్యకొరకును ఉన్నతవిద్యకొరకును సాలునకు రూ 7500లు సహకారపుగా రిచ్చెనను. (ఆ. ప్రె.)

పోలీసు సూపరింటెండెంటును జంపుట

పగ హత్యకుగారణము

బొంబాయి, మార్చి 16:— సంస్థానపు పోలీసు సూ పరిండెంటును వొకపోలీసు కనిస్టేబు జంపెనని భావనగరు వార్తలవలన తెలియుచున్నది. సూపరిండెంటుపై దీర్ఘకాల మునుండి కనిస్టేబునకు గల పగయే యందులకు గారణము. (ఆ. ప్రె.)

శాసనసభా ప్రశ్నోత్తరములు

రాజీ బి. సి. వి. ఎన్. నరసింహారాజుగారు

(ప్ర:—ఏజెన్సీలో గూడెంతలాకాలలో) ముతాప ధర్మినుంచుటకు అవసరమైన కారణములున్నవా?

ఉ:—ఉన్నవి. ముతాపధర్మిని కొంతపరిచయము అధి కారము నిచ్చుటకు ముతాపధర్మియుండవలెను.

(ప్ర:—గూడెంతలాకాలలో రైతులతో సంబంధించి రివిన్యూ సెటిల్మెంటులో కడలిక కలిగియు ముతా పున్నవా? అది ఎట్లుపనిచేయుచున్నవి?

ఉ:—ఉన్నవి. చిగత్తంపాడు-బందివాపల.

(ప్ర:—గూడెంతలాకాలలో ల్యాండ్ రివిన్యూ పద్ధతి పెట్టదలచుకొన్నారా?

ఉ:—ప్రస్తుతంలో లేదు.

ఎం. సి. రాజాగారిండుపై నిల్లు ప్రశ్నించిరి.

ముతాపధర్మ జరిగిన తిరుగుబాటులో ఎట్లువర్తించిరి?

ఉ:— కొంతమంది ముతాపధర్మ గవర్నమెంటుకు తగిన సాయము చేయలేదు. వారిపై చర్య తీసికొనదలచు చున్నాము.

శిశుభూషణ రథోగారు

(ప్ర:—క్రొత్తముతాప నేమైన కల్పింప నెంచిరా?

ఉ:—క్రొత్తనాటిని కల్పించు విషయ మేమియు తెలియదు.

సివిల్ జస్టిస్

మహమ్మద్ ఘానుమియాన్ సా హెజ్ గారు తిరి నెం బరు కమ్యూనల్ జి. ఓ. నుగూచ్చి హైకోర్టువారి కంప్లెయిం ట్టు వచ్చినవా? యిది ప్రశ్నిం గా లేదనిరి. కమ్యూనల్ ఆర్డరు ప్రకారం నడచుకొనవలయునని ఎదుకు హైకోర్టువారికి తెల్పు లేదనగా హైకోర్టువారు సివిల్ కోర్టుయాక్టు ప్రకారము మంచి న్యూత్రములపైనే నడచుచు ఉద్యోగీయుల నేర్పాటుచేయుట చో ఆర్డరు పంపలేదని ప్రభుత్వమువారు జవాబుచెప్పిరి.

సెంటులాతాన్ మాంటు ట్రాజెడీ

సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు సెంటులాతాన్ మాం టు హత్యవిచారణ ఏడకలోనున్నది. పోలీసువారు చార్జీ షీ టు పెట్టినది, ప్రభుత్వము వాదనముచేసిన బహుమతి యివ్వ బడినది తెల్పుచునగా ప్రభుత్వములకు శేను యింకా విచారణ లోనున్నదనియు చార్జీ షీ టు పెట్టలేదనియు బహుమతి యి వ్వబడలేదనియు జవాబుచెప్పిరి.

స్కూలుపై నలు పరిక్షకై భాషాప్రయుక్త

రాష్ట్రము

మహమ్మద్ ఘానుమియాన్ సా హెజ్ గారు స్కూల్ పై నలు పరిక్షకై రాష్ట్రమును న్యాయభాగములుగా విభజిం చుట జరుగునా యని ప్రశ్నింప అట్టిదానికి ఎన్నికేవనకో రి ఆర్డరైజేషన్ కమిటీవారు వ్యతిరేకత జూపిరిని మంత్రిగారు జవాబుచెప్పగా మియంట్లకేమేమని మంత్రిగారిచే ప్రశ్నిం పగా మంత్రిగారు జవాబు చెప్పరైరి.

బల్లారి కలెక్టరుగారి రిమార్కులు

పి. శివరావుగారు బల్లారి కలెక్టరు డెఫ్ గారు హర్షన హల్లి వైద్యకాల విజిటర్సుకుల్లో “ఇచ్చటి ప్రజలు మురికి గానుడగోరెదరు వారికి అపవిత్రత యివ్వయి, అట్టివారి కట్టి యానందములేకుండ చేయుటకు నాకివ్వవలెదన యర్థమువచ్చి నట్లు వ్రాసియున్నారాని ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—కలెక్టరుగారు వ్రాసిన సరియైనమాట లేకొంద తెల్పుచున్నాము. “హర్షనహల్లి యూనియన్ చాలాము కిగా నుండుఫలము ప్రజలమురికి పోగొట్టుకొని సుఖము గానుండి కో గములను పోగొల్పినెంచరు. వారిచేట అస్పత్రియున్నదూ లే కున్నదూ ఒకటే అస్పత్రి తీసివేసి మంత్రినానిని యింకొకనో టికి పంపవచ్చును. ఆ ప్రజలు తమ సౌఖ్యమునుకొను దానిని తొలగించుట మంచిదికాదు” అని కలెక్టరుగారు వ్రాసిరి.

(ప్ర:—ఇట్లు వ్రాసినందులకు హర్షనహల్లి యూనియన్ అధ్యక్షుడు గవర్నమెంటుకు ఫిర్యాదీ చేసెనా?

ఉ:—లేదు.

(ప్ర:— ఈ విషయంలో మంత్రిగారివిచర్య తీసి కొందురు.

ఉ:—ఈ విషయ మింకా ఆలోచనలో పడలేదు.

జననముల సంఖ్యభివృద్ధి నాపు తెలుగు?

బ్రహ్మచర్యము, ఆత్మనిగ్రహము సాధనములు
గాంధీ మహాత్ముడి వారపు ఎంగ్ ఇండియాలో నిట్లు
వ్రాయుచున్నాడు:—

ఈవిషయమై వ్రాయుట నా కేమాత్రమును యిష్టము
లేదు. ఎంతయో కష్టముమీద అయిష్టముతో వ్రాయవలసివచ్చి
నది. నేను భారతదేశమునకు తిరిగివచ్చినప్పటి నుండియును జన
నముల సంఖ్య అభివృద్ధిగాకుండ నాపుటకు అసహజ మార్గముల
నుపయోగించుచున్నానని నాకు విశేషములు వ్రాయుచుండిరి. నేను
ఇంగ్లాండులో విద్యార్థిగా నున్నపుడే యావిషయమై నాకు చెల్లి
యును. ఆహ్వానము ప్రకృతి ధర్మములకు సహజమార్గములే యుం
డవలెనని యొకసంస్కారము, అసహజమార్గములే యుండవలె
నని ఒక డాక్టరును తీవ్రవివాదముల జరిపిరి. ఆ రోజులలో
నాకు కొంతకాల మీ అసహజ మార్గములపై మనస్సుబోయినను
వెంటనే అప్పుడే తద్విరోధివైతిని. ఇప్పుడు కొన్ని హిందీ
పత్రికలందు ఈమార్గములన్నియు అవాచ్యముగ కర్ణకళోరముగ
నుండువిధమున వర్ణించుచున్నట్లు నేను గమనించెను. ఇంతే
గాక ఆ వ్రాసినవారిలో నొకరు నేనుగూడ యీ జనసంఖ్య
అభివృద్ధి గాకుండుటకు అసహజ మార్గములను ప్రోత్సహించి
నట్లు వ్రాసెను. అట్టిమార్గముల కనుకూలముగ నే నప్పుడైన
వ్రాసినట్లు గాని, మాటాడినట్లు గాని నాకు జ్ఞప్తికి వచ్చుట
లేదు. ఇంకను యిద్దర సుప్రసిద్ధుల పేర్లగూడ యీ మార్గము
లను బలపరచువారిని చేర్చబడెను. వారలకు చెబువకుండ వారి
పేర్లను నేను ప్రకటింపజాలను.

ఆత్మనిగ్రహసాధనము

జనసంఖ్యను రెండుగొడుగుగావడం ఆవలెనను విషయ
ముయొక్క అవసరమునుగూర్చి రెండుభిన్నాభిప్రాయములుం
డజాలవు. ఐతే యిందులకొకటి మార్గము మన కెన్నియో యు
గములనుండి వచ్చుచున్నది. ఆత్మనిగ్రహములేక బ్రహ్మచర్యమే
యిందులకు సాధనము. ఇయ్యది సిద్ధముగ పరమమార్గము. దీని
నాచరించువారికి జ్ఞేయము గల్గును. వైద్యులగువారు యీ జనన
నిరోధమునకు అసహజమార్గములను గనిపెట్టుకొండ ఆత్మనిగ్రహ
సాధనములను గనిపెట్టిరెడల మానవజాతి కృత్జైతరు బా
త్రులయ్యెదరు. శ్రీపురుష సంయోగము విషయేచ్ఛను తృప్తి
పరచుకొనటకుగాక వంశాభివృద్ధియై దేశంపబడినది. వంశాభి
వృద్ధి కాంక్ష లేకుండ జేయు శ్రీపురుషసంయోగము ఘోర
పాపమును.

అసహజమార్గములకులను దుష్టమార్గములకు దారి జూపుట
గను. వానివలన శ్రీపురుషులు యుక్తాయుక్త విశేషాలేచా
రగదురు. అమర్గములకు రెట్టిగౌరవ మీయబడుచున్నదో
దానినిబట్టియే ప్రజాభిప్రాయమునందు తెలుపబడు నిరోధము
లను త్వరగా తొలగింపవలయును. అసహజమార్గముల ననుసరిం
చుటవలన నిర్వీర్యులగుటయు, దుర్బల లగుటయు తలస్థించును.
దొంగముకన్న తన్నివారణోపాయము నీచముగ గాన్పించును.
ఏదైన ఒకపనిజేసినపుడు దాని ఫలితముల ననుభవించుకొండ
తప్పించుకొనజూచుట తప్ప, అవి నీతికరము. మిక్కుట
ముగ తిన్నవాడు కడుపు నొప్పితో బాధపడి ఉపవాసము
జేయుట నుంచి. అట్లుగాకుండ ఆకలియున్నట్లుగా తెగతిని
తిరువాత ముందులను పుచ్చుకొని నొప్పిబాధను తప్పించుకొన
జూచుటతప్ప. విషయాదురదై భోగలాలనుడైయుండి తిత్సలి
తముల దప్పించుకొనజూచుట మరింతనిచము. ప్రకృతికి దయా
దాక్షిణ్యములు, లేవు. ఆధర్మముల కేమాత్రము భంగముగలుగజేసి
నను పూర్తిగ పగదీర్చుకొనును. నీతిబద్ధముగ నుండుటకు నిరోధ
ములనుంచుకొనటవలన నీతియుక్తముగ ఫలితములేగల్గును. మిగి
లిన నిరోధము లన్నియును అవి యెందు కుడైకొనబడెనో ఆ
ప్రయోజనము నే ఎందుకు గాకుండజేయును. అసహజమార్గముల
నజలించుటకు కారణము అట్లు విషయతత్పరులుగ నుండుట
జీవితావసరమని చెబువకును. ఇంతకన్న రెండుగొడుగు అన్యాయ
ముండబోదు. జననముల సంఖ్యను నియమించగోరువారు
పూర్వములనుసరించిన న్యాయమార్గముల నన్వేషించి వానిని పున
రుద్ధరించుట ఎట్లో ప్రయత్నించి కనుగొనట యుక్తము. వారు
ముందు జేయవలసిన పని యెంతయోగలదు. ఇక్కాలపు జీవిత
మార్గములపై నే అవిచ్ఛిన్నముగ ప్రజోత్పత్తి జరుగుచున్నదని
చెప్పవలయును. ఈకారణములను పరిశీలించి విచారించిన యెడ
ల సంఖ్యను వైతికముగ నభివృద్ధి కాగలదు. అత్యుత్సాహపరులు

తేయకుతోటల వారసంఘము

చెన్నరాజధానియందు కూలివారి నెక్కువగ

గ్రహించుటకు ప్రయత్నములు

కలకత్తా, మార్చి 14:—వైసభవారి వార్షికసభయందు
తోటలలోని కూలివారలను గురించి విశేషముగ చర్చించిరి.
వార్షిక నివేదికను, సమర్పించుచు, కూలివారలు తక్కువగుటవల
న పార్లమెంటుకు చాల యిబ్బంది పడెననియు, సరిపడినంతముండి
కూలివారల వచ్చువఱకు వారికాత్రము దగ్గననియుఁ చెలిపిరి.
కొంతకాలము లో మదరాసు రాజధాని
నుండి రావచ్చుననిరి. కాని మదరాసునుండి వచ్చిన
కూలివాండ్లు తిరిగిపోవుట చాల విచారకరమగు విషయము.
కాని కొందఱిచ్చట లాభమును గ్రహించి యిచ్చటనే నివాస
మేర్పఱచుకొనిరి. వారు మన కూలివారలలోనికి వచ్చుట మన
కును మేలే. క్రొత్తగా కూలివారలను కేన్సు(రిక్రూటుమెంట్)ట
కేన్సుటలఁ జేసినను మనకు నిశ్చయము చేయరవచ్చునది. ఈకూ
లి సరఫరా జరిగినచోగాని, యింకను కష్టములకు లోనుగావలసి
యుండుననిరి.

ఇక కానసభలో ప్రతినిధిగుర్నాబ్ మాట్లాడుచు తో
టయజమానులం చెప్పిన నుండుట యుక్తమే గాని, వారిలో
నుండి యిట్టివానిని సంపాదించుట కష్టము. ఏలన
కానసభజరుకాలమున నేతోటలందఱికి పరిరూపముండును.
వారిసాసమున జీతమిచ్చి తనకాలములతోయు దీనికే వినియోగించు
వాని నెవరైన నియమింపవలెననిరి.

పిమ్మట అస్సాము కార్మికసంఘముయొక్క యధ్యక్షుఁ
డగు టి. ఆస్టిన వి. సి. యస్. గారు మాట్లాడుచు, మదరాసు
కూలివాని కిచ్చటి కూలిపద్ధతి బోధపడక యెట్టి లాభమున్నను
బోవుచున్నాడనియు, నిచ్చట నుపయోగించు హిల్ట్రా,
తిక్కాలకు వానికర్కమే చెలియదనియు, నిచ్చట కూలిపద్ధతులు
చారికి నచ్చునట్లు లాభపఱచి, దీని
లాభమును వాకికి చెలియఁబడ వలెననియు, నప్పుడు కూలి
వారలు చాలమంది వచ్చెదరనియుఁ చెలిపిరి. నిరుడిటల మాట
లాడుచు మిగిలిన గారు, తేయకుతోటల నిర్వాహకులచే, చె
న్నరాజధానియందు ప్రజోధము జేయుటగుర్నాబ్ మాట్లాడిరి.
క్రొత్తగా వాల్తేరునుండి వచ్చినవారలనుబట్టి యాప్రచారము
మఱల ప్రారంభమైనట్లుఁ చెలియుచున్నది. మదరాసు కానస
ముల ననుసరించి, యనుమతిలేనిచే యటల తోటయజమానులు
ప్రచారము సలుపుటకు వలయు గాదు. తేయకు
సంఘమువా రాగడ్డుకు పిమ్మట నట్టి యనుమతుల నీయనక్కర
నలేదనిరి. అనిర్ణయమునుబట్టి యిపు డెవరికిని అనుమతిలేదు. ఈ
సందర్భమున నానూత్రములన్నియ నొక నమలులో దున్నవని
యు నొక్కడ ప్రయత్నమునకే గాక రాజధానికి కంతకు నా
నూత్రములు చెల్లుననియు, వాటిం దిరస్కరించువారు ప్రభు
త్వచర్యకు లోనగుదురనియు జెప్పుచున్నాననిరి. ఎట్టిదురభి
ప్రాయముల నెవరి మనస్సులందు గలిగియుటకు మేము గోరు
టలేదనిరి. (ఆ. పే.)

రామారాయణింగారి నామము చిరస్థాయి యగుట

తిరుచనాపల్లి, మార్చి 18:—తిరుచనాపల్లి జిల్లాపా
లకసంఘమువారు ఆరియలూరువద్దనున్న మరుదయారు వంతెన
ను పానగల్లు రాజాగారి వంతెనయని బిలుచుటకు నిశ్చయించిరి.
వంతెన యొప్రియులు మొదటివారమున చెలువఁబడును.

కన్యగోగ నివారణోద్యమమునకు రు 1000/ లు చం
దాను, ప్రతి తాలూకా బోర్డు సంఘాధ్య
క్షుఁడు, జిల్లాకలెక్టరును గలిపి సంఘముగా నేర్పఱచి పిలగు
నంతవఱకు జేయుటకును తీర్మానించిరి. (ఆ. పే.)

ఉపాసములేకుండ వీనిని లక్ష్యపెట్ట వచ్చు యెడల, అసహజమార్
గము లాచారముగ నెడల వైతిక భ్రష్టతలేప్ప మరేమియు జరుగ
నేరదు. ఇదివరకే అనేక కారణములచేత నిర్వీర్యమైన దేశము
యీ అసహజమార్గముల ననుసరించుటతో మరింత నిర్వీర్యము
గాగలదు. కావున అసహజమార్గములను అనాలోచితముగ ప్రోత్స
హించుచున్నవారు యీ విషయమై మరల నేర్పుకొని అపాయ
కరములగు తమ పనులను కట్టిపెట్టి వివాహితులును, అవివాహి
తులుగూడ బ్రహ్మచర్యము ననుసరించునట్లు జేయుట యు
క్తముగ నుండును. ప్రజోత్పత్తి నెక్కువగాకుండ నాపుట కది
యే ఉత్తమ ధర్మమార్గము.

ముప్పనసోమరాజు అండు వీర్రాజు.
పెద్దాపురము పోస్టు.
విజ్ఞాపన
స్వదేశము
1918 సంవత్సరం
నుంచిమేము మనదేశము
నపండించుచున్న పట్టు
తో మాస్టాక రీ లో నీ
వడుకుట, నేయాట, రం
గులువేయుటయున్నగుప
నులవలన వివిధరకముల

1477
KRAMTRADE,
REGISTERED

ప్రస్తుములను రంగుతో చిత్రించివ్రేసిన జరి సాదా అండు
లు కమ్ములతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్ర
యించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన తిరిప అఖిలభారత కాం
గ్రెసువస్తుప్రదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినట్లులను అవి జే
కములోని పట్టువస్తుములు అన్నిటిలోను ఎక్కువనాణ్యమై
నవిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునగురించి వ్రా
యుచు మాబట్టలనుగురించి పీయూష కాంత్రిహోషుగారు అమృత
బజారుపత్రికయందు ఇట్లు వ్రాసిరి.

... ఇతర కాంగ్రెసుసంఘము వారున్న మరెంతర
ప్రజలకూడ అన్నిరకములఖద్దరున్నా ప్రదర్శించిరి ఇంకనుఎంద
రోకలరు. అందరిని ఇచ్చట ఏకరువుపెట్టుటకు వీలులేదు.పట్టు
వస్తుములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురంకర్తకు
లు ముప్పనసోమరాజు వీర్రాజుగార్లు పట్టుక త్రియములునుభో
నతులును వర్తకుడ్లకు లోటుగుడ్డలును తలగుడ్డలును చీరలును
మున్నగురకములును ప్రదర్శించిరి. తెంగుకూరు అస్సామువారు
కూడ ప్రదర్శించిరి

పట్టువస్తుములనుగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయు
క్క అడెన్నున రకములను విపులముగా వ్రాయుటవలనదేశము
స్వదేశవస్తుపరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ
నభివృద్ధి పరచెదరుగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపట్టణము
నందును మాబట్టలు దొరకును.

కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలో నే
నాణ్యము తక్కువఅయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములనియో
సపుచ్చుచున్నార గాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకొరకు మాప్రతి
బట్టయందు పుండేమాట్రేడ్ మార్కును ఇందున ప్రయోచించిమిక్కి
లీ యిట్లు అభిమానింతుము.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
తెలుగులభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గణానుభవము!
కరీరములో ఉన్నాధ్యక్షముచే కలిగిడి ప్రత్యేకకాల
మాత్రలు దివ్యామృతము. అల్పము, అరుచి, అపురింగిలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిర్లు, కర్వాంగముల
యందు బలమైనాను, పిక్కులు, పార్శ్వములు, కిరన్ను,
త్రేళ్లు, అగులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి సోపా
లను బోగోట్టి జేహమును మంచి యారోగ్యమునకు
జేచ్చును.

ఈ మాత్రలు సేహవాత సోపానము తెలుగే
మాన్యును. యిందు అనేకవిషయము చేరినవి. అనుభవము
గల జోషముగుణజీతను పరమహంసక్రియ యని చెప్ప
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
తిరునామా:— (1078)

అయ్యుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడువూలు, ఎలమర్ర, కృష్ణాజిల్లా.

సిద్ధముగనున్నది

శ్రీ కుమారరాజు కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావు
బహద్రురు జమీందారుగారిచే వ్రాయబడిన

నాటకము బొబ్బిలి కథ వీర కాండభయానక
భీమత్సరనములతో చిత్రీకరణచేసెడి. వెల రు 1-0-0.
పేట బాపయ్య, గంపలగూడెంపోస్టు, కృష్ణాజిల్లా.

ప్రారంభ నిల్వ రూ 39021. ఈ నిల్వ కలుపుకొనివచ్చు ఆదాయము రూ 1,32,819. 1920-21 సం॥ లో జిల్లాబోర్డు మేనేజి మెంటు క్రింది నన్నుపుడు కాకనాడలోని తేడీ హేడ్లక్ల వున్నట్లులకు మందుల నిమిత్తము ఖర్చుచేసిన రూ 5207 లున్న చామర్ల కోటలో హైస్కూలు ఖర్చింగులకు ఆయిన ఖర్చు రూ 7050 లున్న జిల్లాబోర్డు యాతాలూకాబోర్డుకు యివ్వవలసి నది యిందు కలుపబడెను. మొత్తము వ్యయము రూ 91,974 అండులో రాకపోకల నిమిత్తము రూ 15,600 లు మదింపు చేయబడెను. ఆరు పెద్ద గ్రామములలో విధులు తుడుపుటకు గాను పాకేవాండ్రును ఏర్పరచుటకు తీర్మానించిరి. ఇందు విష

రాజ్యోలు తాలూకా సేతపనివారి సంఘము

8-9-1925 సం॥ తేదీని మేరీ గ్రామములో మ-రా-శ్రీ-రాజ్యోలు తాలూకా సేతపనివారి సంఘమున జరిగిన మహాభారత ఆచార్యులపట్ల జరిగిన తీర్మానములు.

1 సేతపనివారి పరివారము ఆంధ్రదేశమునందు సంఘముగా సేర్పడి తమ యాధిక పీఠికలకు వృద్ధిచేసుకొనుటకు వసరమై యున్నది. గనుక ఇతర భాగములవారలతో త్వరతో సంఘముల సేర్పరచెదరనియు, ఆంధ్రదేశము నంతట నొక సేతపనివారి సభ త్వరలో చేర్పరచెదరనియు నమ్ముచు, రాజ్యోలు తాలూకా సేతపనివారి సంఘమును ఈ సభవారు స్థాపించుచున్నారు.

2 ఇప్పుడేర్పరచిన సేతపనివారి సంఘమునకు శ్రీ బాసంకరయ్యగారిని అధ్యక్షులుగను శ్రీ చింతా నందయ్యగారిని కపాధ్యక్షులుగను, శ్రీ చింతా శివాచార్యులుగారిని కార్యదర్శిగను, శ్రీ చింతపల్లి నుబ్బారాయణుడుగారు పిచ్చుక నుబ్బారాయణుడుగారు చింతా సరయ్యగారు, కావపర్తి బ్రహ్మనందయ్యగారు బళ్ల బసవలింగం గారు కూర్మసరయ్యగారు, ఊటుకూరి గంగాధరంగారు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులుగను, ఎన్నుకొనబడిరి: ఈసభ్యులకు ఇంకా ఎనిమిది మందికి తక్కువగానుండా సభ్యుల నింపుమునందు తేర్చుకొనుట కధికారమియుబడినది.

3 భారతదేశపు విదేశముయొక్క మిల్లులకు చేతిమగ్గులవారికి అధికపోటీపడుచుండుటచేతను కాటన్ ఎక్స్ పోర్టు టీని తగ్గింపకముందే మాకందరి కధిక నష్టములు కల్గుచు మా జీవనాధారము తగ్గిపోవుచుండుటవలనను, ఆ కాటన్ ఎక్స్ పోర్టు టీని తగ్గింపరాదనియు, విదేశపు గడ్డలపైనున్న పన్నుల వృద్ధిచేయువలయు నాయు, ప్రభుత్వము నీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

4 ఆ ఇతరదేశమునందెట్లు ఆయాదేశపు ట్రేడ్ కమిషనరులు తమతమ విదేశవ్యాపారము నెట్లు వృద్ధిచేయుటకు ప్రత్యేకవిచారణల జరిపి, పనివారికి, వ్యాపారులకు, లాభము కల్గింప బ్రయత్నించుచున్నారో అట్లుగనే మామగ్గుల వ్యాపారపు ఎగుమతులగుర్తియు విచారించుటకు ప్రత్యేక ట్రేడ్ కమిషనరుల సేర్పరచి విచారణల జరిపించి మాసంఘములకు తెలియజేయవలయునని ఈసభవారు ప్రభుత్వమును ప్రార్థించుచున్నారు.

5. బాకెట్టుగారి హైస్కూలు బాలినీలను, సింగపూరు, పెనాంగు తదితరవిదేశములతో జనుగు రైళ్ల వ్యాపారమునకు చాల నష్టము కల్గుచున్నవి గనుక వెంటనే ఎక్స్ పోజి ఒకే రీతిగా నుండునట్లు చేయుటకు తిరిగి రూపాయికి పదునారు పెన్నీల యెక్స్ పోజి యేర్పడునట్లుచేయ ప్రభుత్వమువారిని నీసభవారు కోరుచున్నారు.

6. మైనారు హైదరాబాదు రాజ్యములలో చేతి మగ్గులవారి రధక వ్యాపారముచేయు చుండుటయు, అచట పోలాపూరు తదితర దేశములెల్ల ద్వారావారికధిక పోటీకలిగి నష్టముకల్గుచుండుటయు తలస్థించుచున్నది. కాన అవిషయములు విచారించి ఆరాజ్యములందు గిరాకీ హెచ్చించుట చేయ సదుపాయములు కలవో విచారించుట, మిల్లులపోటీ నెట్లు తగ్గించుటో విచారించుట ప్రభుత్వధర్మమని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

7 పోలాపూరు, మదరాసు, బొంబాయి, అహమ్మదాబాదు, తదితర ప్రాంతపుమిల్లులు, మాకు నూలు తిమకు లాభకరముగు ఖరీదులకు అమ్ముచు, ఆ మిల్లుల ఆనూలుచేతనే గుడ్డులుగనే ఆగడ్డ చౌకగానమ్మి మావృత్తిని నిశ్చింతచేయుచున్నారగాన, ఆమిల్లులనుండి, అసలు ఖరీదుకు మాకు నూలు యిప్పించుటయో, లేక మాకు గాను ప్రత్యేకముగా ప్రభుత్వము కొన్ని

విలులు, సహకార పీఠాంతముల ననుసరించి యేర్పాటుచేసి మాకు నూలు చౌకగాని షింపుటో జరుపవలెనని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

8 చేతి మగ్గులవారికి నూలు కొనుటకు భత్తము జరుపుకొనుటకు ప్రస్తుతము 100.౭ రు 1-0-0. రు 1-4-0 వంటున వడ్డీ ప్రకారము ఆ పూతెచ్చుకొనుట వలన నిష్పన్నములు అధికమగుచున్నది గనుక ప్రభుత్వమువారు వెంటనే సేతగాండ్రకు ప్రత్యేకపరపతిసంఘము సేర్పరచి రు 0.8-0 వడ్డీకి సేతగాండ్రకు పరపతినిచ్చుట అత్యంతావశ్యకమని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

9. మాకుంపుమునందు ఉన్న సేతగాండ్రపరిశ్రమయొక్క కష్టస్థితులగుర్తిచెప్పి మాకు లాభములకల్గించునట్లు నష్టములు కలగజేయకుండుటకై నను సాయపడుటకు మాసేతగాండ్ర సంఘమునకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము. మ్యునిసిపల్, లోకల్ బోర్డులు, కానుసభ అసెంబ్లీలందు వెంటనే కలగజేయవలయునని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

10. తాలూకాబోర్డులు, మ్యునిసిపాలిటీలు మా ఆర్థిక దుస్థితినిగమనించక మాపైవృత్తిపన్నులు విధించుచు మాకు తీరదేవతాపూజను వృద్ధిచేయుచున్నారు. కానవారందరిని మాస్థితిగతులలోచించిగాని మరీకొనుటచేయరాదనియీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

11. మునిసిపాలిటీలందును, తాలూకాబోర్డులందును చేసిన వృత్తిపన్ను తీసివేయవలయునని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

12. కర్నూలు, ఎమ్మిగనూరు, లండేర్పరచినట్లు ప్రతి తాలూకాబోర్డుకు, నూలుగడుపుట, సేతసేయుట, సేర్పరాకాలలగుగాని లేక ప్రస్తుతపాకాలలో అట్టివిద్యసేర్పరగతులను గాని ఏర్పరచి మాకాలంకర కాస్త్రప్రభుత్వమైన పనిని సేర్పరావృత్తికి లాభముకలగజేయవలయునని యీ సంఘమువారు స్థానిక సంస్థలను ప్రార్థించుచున్నారు.

13. ప్రతిస్థానికసంస్థయు చేతిమగ్గులపై తయారైన నష్టములకల్గుటకు ప్రత్యేకదుకాణముల సేర్పరచి మానుడ్డల సధికముగానమ్మి మావ్యాపారమునకు లాభము కల్గించి మాదారిద్యమును బాపగలందులకు యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

14. సేతపనివారందరు మన చేతిమగ్గులమీద తయారైన వస్త్రములనే ధరించవలయునని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

15. ఆ. మదరాసులో జరుగబోవు, ఆఖిలభారత దేవాంగ మహాజనసభవారును ఆంధ్రపద్యశాలీయ మహాజనసభవారును యీసభాతీర్మానములను తాముకూడ అంగీకరించివానిని కార్యరూపమున పెట్టుటకు తగినపనులను చేయవలయునని ఆసభలవారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు. వైకాండు సభలను యీసేతపనివారి సంఘమునందు చేరి సేతపనివారి ఆర్థికస్థితిగతులను వృద్ధిచేయుటకు పకలప్రయత్నములు చేయవలయునని ఆసభలను వారినాయకులను యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

16. ఇకముందునప్పు యెవిధమైన రాజ్యాంగసంస్కరణములందైనను ప్రజల కందరికిని ఓటునిచ్చు అధికారము సేతపనివారికి తగినంత ప్రాతినిధ్యము చేకూరు పనకు లేనిచో ఆసంస్కరణములను యీ సేతపనివారి సంఘము అంగీకరింపజాలరు.

17. ఈసంఘము తరపున సేతపనివారి ఆర్థికవృద్ధికి అవసరమగు పకల కార్యములను చేయుటకు యీసంఘములయొక్క వృద్ధిశక్తిములను మనదేశమునందు, యింగ్లండునందు ప్రచారము చేయుటకు సేతపనివారి నాయకులను శ్రీరంగనాయకులుగాని ఎన్నుకొనవలెననిది.

18. ఈసభాతీర్మానములను పత్రికలకు భారతకానన సభాసభ్యులకు ప్రభుత్వమువారికి, ఇతర అన్నిసంఘములకు తెలియజేయుటకు చింతా శివాచార్యులుగారికి శ్రీరంగనాయకులుగారికి అధికారము యాయడమైనది.

చింతా శివాచార్యులు, కార్యదర్శి.

పుదుక్కోట శాసనసభ

పుదుక్కోట, మార్చి 16:— పుదుక్కోటశాసనసభ 20 వ తేదీని గూడును. ఆర్థికసభ్యుల డాదాయ వ్యయపట్టికను సభ యెదుటనుంచును. తమ సంస్థానములో పండుగదినములందు, తేదీ తలప కొళ్లను, గొర్రెలను జంపి యూరేగింపులు సేయుట నాపవలెనని తీర్మానముకట్టి యుంచబడునని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

నెల్లూరు తాలూకా (నాకామిమన్) ప్రాథమిక ఎయిడెడ్ పాఠశాలలో పాఠ్యాయ మేనేజర్ల మహాసభ

వై. మహాసభ యీ సెల 11 తేదీ బుధవారము ఉదయము 8 ఘంటలకు నెల్లూరు ట్రవర్స్ కన్వెన్షన్ హాల్లోని ఆంధ్రభాషీయ పాఠశాలలోవనమన, ఇదివరకు యీ జిల్లా స్కూళ్ల అసిస్టెంటు యిన్ స్పెక్టరువారుగా యుండి ప్రస్తుతము ఉపకారవేతనము పొందుచుండిన శ్రీమన్ భూండి రామూని బాచార్యులవారి అధ్యక్షతక్రింద జయప్రదముగా జరుపబడినది.

సభకు నెల్లూరు, కోవ్వూరు కెంజీల డెవూటి యిన్ స్పెక్టరు వారులున్నా, శ్రీ వెంకటగిరి మహారాజావారి కళాశాల ప్రిన్సిపల్ గారును మి|| రా|| శ్రీ రాయసం వెంకట శివుడు పంతులుగారున్నా, తత్కళాశాల హైస్కూలు ప్రధానమహాచార్యులున్నా, యీమండల ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల మహాసభాధ్యక్షులునగు మి|| రా|| శ్రీ నేలూరు శింగరాచార్యులవారున్నా, సభ నలంకరించిరి. ఇతర పాఠశాల ఉపాధ్యాయులు కూడ సభ నలంకరించిరి.

సభ్యులకు ఉపాధ్యాయ మేనేజరులు చాలమంది హాజరైరి.

దేవప్రార్థన పూర్వకముగ మహాసభాకార్యక్రమము ప్రారంభింపబడినది. కార్యనిర్వాహకుల కార్యనిజేదిక జరుపబడి, సంఘ జమాఖర్చు లెక్కలు చదివి వినిపించినమీదట సభాంగీకారమయినది. అటుపిమ్మట యీఉపాధ్యాయ మేనేజరులసంఘ ప్రాముఖ్యతయు, ఇది యితర పుపాధ్యాయులసంఘములతో చేర్చక ప్రత్యేకసంఘముగా వుండవలయుననియు, శ్రీవిద్యాంగమంత్రి పుంగవులు సెలవిచ్చిన విధమున యీసంఘములను చట్ట ప్రకారము రిజిస్టరు చేయించవలయుననియు, యీసెంటరు కమిటి సభ్యులే ఒకబోర్డుగా యేర్పడి సడరు బోర్డు పరిపాలన క్రింద యీ తాలూకాలోని ఎయిడెడ్ పాఠశాలలన్నియు వుండవలయు, ఇట్టి ఎయిడెడ్ స్కూలు బోర్డులు యితర తాలూకా జిల్లాబోర్డులవలె యేర్పడి పరిపాలనచేసి ఎయిడెడ్ స్కూళ్లను మంచి స్థితిలోనికి తేవలయుననియు, చాలమట్టుకు జిల్లాలో యీ యెయిడెడ్ పాఠశాలలు దొంగపాఠశాలలని పేరుపొందియున్నవనియు, అట్టి చెడ్డపేరును పోగొట్టుటకు ఎయిడెడ్ స్కూలుబోర్డులు ఏర్పాటు చేయుట తప్పవేమనూర్లము లేదనియు, విద్యగణపుటయందు బోర్డు పాఠశాలలకన్న, ఎయిడెడ్ పాఠశాలలు యెంతకష్టపడినను వచ్చిన చెడ్డపేరును పోగొట్టుకొనకపోవుటవల్ల నివృత్తికాశన మగుచున్నదనియు యందుకు టీచరు మేనేజరులే కారణభూతులనియు మొదలగు విషయములు శ్రీమన్ నేలూరు శింగరాచార్యులవారు సెలవిచ్చిన తోడనే, సభలోని సభ్యులందరు ఏకగ్రీవముగా యీ సెంటరు సంఘమును రిజిస్టరు చేయించెదమనియు, ఎయిడెడ్ బోర్డు స్థాపించెదమనియు అత్యుత్సాహముతో చెప్పిరి.

2 టైములేబిల్సు, సిలబస్, పాఠ్య ప్రకములు మొదలగు వాటి విషయమై అధ్యక్షులున్నా, సభకువచ్చిన మహాశియులున్నా కొంతవరకు బోధించుచు, యీపనియంతయు పరీక్షాధికారులు ఆయాపాఠశాలల తనిఖీకాలమున చేయవలసిన పనులలో నొకటి యనియు అందుకుముందుగా టీచరులు తయారుచేసి యుంచి అంగీకారమునకు సిద్ధముగా నుంచవలయుననియు మొదలగు విషయములు నడివిరి.

3 ఇతరవిషయము లన్నియు తీర్మానించుటకు అవకాశము లేనందున వైయెక్రియర్ మాసమున ప్రత్యేకసమావేశము కావలయుననియు తీర్మానింపబడెను.

అంతట సభ ముగింపునకు లేబడి మంగళగీతములు జపనబడెను.

కనుపర్తి నారాయణయ్య కార్యదర్శి

ఇన్ కంటాక్సు రిటర్నులు

ఏప్రియల్ నెలలో వర్తకులు పంపవలసిన ఇన్ కంటాక్సు రిటర్నులకు సాధ్యమైనంతవరకు నరియైనరాబడిపన్ను కట్టునట్లు వారితెక్కలు సరిచూచి రిటర్నులంతయూరు చేయబడును. వివరములకు యూదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలయును.

కె. కి రీ టి, ఇంటర్ ఇంకార్పొరేటెడ్ సెక్రిటరీస్ అసోసియేషన్ లండను, ఎల్లూరు

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెట్టివీధి మదరాసు.
అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.

శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణము

194

ఓంకారము చేదములకు మూలమొట్టమొదట గాఢత్రయత్రయము సంకల్పములకల్ల ప్రారంభమైకల్లును శ్రీమద్వాల్మీకి ఐక చిత్ర రామాయణము కావ్యములకల్ల నాదియై యలరారుచున్నది. సర్వోత్కృష్టతగల యీ రామాయణమహర్షి వచనమున నున్నది. సీయ లనేక లనేక సంస్కృతవ్యాఖ్యానతీర్థముల నేర్పరచియుండిరి. అందుఁ గొన్ని ముద్రింపఁబడి దర్శనీశాములుగను గొన్ని ముద్రింపఁబడి దర్శనశాలలందు నేకయుండుటయూఁ గాంచి బ్రహ్మశ్రీ భమిడిపాటి కామేశ్వరశాస్త్రిగారు ముద్రిత తామ్రదిత వ్యాఖ్యానములఁ జాలవలెనని పండితులు పామరులు తిమతగులు తదితరులు సంస్కృత వ్యాఖ్యానతీర్థముల నుగముగాఁ బ్రకటింపి చూచి యందలిది శేషమలగాంచి సంతసించునట్లు నాకనాఁబరగు సంపూర్ణాంధ్ర వ్యాఖ్యానమును, ప్రతిశ్లోకమునకు ప్రతిపదార్థము, తాత్పర్యము, విశేషార్థములు, కథాసందర్భము ననుసరించి చిత్రపటములును గలిగి యల రాకునట్లు రచించి 80 పానుల డబ్బుల్ రాయల్ పైజా క్లబ్బుకాగితములమీఁద రెండుమాసము కొక్కిలగ్రంథముగాఁ బ్రకటింపఁచున్నారు. సంపుటము 200 పుటలు గలిగి లైండు చేయఁబడియుండును. జీవితశేషము నిందుఁగడుప బద్ధకంఠులై శ్రీ శాస్త్రులవారు దీనంగల రాజకీయ నైతిక సాంఘిక మతసర్వములను, విహితాముష్మిక మార్గములను గరతలామలకముగాఁ జేసి ముద్రించుచున్నారు. ప్రతి భారతీయాంధ్రుఁడు బంధించిన గ్రంథము. ఇంతవఱకు బాలకాండమున నైదుసంపుటములు ముద్రింపఁబడినవి. అయోధ్యాకాండ సంపుటములు ముద్రింపఁబడుచున్నవి. సంపుటము లన్నియుఁ జెప్పించుకొనువారు కాశ్యోత చందాదారులుగా నెన్నఁబడుదురు. కాశ్యోతచందాదారులు మొదలు రు 0.8-0 లు ప్రకటనమును జెల్లించవలెను. సంపుటము 1కి పోస్టాజుర్యముగాఁ చందాదారులకు రు 1.2-0. ఇతరులకు రు 1.4-0. వివరములు మాకు వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

వలయువారు:—

శ్రీ మద్వాల్మీకిరామాయణ గ్రంథమాలా కార్యసాసము,
ఆర్యాపురము, రాజమహేంద్రవరము.

సర్వమధురము

ఇది యభివృద్ధికాశివాన విరుదాంకితులును దేవిభాగవతా ద్యనేకగ్రంథప్రణీతలగు చూలుగు పాపయాశాస్థ కపింద్రు నిచే రచియింపఁబడిన మూఢాశ్వాసముల నచ్చతెలుగుఁ బద్య కావ్యము. ప్రతిపద్యరసాస్పదమై సర్వమధురమును సార్థక నామ మును బొందియున్నది. దీనివెల 1-0-0.

ఉద్భటారాధ్య చరిత్రము

సుప్రసిద్ధుడగు తెనాలిరామలింగకవి దీనికిక ర్త. రామ లింగదే తుడకు నైష్ఠ్యపుడై రామకృష్ణుడయ్యెను. పాండురంగ మాహాత్మ్యమునంటిదీ సత్కృతి. అపూర్వముగా దొరకిన వ్రాతబ్రతిననుసరించి దీనిని ప్రకటింపితిమి. అనేకాపూర్వచ రిత్రవిషయములతో జే. ప్రభాకరశాస్త్రిగారు గొప్పపీఠిక వ్రాసిరి. వెల రు 1-0-0

విఘ్నేశ్వర చరిత్రము

వైయాకర శిరోమణులగు ఇది మల్లంపల్లి మల్లిఖార్జున శాస్త్రివారిచింతము. వినాయకచతుర్థి పూజావిధానముతోనున్నది. వెల 0-6-0.

హద్దీసుల్ యుద్ధము

ఇదియొక చరిత్రాత్మకమున నాటకము. అగ్నిరుబాదు షా రాజాశ్రతాపుల చరిత్రము. ప్రదర్శనానుకూలము మనో హరము. వెల 0-12-0.

శ్రీ కృష్ణాహైహ్యములు,

వలయువారు:— ప్రధానాంధ్రోపధ్యాయులు.
ములుగు వీరభద్రశాస్త్రి,
జగ్గయ్యపేట, కృష్ణా.

డైరీబుక్కు (1925) ఉచితము

కేలండరును, తారీఖులువారిగా గలిగి చిన్నపైజానము గ్రించి చాలామందికి పంపియున్నాము. పోస్టాజుర్యము సహా భరించి ఉచితముగా పంపెదము, వెంటనే వ్రాసుకొనవలయును. పి. జి. వ. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేపి- నెల్లూరుజిల్లా.

ఆ నం ద చంద్రిక వెల 1-0-0.

చమత్కార చంద్రికన్న చమత్కారమై హాస్యరస భరితమై ఆనందకరమైన వినోద గ్రంథరత్నము. ఇందు శృంగార చమత్కారములు నెరఁజాల యుక్తి చమత్కారములు సరముల చతురసంభాషణములు, ముద్దుకృష్ట చాతుర్య పద్యములు, లంబోదరుడు, మంభకర్ణుడు, సకల గుణాభిరాముడు, సోమరిపోతు, అహృతహస్తీ, బావమరదులు, వదివలు, తాతా మనుములు మొదలగు హాస్యపద్యములును, చిత్రపనుసలు అనేక వినోదపద్యములు విలసిల్లుదు ఆనందశంద్రికలు వెదచల్లుచున్నవి. చమత్కార చంద్రిక 1904

చమత్కార పద్యములు, శృంగార పద్యములు, హాస్య పద్యములు, సమస్యపద్యములు, శేష్యలపద్యములు, శేష్య నాటక పద్యములు, విలుల పద్యములు మొదలగు అనేక వినోద పద్యములుగల చమత్కార గ్రంథరత్నము వెల రు 0-12-0.

మంగిపూడి నేంకటేశ్వరగారు, తణుకు, పిష్టాజిల్లా.

కామినియా నూనె

వెంట్రుక లేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు

వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఉడకమున్నే త్వర వడకపోయిన ఉడక మొదలుపెట్టి పూర్తిగ పాడగును అట్లుకాకుండ నేడే కామి యా నూనెను వాడి సర్వముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేబాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యవధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెరుగునట్లు చేయును ఒక చరితువల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల సతిమభవరచును బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుగ్గరీకు రూ 2-10-0. 126 వీపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

అటోదిల్ బహారు

మీకు ఏనువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న అటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

- అటోదిల్ బుడ్డి భరరూ. 2-0-0 1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0
- 1 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0] మీ చేతిరుమాలునందు
- చుక్కలు వేసికొన్న వరిమళ మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

పై కామినియానూనె, అటోదిల్ బహారు మందువరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. తేజున్న బొలువకంటెగూ,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్గు అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155 బాన్సువాటి, బొంబాయి అని ప్రాకటపడెదగలదు.

